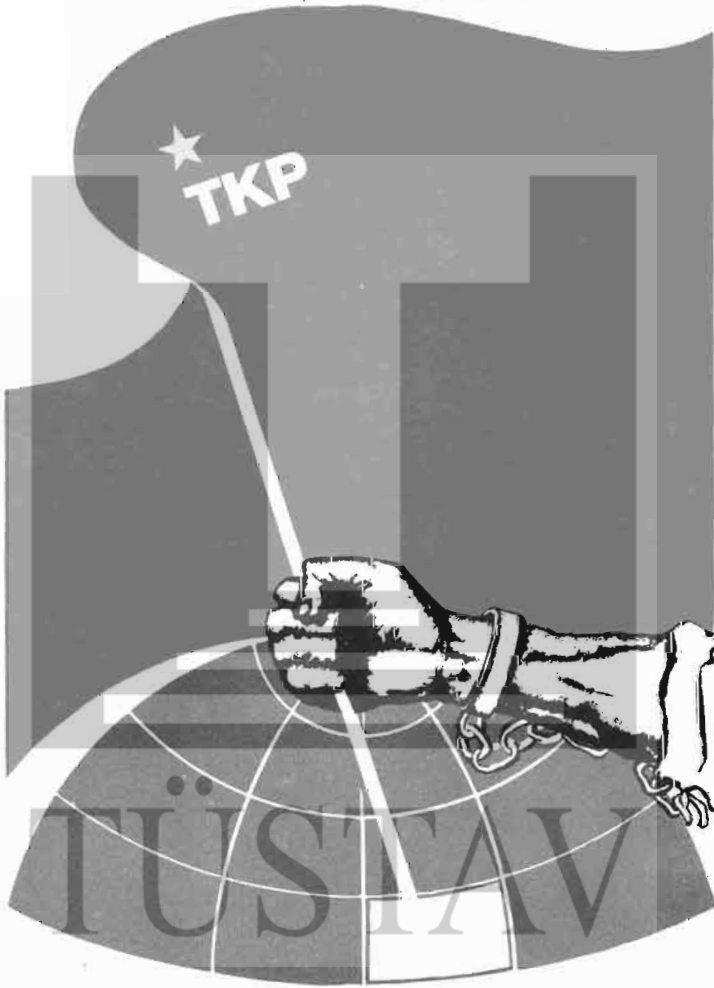

ürün

SOSYALİST DERGİ

MAYIS
1978
47
YIL: 4 CİLT: 8

★ HAYDİ 1MAYIS 78'E! ★

«Sovyetler Birliği ile Dostluk ve Saldırmazlık
Antlaşması İmzalanması İçin Savaş!»

İÇİNDEKİLER

Murat Morali
bağışdır - 2012

HABER — YORUM — İNCELEME

Türkiye Komünist Partisi'nin 1 Mayıs Belgeleri	5
Bulgaristan Komünist Partisi Merkez Komitesi Birinci Sekreteri Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Devlet Konseyi Başkanı Todor Jivkof Yoldaşa - İ. BİLEN	7
TKP Merkez Komitesi'nin Bildirisi	8
Almanya Sosyalist Birlik Partisi Merkez Komitesi'ne - İ. BİLEN	9
Uruguay Komünist Partisi Merkez Komitesi Birinci Sekreteri Rodney Arismendi Yoldaşa - İ. BİLEN	10
Hindistan Komünist Partisi'nin XI. Kongresi'ne - İ. BİLEN	10
Bizim Radyo'nun 20. Kuruluş Yıldönümü Nedeniyle TKP MK'nin Kutlama Mesajı	11
Bizim Radyo - 20 Yıl	12
"Sesinizi Niye Bütün Dünyadaki Barış Seslerine Katmıyorsunuz?"	13
Bizim Radyo 20 Yaşında	14
Kanlı Peçe Kırılmalıdır!	16
İMF İle Varılan Anlaşma Neyi Kimin Yararına Çözüyor?	18
Barış Hareketinde Örgütlü 1 Yıl: Emperyalizmin Sömürü ve Baskısına Karşı Savaş	20
Neofaşizmin İçyüzü	21
Hükümet, Anarşi ve Terörün Arkasındakilere Teslim mi Oluyor?	24
"Üs Yok Tesis Var"	25
1 Mayısta Savaş Parolamız	27
AP'yi Bölme Taktiği mi, Yoksa, AP-CHP Koalisyonu Hazırlığı mı?	29
Ambargonun Kalkması Emperyalizme Bağımlılığın Yeni Bir Halkasıdır	30
İlerici Yurtsever Güçlerin Eylem ve Cephe Birliği Belirleyicidir	32
TÜRKİYE İŞÇİ SINIFI TARİHİNDEN SAYFALAR: Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri İ. Bilen Yoldaşın Kısa Biyografisi	34
"Sovyetler Birliği İle Dostluk ve Saldırmazlık Antlaşması İçin Savaş!" - Ahmet ARAKLIĞLU	43
Savaş Eri ve Yazar Sabahattin Ali - Nazım HİKMET	53
11. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivaline Doğru - Barış PİRHASAN	56
Enflasyon Nedir, Nasıl Önlenir? - Ayhan YILMAZ	60
Pekin'in Barış Düşmanı Politikası ve Yerli Maocuların Kışkırtmaları - Zeki ATİKALİ	68
KAPİTALİST TOPLUMDA İŞÇİ SINIFI VE ULUSAL SORUN (III): Kapitalizmde Ulusal Sorunun Çözümünün Sınırları - K. ŞİMŞEK	80
"ATILIM 5 Yaşında, Bizimle!"	85
Türkiye'de Tarımsal Makinalaşma (III) - Kerim AKSU	86

DEĞERLİ DOSTLAR

Ecevit hükümetinin İçişleri Bakanı, yetkililere genelge yayınladı, «yayınları toplatmayın» diye. İnsanın bütün olanlara bakıp da bu genelgeler, «ben ne diyorsam tersini yap» anlamında «şifre» diyesi geliyor. Öyle ya, gün geçmiyor ki demokratik basında bir toplatma olmasın.

Bizde de öyle oldu. Bundan önceki söyleşimizden (45. sayı) bu yana Ürün'ün 45. sayısı ve Ürün Yayınları'ndan iki kitap, «Ölümsüz Savaşçı Mustafa Suphi» ve «TKP-PROGRAM» kitapları toplatıldı.

Türkiye ilerici kamuoyu bunun ne demek olduğunu iyi bilir : Üç kere yedibuçuk yıl, eşittir yirmiiki buçuk yıl hapis! Bu, demokratik basın olmanın bir aylık bedelinin, hapis «birimi»yle ifadesidir.

Ürün'ün 47 aylık yayın yaşamı boyunca «hapis birimi»yle bilançosu hayli yüksek. Bu 47 ay, üçü Ecevit, ikisi MC olmak üzere, beş ayrı hükümet döneminde, Ürün, yayınına hiç ara vermeden sürdürdü. Sürdürecektir de.

Değerli dostlar, proletarya enternasyonalizminin somut bir biçimi ve işçi sınıfının savaş, birlik ve dayanışma günü 1 Mayıs, tüm demokrasi güçlerine kutlu olsun.

Dostça selamlarımızla.

ÜRÜN SOSYALİST DERGİ

Sahibi: URAL ATEŞER • Yazı İşleri Müdürü: AHMET TAŞTAN • Yönetim Yeri: Nuruosmaniye Caddesi, Özyayın İşhanı, No: 59-61/2 Cağaloğlu - İSTANBUL • Yazışma ve Havale Adresi: PK: 41, Sirkeci - İSTANBUL • Türkiye Dağıtım: TEMEL DAĞITIM, Himaye-i Etfal Sokak, Orhanbey İşhanı, No: 6, Kat: 1, Daire: 1 Cağaloğlu - İSTANBUL • Dizgi-Baskı: BAŞARAN MATBAASI • Kapak Filmleri: TAB GRAFİK • Kapak Baskı: GÖZLEM BASIMEVİ • Yurtiçi Abone Koşulları: Altı aylık 75, Bıryıllık 150 Lira • Yurtdışı Abone Koşulları (uçakla): F. Almanya - 35 DM, Hollanda - 38 Fl, Belçika - 600 Fr, İngiltere - 9 £, Fransa - 75 Fr, İsviçre - 40 Fr, İsveç - 75 Kron, ABD - 22 \$.

Baskı Tarihi: 1 Mayıs 1978

Ana Belgimiz «Faşizme Karşı Birlik»tir

Artık şurası apaçık bir gerçektir ki, bugün yurdumuz kudurgan bir gericiliğin plânlı, sistemli, düpedüz bir saldırı ve komplosuyla karşı karşıyadır. Bir yandan emperyalizmin Türkiye üzerindeki ekonomik, politik, askerel baskıları artarken, öte yandan faşist tırmanma alabildiğine hızlanıyor. Bu olgu, faşist saldırıların topraklarımızdaki Amerikan üslerinden, NATO'dan, CİA'dan, bunların yerli işbirlikçilerinden kaynaklandığını doğruladığı gibi, emperyalizmin sözde «yardım»larının ardındaki gerçek tehlikeyi, faşizm tehlikesini de açık-seçik ortaya koyuyor.

1968'lerde Vietnam halkını hiç gözünü kırpmadan ktır ktır doğrayan o zamanki Amerikan Harp Bakanı "başkasap" McNamara şimdi eliaçık bir hamiyetsever edasıyla yurdumuzda boy gösteriyor. Emperyalist silah tekel-lerinin başpatronu Rockefeller'ler, NATO elebaşısı Haig'ler ülkemizin üzerinde leş kargaları gibi uçuşuyorlar. İnsanlığın gelmiş geçmiş en büyük düşmanı Nazilerle işbirliği yaptığı belgelerle kanıtlanan Türkes'ler ise, işte böyle bir ortamda, ağababalarından aldıkları cesaretle Ankara'nın Tandoğan Alanında gövde gösterisi yapabiliyorlar. Yassıada'da yaşlılık nedeniyle boynunu ipten güçbelâ kurtaran 95 yaşındaki Bayar'ın, Demirel, Türkes ve Erbakan'ın hep birlikte hazır buldukları Fendoğlu'nun cenaze töreni sırasında kudurgan bir terör Malatya'yı kasıp kavuruyor.

Aynı günlerde Demirel'in sözcülerinden Tekin Erer eşine raslanmadık bir pervasızlıkla insanlığın en azılı düşmanı Hitler'e övgüler düzüyor:

«Herşeyden önce Hitler bir Türk dostu idi... Hitler büyük adamdı. Hitler Rus harbi esnasında kabul ettiği Emir Erkilet paşaya "Rusya'yı yıkmak suretiyle dünyayı esir etmek isteyen komünist belâsından her milleti kurtaracağım" demişti... Türkiye'ye, Türk milletine hiçbir fenalığı olmayan Hitler'e karşı onun intiharından yıllarca sonra düşmanlık oluşturmayı aklımız almıyorduk.» (Son Havadis, 18 Nisan 1978)

Uzun yıllar Federal Almanya'da MHP'nin başmüfettişliğini yapan, oradaki Sovyet düşmanı, CİA güdümlü sözümona "bilim ve araştırma kurumları"nda eğitim gördüğünü açık açık yazan Enver Altaylı adlı karanlık kişi Hergün gazetesinde CİA ajanlarıyla, Nazi artıklarıyla neler görüşüğünü fütursuzca yazıyor. Siyasal yumuşama yolunda dünya ölçüsünde ileri adımlar atıldığı bir ortamda ve Sovyetler Birliği Genel Kurmay Başkanı Mareşal Ogarkov'un yurdumuzu ziyaret ettiği günlerde MHP organı varakpâre, düpedüz anti-Sovyet kıskırtmalara girişiyor. İşte bu Enver Altaylı denen adam, Sovyet düşmanı terör örgütlerinden kişilerle temasa geçiyor ve şunları yazıyor:

«Sovyetler Birliği'nde bugün yürütülen kurtuluş mücadelesini, İkinci Dünya Savaşı sırasında (yani Hitler zamanında), Kızıl Ordu içinde ve Almanlarla (yani Nazilerle) birlikte, onların himayesi altında, onların sağladığı imkânlarla yürütülen silahlı kurtuluş hareketinden ayrı düşünemeyiz. Azerbaycan ve Türkistan Lejyonları'nın İkinci Dünya Savaşı sırasında verdikleri mücadeleler, bu mücadeleleri organize eden milli komitelerin çalışmaları, bugün Sovyetler Birliği'nde yürütülen mücadeleden ayrı düşünülemez.» (Hergün, Esir Türk İllerinde 90 Gün, 24 Nisan 1978)

MHP organı Hergün'ün bu yazı dizisine başladığı günlerde Milliyet gazetesi Kahramanmaraş'ta Türk Yıldırım Komandoları ve Esir Türkleri Kurtarma adlı örgütlerle ilgili bazı ipuçlarının ele geçtiğini açıkhyordu. Yakalanan Ülkü Ocaklılar arasında MHP Maraş milletvekili Mehmet Yusuf Özbaş'ın bir yakını da vardı. Önemli miktarda patlayıcı madde ele geçirilmişti:

«Emniyet görevlileri dinamitlerin atılacağı yerlerin seçiminde şaşırta-nya büyük önem verildiğini belirtmişlerdir. Emniyet yetkilileri ayrıca sol gö-

rüşlü kuruluş veya şahısların işyeri veya evlerine atılacak dinamitlerin tahrip gücü yüksek ve parça tesirli olarak hazırlanmasına rağmen, sağıcılara atılacak dinamitlerin tahrip gücünün düşük tutulduğunun dikkat çekici olduğunu söylemişlerdir.» (Milliyet, 23 Nisan 1978)

Yine Malatya Belediye Başkanı Hamit Fendoğlu'na gönderilen paketin üzerine Fendoğlu'nu yakından tanıyan AP milletvekili Kasım Önadım'ın adının yazılmış olması gerçekten düşündürücüdür. Demek ki, içinde patlayıcı madde bulunan kolyi gönderenler, Önadım'ın Hamit Fendoğlu'nun yakın dostu olduğunu bilecek kadar AP ile içli dışlıdır. Üstelik patlamanın MHP'nin 15 Nisan'daki Ankara yürüyüşünden hemen önceye denk düşmesi planlanmıştır. Dahası, provokasyon için Malatya'nın ve provokasyonun kurbanı olarak Hamit Fendoğlu'nun seçilmesi hiç de rasgele değildir. Çünkü Fendoğlu, AP, MHP ve MSP'nin ortak adayıydı. Nitekim cenaze töreni sırasında ihanet cephesinin ortakları bir arada poz poz resimler çekirtmişler ve bu resimler gerici-faşist karması ortaklığın bir güç gösterisi anlamında gerici gazetelerde yayınlanmıştır.

Öte yandan Federal Almanya'da çıkan Frankfurter Rundschau gazetesi ABD Dışişleri Bakanlığı'nın NATO ile ilgili gizli bir belgesini yayınlamıştır. Bu belgede ABD'nin NATO'nun güneydoğu kanadını, Türkiye, Yunanistan ve İtalya'yı güvenilir bulmadığı belirtilmiştir. Amerikan emperyalizminin, NATO'nun güvenilir bulmadığı bu ülkeleri, özellikle ülkemizi hangi yollarla güvenilir duruma getirmek istediği hem hükümet açısından, hem de ilerici-yurtsever güçler açısından oldukça önemlidir. Açıktır ki, emperyalizm kendisiyle tam anlamıyla uyum gösterecek, çıkarlarını her alanda sonuna kadar koruyabilecek hükümetler ve faşist biçimi rejimler istemektedir. İşbirlikçi burjuvazi ve emperyalizm bugünkü hükümeti uzun süreli görmemekte ve güvenilir bulmamaktadır. CIA'ların, IMF'lerin, Dünya Bankası gibi örgütlerin yalnızca ekonomik durumu gözetledikleri ve bunun için de kredi akışını geciktirdikleri söylenemez. Bunlar aynı zamanda ülkenin politik durumunu, güçler dengesini de gözetliyorlar. Gözetlemekle de kalmıyor, dengeyi sürekli kendi yanlarına çevirebilmek için kaba-ince her türlü yonteme başvuruyorlar. Emperyalizm ve işbirlikçi burjuvazi dengeyi kendi yararına değiştirme olanak ve fırsatını yakaladığı anda, hiç kuşkusuz, gözünü kırpmadan bu hükümeti devirip atacaktır. Aylardır sürüp giden, gittikçe daha da kanlı bir durum alan saldırılar, gericiğe faşizme bir taban hazırlama ve dengeyi kendi yanlarına çevirme amacı taşımaktadır.

Son kanlı olaylar faşistlerin devlet aygıtında hâlâ kilit yerleri ellerinde tuttuklarını açıkça göstermiştir. İnsanlığın, halkımızın baş düşmanı faşizme karşı savaşta faşizmin üzerine, hiçbir ikircime meydan vermeden, tam bir kararlılıkla yürümek gerek. Faşistlerin, kaatillerin tutuklanması saldırı yuvalarının kapatılması günceldir, zorunludur. Tehlikeli gidişe dur demek ve faşizmin başını ezmek için, faşizme, emperyalizme karşı olan tüm güçlerin eylem birliği yapmaları gereklidir. CHP yöneticileri somut durumu kavrayıp, faşizmi geriletmek için işçi sınıfına, halka, ilerici güçlere dayanmalıdır.

Bu yılın 1 Mayıs'ında ana belgimiz faşizme karşı birliktir. Bu 1 Mayıs'ta işçi sınıfımız, tüm ilerici-yurtsever güçler bu belgeyle 1 Mayıs Alanı'na çıkacak, faşist tirmanışa karşı savaş azimlerini, barış, demokrasi ve bağımsızlık istemlerini dile getireceklerdir.

Tüm dünya işçilerinin birlik, dayanışma ve savaşım günü olan 1 Mayıs'a bu yıl her zamankinden daha yığnsal ölçüde, tam bir disiplin içinde katılmak ve kutlamak, faşizmi, emperyalizmi ve onların yordakçısı Maoçu provokatörleri geriletmede önemli bir adım olacaktır.

HAYDİ 1 MAYIS 1978'E!

ÜRÜN

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin 1 Mayıs Belgileri

- «1. Bütün ülkelerin proleterleri, birleşiniz!
2. Yaşasın 1 Mayıs -dünya işçi sınıfının savaş, birlik ve dayanışma günü!
3. Faşist tehlikeye ve emperyalizme karşı halkımızın savaş birliğini, ulusal demokratik cepheyi oluşturma yolunda ileri!
4. Faşizme geçit yok!
5. Faşist tehlikeye karşı ardıcıl önlemler alınsın! MHP kapatılmalı, faşist yuvalar dağıtılmalı, politik cinayetlerin, işkencelerin hesabı sorulmalı, devlet aygıtı faşistlerden arındırılmalı!
6. Emperyalizmin, Hitlercilerin casusu Türkeş ve suç ortakları tutuklanmalı ve yargılanmalıdır!
7. Komünistler, sosyalistler, CHP'li yurtseverler! Faşist tırmanışa, emperyalizme karşı savaş birliğine!
8. 141 - 142'ye hayır! Tüm anti - demokratik yasalar kaldırılmalıdır!
9. Türkiye Komünist Partisi'ne özgürlük!
10. Ulusal bağımsızlık ve güvenliğimizin düşmanı NATO'ya hayır! Amerikan emperyalizminin boyunduruğuna son! Topraklarımızdaki saldırı üsleri sökülsün! İkili anlaşmalar yırtılsın!
11. Emperyalist tekellerin, para fonlarının sömürüsüne ve dayatmalarına karşı ekonomik bağımsızlık için savaş!
12. Yeryüzünde barış, silahlanma yarışına son! Atom ve yığınsal kırım silahları yasaklansın! Nötron bombasına hayır!

13. Bölgemizde barış - güvenlik! Komşularımızla, sosyalist ülkelerle dostluk ve işbirliği!
14. Sovyetler Birliği ile dostluk ve saldırmazlık anlaşması imzalanınsın!
15. İşçi sınıfının tüm bölüklerinin sendikal ve politik eylem birliği için savaş!
16. Yaşasın TKP - işçi sınıfının Marksçı - Leninci öncüsü!
17. Komünistler! İşçi sınıfının politik birliği yolunda TKP'nin güçlenmesi için savaşın!
18. Komünistler! TKP'nin, TİP'in, öteki sosyalistlerin eylem birliği için savaşın!
19. DİSK, Türk - İş ve öteki işçi sendikalarının, sendikal, sendikasızsız tüm işçilerin kapitalist sömürü ve baskıya, sınıf uzlaşmacılığına faşist tırmanışa, emperyalizme karşı eylem birliği için ileri!
20. İşsizliğe ve pahalılığa karşı savaş!
21. İşten çıkarmalara karşı, iş güvencesi için savaş!
22. Lokavtın yasaklanması için, grev ve sendikal haklara konan bütün sınırlandırmalara karşı savaş!
23. Gizli oy, açık sayımlı referandum hakkı!
24. Sendikal demokrasi için, işçilerin söz ve karar sahibi olması için sendikal örgütlerin her düzeyinde seçim!
25. Sarı sendikacılığa ve sınıf uzlaşmacılığına karşı, sınıfsal ve yığınsal sendikal birlik için savaş!
26. Tarım işçilerine eşit hak ve demokratik iş yasası!
27. Yaşasın yurt dışındaki işçilerimizin buldukları ülkelerin proletaryası ile enternasyonalist dayanışması!
28. Yurt dışındaki işçilerimize iş güvencesi, eşit haklar!
29. Yaşasın işçi ve köylülerin savaş birliği - savaş bağlaşıklığı!
30. Köylüler! Demokratik toprak reformu için köylü komitelerinde birleşin! İşçiler! Toprak ağalarına karşı köylülerin toprak ve özgürlük savaşını destekleyin!
31. Tekellere, bankalara, tefeci ve aracılara karşı işçilerle üretici köylüler omuz omuza!
32. Vergi yükü tekellere! Esnaf ve zanaatkârlara destek!
33. Memurlara grevli, toplu sözleşmeli sendikal haklar!
34. Yurtsever memur kıyımına karşı verilmiş Danıştay kararları uygulanmalı!
35. Ordu NATO'nun, emperyalizmin elinden alınmalı! Er, assubay ve yurtsever subayların üzerindeki her türlü baskı ve eşitsizliğe son! Ulusal ordu, kışlada demokrasi!
36. Gençler! Anti - emperyalist, anti - faşist birliğinizi güçlendirin!

37. Gençliğe iş, demokratik eğitim, faşist saldırılara karşı can güvenliği!
38. Kadın emekçilere eşit işe, eşit ücret! Ana ve çocuk sağlığı korunmalı! Evlat acısına son!
39. Yaşasın ulusların kendi yazgılarını özgürce belirleme hakkı! Ulusal ezgiye, şovenist baskıya karşı Kürt halkının hak eşitliği için savaş!
40. Yaşasın Türk, Kürt, tüm ulusal azınlıklardan emekçilerin ortak düşman emperyalizme, faşizme ve her tür ayrımcılığa karşı savaş birliği!
41. İşçiler, köylüler, memurlar, aydınlar, esnaf ve zanaatkarlar, erler, assubaylar, subaylar! Ortak düşman emperyalizme, işbirlikçi tekeli burjuvaziye ve toprak ağalığına karşı savaşta birleşin!
42. Sosyalizme açılan ileri demokrasi için savaş!
43. Yaşasın işçi sınıfımızın barış, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm savaşı!
44. Yaşasın Marksizm - Leninizm! Anti - komünizme, anti - Sovyetizme, sağcı, "solcu" oportünizmin her türüne karşı aralıksız savaş! Maoculuğa, Troçkizme, anarşizme ve reformizme karşı savaş!
45. Dünya devrim sürecinin öncü gücü, barış ve sosyalizmin yıkılmaz kalesi Sovyetler Birliği'ne, yüce Lenin'in partisi SBKP'ye selâm!
46. Yaşasın dünya sosyalist sistemi! Yaşasın dünya komünist ve işçi hareketinin birliği! Yaşasın ulusal kurtuluş savaşı veren halklar!
47. Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!»

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi

(TKP'nin Sesi Radyosu, 1 Nisan 1978)

**BULGARİSTAN KOMÜNİST PARTİSİ MERKEZ KOMİTESİ
BİRİNCİ SEKRETERİ BULGARİSTAN HALK CUMHURİYETİ
DEVLET KONSEYİ BAŞKANI TODOR JIVKOF YOLDAŞA**

«Çok değerli T. Jivkof yoldaş,

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, Türkiye komünistleri, Türkiye işçi sınıfı adına kardeş Bulgar halkının ulusal bağımsızlığına kavuşmasının 100. yıldönümünü içten dostluk duygularıyla selamlar.

Bu tarihsel günlemenin önemini TKP Merkez Komitesi halkımıza bir bildiriyle ilettili. TKP, Türkiye ve Bulgar halkları arasındaki dostluğa, her iki ülke arasındaki çok yönlü işbirliğine büyük değer biçiyor, bu dostluk ve işbirliğinin gelişmesi, güçlenmesi için savaşıyor.

BKP ile TKP arasındaki kardeşçe bağların kökü Blagoyef'lere, Dimitrof'lara, Mustafa Suphi'lere kadar uzanıyor. Marksizme - Leninizme ve proletarya enternasyonalizmi ilkelerine dayanıyor. TKP, partilerimiz arasındaki bağları gözbebeği gibi koruyacaktır.

TKP, kardeş Bulgar halkına, Siz Jivkof yoldaşın başında bulunduğu Bulgaristan Komünist Partisi'nin öncülüğünde, komünizm yolunda yeni yeni, büyük başarılar diler.

Komünist selamlarla.»

Türkiye Komünist Partisi
MK Genel Sekreteri
İ. Bilen

(TKP'nin Sesi Radyosu, 3 Mart 1978)

★

TKP MERKEZ KOMİTESİ'NİN BİLDİRİSİ

«Kardeş Bulgar halkı, Osmanlı İmparatorluğu'nun boyunduruğundan kurtuluşunun 100'üncü yıldönümünü kutluyor. Bulgar halkının 100 yıl önce halkların zindanı, askersel - feodal Osmanlı İmparatorluğu'na karşı verdiği kurtuluş savaşı, ulusal bağımsızlığına kavuşması, özellikle Balkanlar'da halkların ulusal kurtuluş savaşlarını esinlendiren tarihsel bir olaydır.

Bulgar halkının ulusal kurtuluş savaşını uluslararası işçi hareketi destekledi. Başta gelen destek, Rus halkının yardımı oldu. Rus ordusu, nesnel olarak kurtarıcı bir rol oynadı.

Çetin savaşlarla bağımsızlığını elde eden Bulgar halkı, işçi sınıfı şanlı BKP'nin öncülüğünde kapitalizme, emperyalizme ve faşizme karşı savaştı. Sosyalist devrimi utkuya ulaştırdı. Gelişmiş sosyalist toplumu kurma yoluna koyuldu. Bu başarılarda Sovyetler Birliği'nin somut yardımları önemli rol oynadı. Emperyalizmin harpçi politikasına karşı sosyalist Bulgaristan, Balkanlar'da barışın sağlam kalesidir. Bu komşu sosyalist devlet, Türkiye ile Bulgar halkları arasındaki dostluğun başta gelen dayanağıdır. Sosyalist Bulgaristan'ın başarıları Türkiye işçi sınıfının, halkımızın ulusal bağımsızlık, demokrasi, barış ve sosyalizm uğrunda savaşında bir güç kaynağıdır. TKP, kardeş BKP ile kökleri çok eskilere uzanan Leninci savaş bağlarıyla bağlıdır. Bu bağlar Marksizm - Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi ilkeleri temelinde bütün canlılığı ile sürüyor.

Emperyalizme bağlı işbirlikçi burjuvazi, gerici çevreler, halkımıza karşı faşist saldırıları örgütleyenler Osmanlı padişahlarının halklara karşı düşmanlık, baskı ve ezgi politikasını hortlatmaya yelteniyorlar. Ulusal bağımsızlığımızı emperyalizme, NATO'ya satanlar, Amerikan köleliğini faşist yöntemlerle halkımıza dayatmaya çalışanlar, başka halkların ve komşularımızın bağımsızlığına karşı düşmanlık duygularını kışkırtıyorlar. Ulusal bağımsızlığımız için, işçi sınıfının, halkımızın her tür baskı ve sömürüden kurtuluşu için savaşıyan TKP, bu şovenist kışkırtmalara karşı ardıcıl bir savaş yürütüyor. İki komşu ülke arasında dostluk ve işbirliği için savaş, bölgemizde barışı, silahsızlanma, gerginliği azaltma yönündeki savaşımdan ayrılmaz. Halkımızın ulusal çıkarlarına tümüyle uyan bu istem, en geniş yurtsever güçlerce benimseniyor.

TKP, iki komşu halk arasındaki dostluk ve işbirliğini güçlendirme uğrunda savaşıyor bundan böyle de sürdürecektir, bu yolda atılan tüm somut adımları destekleyecektir.

TKP, Türkiye işçi sınıfı ve halkımız adına, kardeş Bulgar halkının bu bayramını candan kutlar.»

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi

(TKP'nin Sesi Radyosu, 3 Mart 1978)

★

ALMANYA SOSYALİST BİRLİK PARTİSİ MERKEZ KOMİTESİ'NE

«Değerli yoldaşlar,

Almanya Sosyalist Birlik Partisi Merkez Komitesi Politik Büro üyesi ve MK sekreteri Werner Lamberz, Merkez Komitesi üyesi Paul Markowski ve ASBP delegasyonundaki diğer yoldaşların ölümüyle duyduğunuz derin acıyı Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Sizlerle paylaşır.

W. Lamberz ve P. Markowski yoldaşların ölümüyle Almanya Sosyalist Birlik Partisi, dünya komünist ve işçi hareketi seçkin savaş erlerini kaybetti.

W. Lamberz ve P. Markowski yoldaşların ulusal ve sosyal kurtuluşları için savaşıyan halklarla dayanışma ve dünya komünist hareketinin birliğinin güçlenmesi için savaş yolunda büyük katkıları olmuştur. Onlar Almanya Sosyalist Birlik Partisi'nin proletarya enternasyonalizmi bayrağını her zaman yükseklerde tutmuşlardır.

Türkiye Komünist Partisi, bütün Türkiye komünistleri bu büyük acınızdan ötürü Sizlere başsağlığı diler.»

Türkiye Komünist Partisi
MK Genel Sekreteri
İ. Bilen

(TKP'nin Sesi Radyosu, 7 Mart 1978)

URUGUAY KOMÜNİST PARTİSİ MERKEZ KOMİTESİ BİRİNCİ SEKRETERİ RODNEY ARİSMENDİ YOLDAŞA

«Değerli Arismendi yoldaş,

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, tüm Türkiyeli komünistler adına ve kendi adıma 65. doğum yıldönümünüzü candan kutlarım.

Uzun yıllar boyunca Uruguay işçi sınıfının ve halkının emperyalizme, işbirlikçisi yerli oligarşiye ve faşizme karşı savaşına aktif katıldınız. Uruguay Komünist Partisi sıralarında ve onun Birinci Sekreteri olarak yılmadan savaşınız. Uruguay Komünist Partisiyle yüce Lenin'in partisi SBKP arasında kopmaz bağların oluşmasına, dünya komünist hareketinin birliğinin Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi ilkeleri temelinde güçlenmesine değerli katkılarda bulundunuz.

Size çetin savaşınızda yeni yeni, büyük başarılar, sağlık ve uzun ömürler dilerim.

Komünist selamlarımla.»

Türkiye Komünist Partisi
MK Genel Sekreteri
İ. Bilen

(TKP'nin Sesi Radyosu, 21 Mart 1978)

HİNDİSTAN KOMÜNİST PARTİSİ'NİN XI. KONGRESİ'NE

«Değerli yoldaşlar,

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, Türkiye komünistleri ve emekçileri adına Hindistan Komünist Partisi'nin XI. Kongresi'ne kardeş selamlarını yollar.

Hindistan komünistleri, emekçi yığınların çıkarlarını savunmak, sosyal ve politik haklarını gerçekleştirmek için yürüttükleri

savaşın ön sıralarında yer alıyorlar. Hindistan Komünist Partisi, gerici egemen güçlere ve onların hükümetinin halk düşmanı politikasına karşı, bütün ilerici ve demokratik güçlerin birliği için, barış, demokrasi, ulusal bağımsızlık ve toplumsal ilerleme için savaşıyor.

Türkiye Komünist Partisi, Hindistan Komünist Partisi'nin bu haklı savaşıyla dayanışmasını, onunla Marksizm - Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi ilkeleri temelinde bağlılığını duyurur. Türkiye Komünist Partisi, Hindistan Komünist Partisi'nin XI. Kongresi'ne ve bundan sonraki savaşımına da büyük başarılar diler.

Komünist selâmlarla.»

Türkiye Komünist Partisi
MK Genel Sekreteri
İ. Bilen

(TKP'nin Sesi Radyosu, 31 Mart 1978)

BİZİM RADYO'NUN 20. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ NEDENİYLE TKP MK'NİN KUTLAMA MESAJI

«Bizim Radyo'nun değerli redaksiyon üyeleri, sevgili yoldaşlar,

TKP Merkez Komitesi, **Bizim Radyo'nun 20'nci kuruluş yıldönümünü** en içten duygularla kutlar.

Bizim Radyo'nun 20 yıllık savaş tarihi, işçi sınıfımızın, halkımızın emperyalizme, işbirlikçi burjuvaziye karşı barış, ulusal bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm savaşıyla sıkı sıkıya örülüdür. **Bizim Radyo** ülkenin karanlık günlerinde kuruldu. 20 yıldır Amerikan boyunduruğunu kırmak, NATO'lardan çıkmak, ikili anlaşmaları yırtmak, ulusal bağımsızlığımızı kazanmak gibi ulusal istemleri bayraklaştırıyor. Yeryüzünde barış, sosyalist ülkelerle, komşularımızla, başta Sovyetler Birliği ile dostluk yolundan yürüyor. Her türlü sömürüye karşı işçi sınıfını, geniş emekçi yığınların, gençliğin demokratik hak ve özgürlüklerini savunuyor.

Bizim Radyo işçi sınıfının, halkımızın sesidir. İlerici, yurtsever, devrimci güçlerin savaşlarına ışık tutuyor. TKP'nin adını, savaşını halkımıza duyuruyor. İşçi sınıfının sendikal ve politik birliğini savunuyor. İşçi sınıfının, köylülerin, bütün halk katmanlarının, tüm ulusal, demokratik güçlerin cephe birliği için savaşıyor.

Bizim Radyo 20 yıldır köyde, kentte can kulağı ile dinleniyor. Çünkü o halkın dilini konuşuyor, halkın sorunlarına eğiliyor, halkın savaşını aydınlatıyor. Egemen sınıfların, gerici - faşist güçle-

rin, her boydan sapık akımların, **Bizim Radyo**'ya alabildiğine saldırması bundandır.

TKP, 20 yıllık onurlu savaşımdan dolayı, **Bizim Radyo**'yu içtenlikle kutlar. **Bizim Radyo**'da tüm çalışanları, emeği geçenleri bu tarihsel günlemede devrimci kardeşlik duygularıyla selamlar.»

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi

(TKP'nin Sesi Radyosu, 31 Mart 1978)

★

BİZİM RADYO — 20 YIL

«**Bizim Radyo** 20. yayın yılını tamamladı. Bu 20 yıllık süreçte **Bizim Radyo** halkımızın ulusal ve sosyal kurtuluş savaşımında önemli bir rol oynadı. 20 yıl önce 1958 yılında 15 Mart sabahı radyolardan bir ses yükseldi. Bu **Bizim Radyo**'nun deneme yayınlarının ilkiydi. 1 Nisan 1958'de **Bizim Radyo** asıl yayımına başladı.

1958 yılı Menderes - Bayar yönetiminin son dönemlerine raslar. NATO'ya giren, Kore'ye asker gönderen, Türkiye'yi Amerikan emperyalizminin ve NATO'nun üssü, sürüm pazarı ve ucuz hammadde kaynağı haline getiren Bayar - Menderes yönetimi, halkımızın, devrimcilerimizin ve yurtseverlerimizin sesini boğmak için acımasız bir teröre geçmiştir. Bu koşullarda anti - emperyalist demokrasi savaşımını yaymak, onun ideolojik ve politik temellerini güçlendirmek, örgütsel savaşım aşamasına ulaştırmak, gerek TKP'nin, gerekse öteki demokratik akımların ortak zorunluğu olarak beliriyordu.

Bizim Radyo böyle bir gereksinme sonucu kuruldu. **Bizim Radyo**, gençliği, ordudaki yurtsever subayları uyarma ve örgütleme, Menderes - Bayar yönetimini devirmeye yönelik yoğun bir yayım girişti. Bu hareketin işçi sınıfına, geniş emekçilere dayanması, demokratik toprak reformu da içinde olmak üzere tüm demokratik - devrimci reformları içermesi için geniş bir kampanya yürüttü. Bu bakımdan **Bizim Radyo**'nun 28 - 29 Nisan gençlik çıkışlarında ve Menderes hükümetinin devrilmesinde önemli bir rolü oldu.

İşçi hareketinin gelişmesi daha o yıllarda önemli sorunları gündeme getiriyordu. TKP'nin uzun yıllardan beri işçi sınıfının grev, toplu sözleşme ve sendikalaşma haklarının alınması uğrunda yürüttüğü savaşım **Bizim Radyo** vargüçle yardımcı oldu. Bu hakların 1961 Anayasası'na girmesi ve bu Anayasa'nın geniş demokratik hakları kapsamı yönünde de **Bizim Radyo** sürekli yayım yaptı. İşçi sınıfının birliği, anti-emperyalist Ulusal Demokra-

tik Cephe düşünce ve eyleminin yayılması, işçi - köylü bağlaşıklık-
lığının kurulması, emperyalizmin ajanlarının maskelerinin düşü-
rülmesi, faşist tırmanmaya karşı geniş halk yığınlarının örgüt-
lenmesi yönünde **Bizim Radyo** 20 yıl boyunca sürekli savaştı, sa-
vaşıyor.

Ülkemizde yığınsal haberleşme araçlarının büyük emperyalist tekellerin elinde bulunduğu, devrimci basın olanaklarının çok dar ve ağır baskılar altında olduğu bugünkü ortamda **Bizim Radyo**'nun varlığı halkımız için büyük bir kazanımdır.»

(**Bizim Radyo**, 25 Mart 1978)

«SESİNİZİ NİYE BÜTÜN DÜNYADAKİ BARIŞ SESLERİNE KATMIYORSUNUZ?»

«Sevgili Dinleyenler!

Türkiye işçi sınıfının, emekçi halkımızın barış, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm savaşında **Bizim Radyo** önümüzdeki gün-
lerde 20 yaşını dolduruyor.

Bizim Radyo'nun yayına başladığı 1 Nisan 1958'den bu yana geçen 20 yılda halkımız ve ülkemiz, halklar ve dünyamız, nice acı - ağır, güzel savaşkan anlar ve günler yaşadı. Acı - kara günlerde de, savaş ve umut dolu günlerde de **Bizim Radyo** varlığıyla tüm ilerici yurtsever güçlerin maddi ve moral kaynağı oldu. **Bizim Radyo** yurdun bir köşesinden işçi sınıfının, köy emekçilerinin, ilerici, demokratik örgüt ve kuruluşların yükselen sesini yurdun herbir köşesinde yankılandırdı. Sömürü ve baskıya karşı savaş belgelerini yaydı. Halkımızın sesini tüm uluslardan işçi ve emekçilerin "Sömürsüz ve baskısız bir dünya" "Barış, Dostluk" haykırılarına kattı.

Bizim Radyo uluslararası işçi sınıfının, dünya halklarının en güzel geleneklerini, demokratik kazanımlarını halkımız içinde de yeşertti, onları yaşattı. İnsanlığa halklara düşman, işçi ve emekçilere düşman, onların özlemlerine, sosyalizme düşman iç ve dış gericiliğe, faşizme, emperyalizmin savaş kışkırtıcılığına karşı amansız bir savaş verdi.

Bugün işçi sınıfı, emekçiler sömürüye ve baskıya karşı, ülkemizin barışçı güçleri, emperyalizmin Nötron bombalarına karşı savaş bayrağını onurla dalgalandırmıyorlar. **Bizim Radyo** bugün de onların sesini ülkenin en sağır köşelerine kadar yayıyor. Elbette, bütün bunları yapmak soyut bir **Bizim Radyo** kavramının işi değildir. **Bizim Radyo**'nun 20 yıllık yayın döneminde halkımızın en özverili, en savaşkan, bilinçli oğulları yurtseverler, komünistler, halkımızın onuru komünist ozan TKP'nin savaş eri Nazım Hikmetler vardır.

7 Ağustos 1959'da komünist ozan Nazım Hikmet, Amerikan emperyalistlerinin Hiroşima ve Nagazakiye atom bombası atmalarının ondördüncü yılında ülkemizin ilericilerine, yurtseverlere seslenerek şöyle diyordu: "Sesinizi niye bütün dünyadaki barış seslerine katmıyorsunuz?" Komünist ozan yazısına bu başlığı kullanırken o dönemdeki, DP - Menderes dönemindeki terör ve baskıya karşın barışçı güçlerin savaşı yükseltmeleri için çağrı yapıyordu. "Yirminci yüzyıl insanlığın başı üstünde pamuk ipliğine bağlı, sallanıp duran en korkunç ölüm silahı bundan ondört yıl önce kullanıldı. Hiroşima ve Nagazaki'nin başına gelenler bir daha hiçbir şehrin başına gelmesin, Atom ve hidrojen bombaları yok edilsin." diyordu TKP'nin savaş eri, barış savaşçısı Nazım Hikmet. Ülkemizin halkımızın atom bombasına karşı çıkmasını istiyordu. 7 Ağustos 1959'da **Bizim Radyo**'ya yazdığı yazıda şöyle devam ediyordu Nazım Hikmet: "Faşist Franko gibi Menderes de Atom ölümine karşı savaşmamızı suç sayıyor, yasak ediyor. Başka türlü olabilir mi? Menderes'lerin ve sözde muhalifleri İsmet'lerin eliyle Anadolu baştan başa bir Amerikan Atom rampası haline getirilmedi mi? Siz Türk gazetecileri, Türk bilginleri, Türk aydınları sesinizi niye bütün dünyadaki barış seslerine katmıyorsunuz?"

Sevgili Dinleyenler!

O günlerde, **Bizim Radyo**'nun isimsiz savaşçısı olarak Nazım Yoldaşın yaptığı bu çağrıya, işçi sınıfımız, emekçi halkımız, ülkemizin barışçı güçleri bugün "Nötron Bombasına Hayır!" belgisiyle katılıyorlar. Seslerini uluslararası barışçı güçlerin seslerine katıyorlar. Yirmi yıllık çetin savaş günleri gür meyvalarını veriyor.»

(**Bizim Radyo**, 28 Mart 1978)

BİZİM RADYO 20 YAŞINDA

«**Bizim Radyo**, gür sesini yığınlara duyurmaya başladığından bu yana 20 yıl geçti. Geçilen bu yolun bir değerlendirmesini yaptığımızda, hiç çekinmeden diyebiliriz ki **Bizim Radyo**, üzerine düşen görevleri başarıyla yerine getirmiş ve bu gün memlekette, politik yaşamda sürekli bir etken, en çok aranır, dinlenilir bir radyo olmuştur. **Bizim Radyo**, 20 yıllık çetin savaşları, ardıcıl ve özverili, ilkesel çalışmalarıyla yalnız işçi sınıfının, halkımızın, ilerici-demokratik güçlerin güvenini kazanmakla kalmamış, işbirlikçi burjuvazinin, gerici-egemen güçlerin, MİT'in, polislin, CIA'nın, bunlara ajanlık yapan maocu, troçkist, anarşist gibi sapık akımların saldırılarına daima boy hedefi olmuştur. Gerici, halk düşmanı güçler, **Bizim Radyo**'nun gür sesini boğmak, onu yığınlardan uzak tutmak, halkımızın anti-emperyalist, anti-faşist savaşını

ezmek amacını güdüyorlar. Bu saldırı ve karalama kampanyası bugün daha da yoğunlaşarak sürüyor. Neden? Çünkü gerici - faşist güçler **Bizim Radyo**'nun gür sesinden korkuyorlar. Çünkü **Bizim Radyo** 20 yıldır halkın hizmetinde eylem yürütüyor, halkın sesini duyuruyor, geniş emekçi yığınları uyarıyor, onlara doğru yolu gösteriyor, örgütlüyor.

Gerici - faşist güçler **Bizim Radyo**'nun gür sesinden korkuyorlar. Çünkü bu radyo 20 yıldır halkımızın ulusal bağımsızlığını, kurtuluşunu savunuyor. Amerikan köleliğinden, NATO boyunduruğundan, topraklarımızdaki atom harmanlarından kurtulmak, başına buyruk olmak için savaşıyor. Bu savaş bugün geniş yığınlara mal olmuştur. İşçiler, köylüler, aydınlar, öğrenciler, gençlik, kadınlar, memurlar, mühendisler, emperyalizmin yumruğu altında ezilen ulusal burjuvazi, orta katmanlar, yurtsever erler, subaylar, assubaylar bu savaşa katılıyor. NATO'ya hayır kampanyası, nötron bombasına karşı imza kampanyası, faşist saldırılara karşı yığınların kesin direnişleri, memlekette anti - emperyalist, anti - faşist hareketin boyutlarını gösteriyor. **Bizim Radyo** bu savaşların gene içinde ön saflarında yer alıyor.

Gerici - faşist güçler **Bizim Radyo**'nun gür sesinden korkuyor. Çünkü bu radyo 20 yıldır düşmana karşı gelişen savaşlarda halkımızın en güçlü araçlarından biri olmuştur. Çünkü **Bizim Radyo** Amerikalıyı kapıdışı etme eylemlerinde, NATO'ya karşı, faşist tırmanmaya karşı boy atan çıkışlarda işçi sınıfının, ulusal demokratik güçlerin birliğini savunuyor. **Bizim Radyo** bu Leninci savaş ilkesini 20 yıldır yayınlarından eksik etmiyor.

Gerici - faşist güçler **Bizim Radyo**'nun gür sesinden korkuyor. Çünkü bu radyo 20 yıldır köyde hüküm süren ağalığa, orta çağ ilişkilerine, teröre, jandarma zulmüne karşı gerçek bir toprak reformu için savaşıyor. Tarım işçilerinin de gerçek haklarına kavuşması için savaşıyor.

Gericiler, faşistler **Bizim Radyo**'nun gür sesinden korkuyor. Çünkü bu radyo Türkiye Cumhuriyeti topraklarında yaşayan tüm ulusal azınlıkların özgürlük haklarını savunuyor. İşbirlikçi burjuvazinin özellikle Kürt halkına karşı izlediği ırkçı, şöen baskıların son bulması, tüm azınlıkların eşit haklara kavuşması, kürt halkının da meclislerde kendi temsilcisinin bulunması, kendi dilinde konuşup okuyabilmesi için savaşıyor. **Bizim Radyo** Kürt halkının bu haklı savaşının Türkiye işçi sınıfının anti - emperyalist, anti - faşist hareketi içinde gelişerek başarıya ulaşabileceği ilkesini savunuyor ve tüm Kürt ve Türk halkını ortak düşmana karşı birliğe çağırıyor.

Gerici, faşist güçler **Bizim Radyo**'nun gür sesinden korkuyor. Çünkü bu radyo 20 yıldır ilerici, yurtsever gençliğin anti - emperyalist, anti - faşist savaşını destekliyor, gençliği işçi sınıfından koparmaya çalışan karşı devrimci güçlere, maocu provakatlere,

gençliğin birliğini parçalamaya yeltenen burjuva ajanlarına karşı savaşıyor.

Gerici, faşist güçler **Bizim Radyo**'nun gür sesinden korkuyor. Çünkü bu radyo 20 yıldır bölgemizde ve dünyada yaratılan harp ocaklarına, emperyalizmin silahlanma yarışına karşı savaşıyor, Akdeniz,de Balkanlarda, ve bütün dünyada kalıcı bir barışın sağlanması, halklar arasında karşılıklı yararlaraya dayanan çok yönlü işbirliğinin geliştirilmesi ilkesini savunuyor.

Bugün **Bizim Radyo** gene özgürlük nöbetinde, ideolojik savaşın en ön sıralarında yürüyor, işçi sınıfının, ulusal demokratik güçlerin, halkımızın sadece ortak istemlerini dile getirmekle kalmıyor, bunların anti - emperyalist, anti - faşist platformlu bir cep hede elele, omuz omuza vermeleri için diş diş savaşıyor. **Bizim Radyo** Birlik bayrağını bugün daha yükseklerde tutuyor. Kutlu olsun halkımıza **Bizim Radyo**'nun 20'nci kuruluş yıldönümü. **TKP'nin SESİ** redaksiyonu, **Bizim Radyo**'nun 20'nci kuruluş yıldönümünde kardeş **Bizim Radyo** redaksiyonuna ilkesel, sabırlı, özverili çalışmalarında daha büyük başarılar diliyor.»

(TKP'nin Sesi Radyosu, 31 Mart 1978)

★

KANLI PENÇE KIRILMALIDIR!

«Ülkemizi faşizmin karanlığına gömmek, böylece en gerici sermaye kesimlerinin, işbirlikçi burjuvazinin egemenliğini, sömürü ve baskı düzenini sürdürmek isteyenler kanlı pençelerini bağımsız yargı organlarına, ilerici, yurtsever, namuslu yargıçlara da uzattılar.

Ankara Savcı yardımcısı Öz'ü öldürenlerin, Danıştay'ı bombalayan, Danıştay kararlarını çiğneyen, Anayasa'daki en küçük demokratik hak ve özgürlüklere bile tahammülü kalmayanlarla aynı kişiler, aynı saldırı yuvaları olduğundan kimsenin şüphesi yoktur.

Türkiye Barolar Birliği'nin yayınladığı protesto bildirisinde de belirtildiği gibi, bu cinayetin, artık terörün kaynaklarının yargı organlarınca da tesbit edildiği bir sırada işlenmesi bir rastlantı değildir, planlıdır.

Ankara Savcı yardımcısı Öz, faşist MHP'li ve Ülkü Ocaklı katillerin yakalanmasında suçlarının tesbitinde, bu katillerin işgali altındaki yurtların silah deposu durumuna getirildiğinin ortaya çıkarılmasında önemli bir rol oynamıştır. Ankara Savcı yardımcısının öldürülmesi, 16 Mart'ta girişilen toplu kırımın, Ümraniye'de MHP'li ve maocu faşistlerin, yeni faşist çetelerin ortaklaşa işledikleri cinayetlerin devamı niteliğinde planlı bir cinayettir.

Ancak bütün bunlara karşın hükümet hâlâ kararsız, hâlâ ortalıkta sallanıyor. Canilerin elebaşları, faşist yuvalar dururken işçi sınıfının, emekçi halkımızın, ilerici, yurtsever güçlerin haklı tepki ve direnişlerini susturmakla uğraşiyor. Faşist yuvaları MHP örgütlerini, Ülkü Ocakları'nı kapatmaktan çekiniyor.

Pol - Der yaptığı bir açıklamada 16 Mart'ta toplu bir kırım hareketine girişileceğini haber aldıklarını, bunu İçişleri Bakanlığınca da bildirdiklerini belirtiyor. Hükümet saldırının nereden, nasıl, ne zaman geleceğini bildiği halde niçin önlem alamamıştır? Bunun yanıtı ne polisin, ne de içişleri bakanlığının etkin olmadığı biçimindeki sözlerle verilemez. Faşist MHP, Ülkü Ocakları açık oldukça, faşist katiller cezalarını görmedikçe bu tür cinayetler, toplu kırımlar sürecektir. Nitekim, Faşist MHP sözcüleri hükümet istifa edinceye kadar saldırılarını sürdüreceklerini açık açık belirtiyorlar. Gericiliği ve faşizmi en hayasızca savunan kiralık basın ve kalemler de canilere yakın, yığın, kırım demekten çekinmiyorlar. Tehdit üstüne tehdit savuruyorlar.

Hükümetin bütün bunları önlemek için ne yapacağı, hangi yola başvuracağı da belli değil. Hükümetteki anti - komünist çevreler, etkin önlemler alınması adı altında yeni anti - demokratik yasalar çıkartma, var olan anti - demokratik yasaları ağırlaştırma yoluna gidiyorlar. Cumhurbaşkanı Korutürk de bunlara bağlı olarak aynı yönde söz ediyor. Görülüyor ki, ülkede yaratılan kargaşa, terör ortamı arkasında işçi sınıfına, emekçi halkımıza karşı, ilerici yurtsever güçlere karşı hazırlanmış tek yönlü değil, çok yönlü tuzaklar vardır. Bunlardan birisi de, tıpkı Federal Almanya'da, ve İtalya'da olduğu gibi tekelleri sermaye kesimlerinin bir yandan faşist terörü kışkırtma, bir yandan da terörü önleme adı altında anti - demokratik yeni yasalar çıkartma girişimleridir.

Bütün bunlar işçi sınıfımızın aldığı yığınsal anti - faşist eylem kararlarının ne denli haklı ve ne denli doğru olduğunu göstermektedir. Faşizmin, iç ve dış gericiliğin bu kanlı pençesinin hakkından ancak işçi sınıfının öncülüğünde emekçi halk yığınlarının örgütlü savaşı gelebilir. Burjuvazinin hiçbir kesimi, kolu hem faşizmin üstesinden gelemeyecektir hem de faşizmin üstesinden tam anlamıyla gelmek hiçbir zaman istemeyecektir. Ancak işçi sınıfının, emekçi halkımızın, tüm ilerici yurtsever güçlerin eylem ve cephe birliği içinde yürüttüğü yığın eylemleri burjuvazinin çetli kesimlerini anti - faşist savaşta kararlı bir tutuma ve konuma çekebilir. Nitekim, DİSK'in yürüttüğü ve bir milyona yakın emekçinin katıldığı ve desteklediği genel grev ülke çapında etkisini göstermiştir. Bu ihtar gösterisi, kararsız tutumda olanlara ülkemiz ve halkımız için tek çıkar yolun demokrasi savaşını güçlendirmek olduğunu gösterirken, faşizm heveslisi sermaye guruplarına bunun kendilerine kaç mal olacağını da göstermiştir.

DİSK anti - faşist yığın eylemlerinin yürütülmesi konusunda tam bir birlik ve beraberlik içinde karar almıştır, öte yandan fa-

şizme karşı savaşın ayrılmaz bir parçası olan, demokrasi ve sosyalizm savaşının bir parçası olan anti - emperyalist savaş da yığın eylemleriyle yürüyor. TKP, ilerici, demokratik örgütler, TİP NATO'dan çıkılmasını istiyor. Anti - faşist, anti - emperyalist savaşta eylem ve cephe birliğinin nesnel ve öznel temellerini bu yığın eylemleri güçlendiriyor ve öne çıkarıyor. Komünistler, sosyalistler, anti - faşist sosyal demokratlar ancak yığın eylemlerinde ortak dili, ortak savaşı ve birliği bulabilir, geçmişin yaralarını kapatabilirler. İç ve dış gericiğin kanlı pençesinin kırılması, halkımızın kurtuluşu buna bağlıdır.»

(Bizim Radyo, 27 Mart 1978)

İMF İLE VARILAN ANLAŞMA NEYİ KİMİN YARARINA ÇÖZÜYOR?

«Tekelci sermayenin, işbirlikçi burjuvazinin bütün kesimleri, onların politik alandaki sözcüleri, hükümetin İMF ile vardığı anlaşmayı memnunlukla karşılıyorlar. Hemen hepsi de, İMF ile varılan anlaşmanın ve bu anlaşmaya bağlı olarak getirilen ekonomik önlemlerin tam olarak uygulanmasını hükümetten istiyorlar.

İşbirlikçi - tekelci sermaye kesimlerinin İMF ile, uluslararası tekeller ve emperyalizmle uyumlu olarak öne sürdükleri ekonomik isteklerin büyük bir çoğunluğu AP, MHP ve MSP'den oluşan 2. MC hükümetinin aldığı kararlardan sonra yerine getirilmeye başlanmıştı. İMF ile varılan anlaşma bu süreci tamamladı. Devalüasyonlar, zamlardan sonra taban fiatlarının düşük tutulması, kıdem tazminatlarının vergilendirilmesi, asgari geçim indiriminin ve ücretlerin dondurulması tam anlamıyla bunalımın emekçi halkın üzerine yıkılmış olmasıdır. Ve bunda AP'den, sahte çıkışlarda bulunan faşist MHP'ye ve bugünkü hükümet partilerine kadar tüm sermaye partileri işbirliği yapmışlardır; işçi sınıfının, köylülerin, emekçi halkın çıkarlarına karşı, ulusal çıkarlarımıza karşı hareket etmişlerdir.

Tekelci sermaye kesimlerinin, onların çıkarları doğrultusunda yürüyen partilerin arasındaki kavgâ, çatışma ve çekişmeler ekonomik çıkarlardan kaynaklanmakla birlikte, daha çok ülkenin genel konumu, uzun vadede, kapitalizmi; sömürü ve baskı düzenini yaşatmada yoğunlaşmaktadır.

Kimileri terör ve baskı ile, kimileri ilerisi için sosyal adalet vaadleri ile halkı susturmak çabası içindedirler. Özellikle hükümet sözcüleri, 2. MC'nin aldığı önlemlerden temelde farklı hiçbir önlem getiremedikleri halde, ülkenin en temel sorunlarını çözmeye yolunda olduklarını öne sürüyorlar. Hiç şüphesiz bu hükümet 2. MC hükümeti gibi bir talan furyası içinde değildir, ama, emekçi

halkın ekonomik ve sosyal çıkarlarını gözeten bir tutum içinde olmadığı da bir gerçektir.

Başbakan ve CHP genel başkanı Ecevit hükümetinin programından ve kalkınma hedeflerinden ödün verilmediğini söylüyor. Sanırız kimse de böyle bir iddiada bulunmuyordur. Ödün daha baştan verilmiştir. Ödün CHP'nin programından ve seçim öncesi yaptığı vaadlerden verilmiştir. CHP programında sanayileşmeden, çokuluslu tekellere karşı etkin önlemlerden söz edilmektedir. Oysa İMF çokuluslu tekellden ayrı değildir. İMF'nin arkasında dev bankalar, çokuluslu şirketler, Amerikan emperyalizmi vardır. ABD dışişleri bakanlığının ağzından İMF ile varılan anlaşma üzerine belirtilen memnunluk boşuna mıdır? Ülkemizin gelişimine ve her türlü bağımsız hareketine en onur kırıcı, ulusal gururumuzu rencide edici biçimlerde karşı çıkan Amerikan emperyalistleri, bu anlaşma ülkemizi ilerisi için de bağlamasaydı memnunluk duyabilirler miydi?

İMF'nin arkasında duran dev bankalar, çokuluslu şirketler halkımızın deyimiyle kazın geleceğini garanti altına almadan tavuğu esirgemezler. Eğer başka türlü olsaydı, başbakanın ve CHP yöneticilerinin sık sık halkımıza örnek olarak göstermeye çalıştıkları İskandinav ülkelerinden İsveç, İMF'den çekilir miydi? Bu kuruluşun Amerika'ya hizmet ettiğini söyler miydi? Demek ki, ödümler yalnızca programlardan değil, sosyal demokrasiyi savunan kişilerin en temel ilkelerinden de veriliyor.

İMF ile anlaşmaya varmak demek emperyalizme bağımlı montaj sanayiciliğini sürdürmek demektir. Kalkınma dünyanın hiçbir yerinde gerçek bir sanayileşme olmadan başarılamamıştır. Bunun sayısız ve sonsuz denecek kadar örnekleri vardır. İşsizliğin önüne ancak ağır sanayi hedef alan planlı bir kalkınma geçebilir. Oysa İMF ve yerli işbirlikçiler ülkemize kamu yatırımlarını bile kısıtlamayı dayatmışlardır. Amerikan emperyalizmi ülkemizdeki kollarıyla, yalnız İMF ile değil Sınai Kalkınma bankalarıyla, Holdinglerle eski oyununu tekrarlamaya, "siz ancak tarımla kalkırırsınız" yalanını yutturmaya çalışıyor. Devlet işletmelerini, orada çalışan uzman ve kalifiye elemanları çekerek de baltalamaya, işbirlikçilerinin eline geçirtmeye uğraşiyor.

Bütün bunlara karşı, bu hükümetin MC hükümetlerinden farklı olması nedeniyle işçi sınıfımız, ilerici, yurtsever güçler savaştan vazgeçemezler. Ülkemizin ve emekçi halkımızın çıkarlarını sonuna kadar savunmak her ilericinin, her yurtseverin görevidir. Ama, işçi sınıfımız bu savaştan, gerici - faşist güçlerin işine gelecek biçimde bu hükümeti parçalamayı anlamıyor. İşçi sınıfımız, emekçi halkımız, onlara öncülük eden ilerici, demokratik parti ve örgütler hükümetin kendi çıkarları yönünde, ulusal çıkarlarımız yönünde hareket etmesini istiyorlar, onu bu yöne çevirmek için savaşıyorlar.»

(Bizim Radyo, 29 Mart 1978)

BARIŞ HAREKETİNDE ÖRGÜTLÜ 1 YIL : EMPERYALİZMİN SÖMÜRÜ VE BASKISINA KARŞI SAVAŞ

«Ülkemizde barış hareketi bundan bir yıl önce örgütlü bir döneme girdi: Barış Derneği, halkımızın, yeryüzünde adaletli bir barış isteminin, bu uğurda yürüttüğü savaşın bir sonucu olarak kuruldu.

Barış hareketindeki bu bir yıllık örgütlü dönem, henüz geniş barışçı çevrelerin güçlerini yeterince bu harekete katamamış olmalarına karşın, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçilerin, ilerici yurtsever güçlerin, emperyalizme bağlı hükümetlerin dış politikalarını etkileyici, bu hükümetlerin uluslararası alandaki barış çabalarını baltalama eğilimlerini engelleyici bir rol oynayabileceklerini, bölgemizde sürekli bir barışın sağlanmasına büyük bir katkıda bulunabileceklerini göstermiştir.

Bu, Barış Derneği'nin 1. kuruluş yıldönümü bildirisinde şöyle dile getiriliyor: "İnanıyoruz ki, insanların ölümü, acı çekmesi, tarih boyunca yarattıkları değerlerin yıkımı demek olan savaş yeryüzünden sökülüp atılabilir. Adaletli bir barış kurulabilir ve yaşatılabilir. İlerici insanlığın asırlar boyunca vermiş olduğu savaşımın sonucu bugün bunun ön koşulları vardır."

Bu bir yıllık örgütlü dönemde, ülkemizin barışçı güçleri, Barış Derneği ile uluslararası alanda halkımızın istemlerini, barışçı sesini duyurmuşlardır. Uluslararası forumlarda, Varşova Dünya Barış Kurucuları Toplantısı'nda, Akdeniz Ülkeleri Barış Konferansı'nda, Amsterdam'da Nötron Bombasına Hayır! belgisi altında yapılan forumda, alınan barışçı kararlara, emperyalizmin dünya barışını tehdit girişimlerine karşı savaşa halkımızın katkısını sağlamışlardır.

Türkiye Komünist Partisi ülkemiz barış güçlerinin bu çabalarına, Barış Derneği'nin yurdumuzdan Amerikan üslerinin kaldırılması, NATO'lardan, CENTO'lardan çıkılması için yürüttüğü savaşa büyük bir değer biçiyor.

TKP, komünistler, işbirlikçi burjuvazinin ülkemizi emperyalizme bağlamasına, ülkemizi bölgede emperyalizmin çıkarlarının bekçisi durumuna getirmesine karşı amansız bir savaş yürütüyor. TKP, komünistler bu savaşın ancak, ülkemizin tüm anti-emperyalist barışçı güçlerinin birliği içinde sonuca ulaşabileceğini, ancak böylelikle emperyalizmin ülkemiz üzerindeki sömürü ve baskısının kırılabileceğini ilerici, yurtsever güçlere, örgüt ve kişilere duyuruyor. Onları birliğe çağırıyor.

Anti-emperyalist, anti-faşist savaşta birlik, ulusal demokratik güçlerin eylem ve cephe birliği bugün her zamankinden daha acil ve daha önemlidir. Bir yandan emperyalizm ve onun işbir-

likçisi burjuvazi, tekelci sermaye kesimleri kaybettikleri konumları yeniden elde etmek için yoğun bir ekonomik bağımlılık koşullarını getiriyorlar. Bir yandan da en gerici, faşist çevrelerle NATO'cularla işbirliği içine giren maocu guruplar işçi sınıfının, ilerici yurtsever güçlerin anti-emperyalist savaşını baltalamak için yoğun bir anti-Sovyetizm kampanyasını yürütüyorlar. Soyguncu Demirel, faşist Türkeş ve Pekin'in karşı devrimci kuklası Perinçek bugünkü hükümetin emperyalizme karşı en küçük denilebilecek çıkışlarını bile önlemeye, bu çıkışları anti-Sovyetizme döndürmeye çalışıyorlar.

Anti-emperyalist, anti-faşist savaşta birlik kaçınılmazdır. Bu kaçınılmazlık, ayrılıkçı, dar-kısa vadeli çıkar eğilimlerine üstün gelecektir. TKP, komünistler bu sürecin hızlanması için, birlik yolunda duran engellerin yıkılması için üzerlerine düşen görevleri ardıcıl bir biçimde yerine getiriyorlar. Her anti-emperyalist çıkışı, yalnızca işçi sınıfının, emekçi halkımızın çıkarlarını, ulusal çıkarlarımızı gözetererek destekliyor, bu çıkışların gerçek hedeflerine varabilmesi için en önde yürüyorlar.

Barış hareketindeki bir yıllık örgütlü dönem ülkemizdeki anti-emperyalist, anti-faşist güçlerin birliğinin sağlanması yolundaki savaşta önemli deneyimler dönemi olmuştur. Tüm ilerici, yurtsever güçler, barışçı güçler birliğin, hele örgütlü birliğin gücünü ve önemini barış hareketindeki örgütlü bir yılda daha iyi kavrama olanağı bulmuşlardır.»

(Bizim Radyo, 3 Nisan 1978)

NEOFAŞİZMİN İÇYÜZÜ

«Faşizmin Almanya'da, İtalya ve Japonya'da bozguna uğratılmasından bu yana 30 küsur yıl geçti. Şanlı Kızıl Ordu Lenin'in ülkesine, Sovyetler Birliği'ne saldıran Hitler sürülerini sadece tepelemekle kalmadı. Avrupa'nın birçok ülkesini de faşizmin pençesinden kurtardı, bunların önünde yeni gelişme çevrenleri açtı. Buna karşın faşizm bugün barış ve demokrasi için, insanlık için büyük bir tehlike olarak yeniden başkaldırıyor. Hitlercilerin, Mussolinilerin topluma saçtıkları zehirli tohumlar giderek uç veriyor. Bugün kapitalist dünyanın 60 ülkesinde faşist parti ve gruplar eylem yürütüyor. Bunlar aralarında birleşerek büyük terörist örgütler oluşturuyorlar. Faşistlerin ideolojisi aşırı milliyetçilik, anti-komünizm, ırkçılık ve şovenizmdir.

Faşist parti ve gruplar, uluslararası alanda savaş öncesi döneme kıyasla geniş bir yığınsallık kazanmış değillerdir. Ama terör ve sömürü temelinde dayanan kapitalist sistem ve onun derinleşen bunalımları faşizmi sürekli beslemekte, gelişmesine yardım

etmektedir. Faşist parti ve gruplara katılanların sosyal temelinde 30'lu yıllara kıyasla büyük bir değişiklik göze çarpmaktadır. Bugün faşistlerin ardından gidenler teröristlerdir, profesyonel katiller, nazi artıkları ve lümpen proletaryadır. Yani bunlar bulanık suda balık avlamaya hevesli olan kimselerdir. Faşist gruplar ve örgütler kapitalist dünyanın hangi ülkesinde olursa olsun büyük tekellerin himayesindedir, iktidardaki hükümetlerin göz yummalarından bol bol yararlanmaktadırlar. Bunlar NATO ve Amerikan emperyalizminin casusluk örgütü CIA ile çok sıkı ilişkiler içindedirler. Eski nazi generalleri, NATO subayları ve CIA ajanları bugün faşist örgütlerin elebaşılığını yapmaktadır. Örneğin, İtalyan neofaşistlerinin başındaki Lino Rauti, CIA'nın ajanıdır. Admiral Birindelli ise saldırgan NATO'nun Güney Avrupa komutanlığında görev yapmış bir katildir. Bizde MHP başkanı Türkeş, eskiden gestapo ajanıydı, bugün CIA ajanıdır.

Faşistlerin amacı demokratik güçlerin konumlarının kuvvetlenmesini engellemek, ülkede sürekli gerginlik yaratmak, faşist diktatoraya ortam hazırlamak için toplumda kanlı bir terör havası estirmektir. Faşistler bu amaçlarına ulaşmak için değişik yöntemler uyguluyorlar. En başta açık ve gizli terör geliyor. İnsan kaçıрма, banka soyma, devlet mekanizmasının kilit yerlerine yerleşme, ilerici ve demokratik örgütleri terörize etme, demokratik güçler arasında birliği parçalama, başvurdukları provokasyon metotları arasında yer alıyor. İtalya'da Aldo Moro'yu kaçıranlar Federal Almanya'nın Bavvera eyaletindeki özel faşist eğitim kamplarından geçmiş neofaşistlerdir. Bu kamplar faşist Straus'un partisince finanse edilmektedir. Türkiye'de de faşistlerin başvurdukları yöntemler aynıdır. Zaten bizdeki faşist örgütler ve MHP doğrudan doğruya uluslararası emperyalizmin, CIA'nın ve neofaşist kuruluşların emrindedir. Faşist Türkeş'in de Anadolu'da özel eğitim kampları vardır. Burada insan öldürme yöntemlerini öğrenen katiller ilerici, yurtsever güçlere karşı sürülmekte, Avrupa'da çalışan işçilerimizin arasına sızdırılmaktadır. Tekelci burjuvazi ve Demireller faşistlere kucak açmışlardır. Her kanlı kıyımın arkasında Türkeşçilerin maocu terör gruplarının parmağı vardır. 16 Mart İstanbul kıyımını da bunlar tertipleledi. Doğan Öz'ü de bunlar katletti. Bizdeki faşistler bu kanlı terör yöntemleriyle işçi sınıfının, ilerici güçlerin savaşlarını engelliyebileceklerini çok iyi biliyorlar. Onlar bu provakasyonla ortalığı toza dumana katıp ordunun başındaki NATO'cu paşalara yeni bir darbe için ortam hazırlamak, orduyu halka karşı çıkarmak ve bu taktikle amaçlarına ulaşmak istiyorlar.

Söylemek gerek ki, faşistlerin uluslararası alanda olduğu gibi Türkiye'de de tertipleedikleri kanlı terörüne maocu sapık akımlar geniş olarak katılıyor, onların provokasyonlarını her bakımdan destekliyorlar. Örneğin, Türkiye'de maocular, troçkistler sokak kırımını, provokasyonları öylesine yoğunlaştırmışlardır ki,

bunların baş tertipçisinin faşistler mi, yoksa maocular mı olduğu artık halk arasında bile soruluyor. Toplumda yaratılan gerginlik faşistlerin de Pekin'den aldıkları buyruklarla hareket eden maocuların da işine geliyor. Maocular faşistlerle birlikte geçen yılın 1 Mayıs'ını kana boyadılar. 16 Mart kıyımının gerçekleşmesine **maocular** katkıda bulundular. Ardından hemen Ümraniye olayını yarattılar, böylece kanlı terörü külemeye kalkıştılar. Maocular da faşistler gibi Sovyetler Birliği'ni baş düşman ilan ediyorlar, anti-komünizm silahına sarılıyorlar, barışa ve yumuşamaya karşı çıkıyorlar. Doğu Perinçek, "Yankı'da NATO'culardan daha NATO'cu, faşistlerden daha faşist kesiliyor, açıkça halkımızın ulusal kurtuluş ve bağımsızlık savaşına saldırıyor, anti - Sovyetizm zehirini kusuyor. İçi karanlık "Aydınlık" gazetesinde Perinçekçiler, işçi sınıfının, ilerici güçlerin haykırdığı ve yurdun dört bir köşesinde yankılanan "Faşizme geçit yok" belgisine karşı çıkıyorlar, bu savaş belgisinin günümüzde geçerli olmadığını söyleyecek kadar ihanetin batağına saplanıyorlar. Böylelikle Perinçekçiler faşistlerle örgütsel ve eylemsel bakımdan işbirliği yaptıklarını, halkımızın baş düşmanı emperyalizmin, NATO'nun, faşizme tırmanan gerici güçlerin kampında yer aldıklarını bir kez daha açığa vurmuş oluyorlar.

Gerçekler böylesine açık, böylesine yalındır. Böyle olmasına karşın Ecevit hükümeti hâlâ sağ-sol edebiyatı yapıyor, hâlâ bocalıyor. Faşistlerin, maocu provokasyon yuvalarının üstüne gideceği yerde baş katil Türkeş ve Demirel'le pazarlığa oturuyor, asayiş, can güvenliğini, kanlı kıyım ve kırımların baş tertipçileriyle sağlamaya kalkışıyor. Bu tutum tuzağa düşenin kim olduğunu açıkça gösteriyor. Hükümet ekonomik ve politik alanda ödünler verdikçe daha da sağa kayıyor, gericilerle - faşistlerle yaptığı toplantılarda sağa kayışının kılıfını ayarlıyor, bu toplantılardan medet umuyor. Düne kadar her türlü cepheleşmeye karşıyız diye atıp tutan sağcı sosyal demokrat yöneticiler, bugün her fırsatta hükümeti yıkacaklarını söyleyen gericilere, faşistlere "gelin milli birliği ve beraberliği sağlayalım" diye yalvarıyor. Bu olsa, olsa faşist tırmanmaya yeşil ışık yakmak demektir. TKP'nin de, CHP içindeki ilerici güçlerin de belirttiği gibi faşizm tehlikesini önlemenin tek bir yolu vardır. Halkımızın anti-emperyalist, anti-faşist eylem birliği. Bu yol devlet aygıtını faşistlerden temizlemeden, baş katil Türkeş'i mahkemeye vermeden, 20 Mart dev direnişi gibi anti-faşist, anti-emperyalist eylemlere yığınsallık ve süreklilik kazandırmadan geçiyor. Komünistler, sosyalistler, CHP'li yurtseverler faşist tırmanışa, emperyalizme karşı savaş birliğine!»

(TKP'nin Sesi Radyosu, 4 Nisan 1978)

HÜKÜMET, ANARŞİ VE TERÖRÜN ARKASINDAKİLERE TESLİM Mİ OLUYOR?

«Hükümet sözcüleri ve CHP yöneticileri “terör ve anarşinin kısa zamanda üstesinden geleceğiz.”, “can güvenliğini ve öğrenim özgürlüğünü sağlayacağız.” biçimindeki iddialarını bir kenara bıraktılar. Daha doğrusu söylediklerini gerçekleştiremeyince bırakmak zorunda kaldılar. Şimdi daha sık “Milli birlik ve beraberlik” edebiyatından söz ediliyor. Bir yandan, AP'nin bu yöndeki en gerici çıkışlarının, bildirilerinin bile olumluluğundan söz ediyorlar. Bir yandan da Demirel'le, Türkeş'le yapılan toplantılardan, hükümeti bir çırpıda yıkıp dağıtmak isteyenlerle yapılan toplantılardan medet umuluyor.

Hükümetin ve CHP yöneticilerinin, en kanlı kırımlardan, Ankara Savcı yardımcısı Öz'ün öldürülmesinin benzeri planlı faşist cinayetlerin arkasından böyle bir tutum alması üzerinde önemle durmak gerekiyor.

Artık, genel olarak CHP yöneticilerinin tutumlarını savunan çeşitli yurtsever, demokrat ve aydınların da kabul ettiği gibi, bu hükümet kararlı bir anti-faşist tutum izlemediği için, kontrgerilla'nın, faşist saldırı yuvaları MHP ve Ülkü Ocaklarının üzerine yürüyemediği için, maocu provokasyon odaklarını bastıramadığı, her türlü maocu gurubu, Perinçek'leri, anti-komünist, anti-TKP propagandasında kendilerine yararlı gördükleri ve onları ayakta tuttukları için terör ve anarşinin üstesinden gelememiştir.

Ama, en başta gelen neden, herşeyden önce, bu hükümetin ve CHP yöneticilerinin, emperyalizmin, İMF'lerin, dev bankaların ve yerli işbirlikçi tekelci sermayenin ekonomik bağımlılık koşullarına, dayatmalarına boyun eğmiş olmalarıdır. Şimdi bunu politik alanda boyun eğme izliyor. Milli birlik ve beraberlik edebiyatının arkasında anti-demokratik yeni yasaların çıkartılması, varolanların pekiştirilmesi duruyor. Nitekim, işçi sınıfının, emekçi halkın demokratik hak ve özgürlüklerinin genişletilmesinin faşist komando-maocu ajan işbirliği içinde gerçekleştirilen en kanlı kırımlar gerekçe edilerek hükümet çevrelerinde gündemden uzak tutuluyor. Buna karşılık gericiliğin ve faşist güçlerin baskılarıyla anti-demokratik yasalar gündeme getiriliyor.

Hükümet ve CHP yöneticileri her boyun eğişlerinde daha çok kenara sıkışıyorlar ve deyim yerindeyse selameti daha çok sağa gitmekte görüyorlar. Bir yandan “cepheleşmeye karşıyız” sözleriyle işçi sınıfının, emekçi halk yığınlarının bağımsız ve demokratik bir Türkiye özlem ve savaşına sırt çevrilirken, bir yandan da bu sağa gidişin kılıfları hazırlanıyor; CHP içinde marksizmden esinlenen, işçi sınıfının saflarında yer alan, komünistlerle, sosyalistlerle eylem ve cephe birliği yanlısı eğilimler etkisiz hale getirilmek isteniyor.

CHP dışındaki ilerici, yurtsever güç ve örgütler, başta TKP olmak üzere, gerici-faşist güçlerin, emperyalizmin baskıları karşısında hükümetin ve CHP yöneticilerinin sağa kayma tehlikesine karşı önceden pekçok kez uyarıda bulunmuşlardır. Hâlâ da bu uyarılarını sürdürüyorlar.

Ancak, yine TKP'nin bildiri ve çağrılarında belirttiği gibi, dün de bugün de, bu tehlikeyi önleyebilmenin, yeni bir gerici-faşist karması hükümetin kurulmasının ya da faşist bir darbenin önüne geçebilmenin, işçi sınıfının ve emekçi halkın demokratik hak ve özgürlüklerini genişletebilmenin en başta gelen koşulu anti-emperyalist, anti-faşist eylem ve cephe birliği anlayışı içinde savaşı sürdürmektir. İşçi sınıfının ve emekçi halkın birliğini pekiştirecek yığın eylemlerini örgütlemektir.»

(Bizim Radyo, 4 Nisan 1978)

★

“ÜS YOK TESİS VAR”

«“Üs yok tesis var” sözleri bilindiği gibi Demirel'in sözleri. Demirel bu sözleri ilerici yurtsever güçlerin yükselen anti-emperyalist savaşını, halkımızın, Amerikan emperyalizmine bağımlılığa duyduğu öfkeyi kırmak, bastırmak için söylemişti.

Yine aynı Demirel ortak savunma tesisi diye göstermeye çalıştığı ABD üslerini, anti-emperyalist savaşın yeni bir güç kazanma döneminde ABD'nin çift taraflı oyunu ambargo karşısında “kapattık, çalışmalarını durdurduk” diyordu.

Gerçekte ortada ne ambargo vardı ve ne de ABD üslerinin kapatılması. Bu, geçen bir kaç yıl içinde somut olaylarla, belgelerle kanıtlandı. Ambargonun adının olduğunu kendisinin ise olmadığını ABD dışişleri bakanlığı sözcüleri resmen açıkladılar. Ticaret yoluyla Türkiye'ye silah verildiğini söylediler. Öte yandan, düşen U-2 casus uçakları ABD üslerinin çalıştığını kamuoyuna gösterdi.

Amerikan emperyalizmi ambargo ile NATO içindeki çelişki ve çatışmaları, özellikle Türkiye ile Yunanistan arasındaki sürüşmeleri yine kendi hamiliği altında çözenin bir parçası olarak ortaya koydu. Amerikan emperyalizmi göstermelik ambargo ile dünya kamuoyunda kendisini temize çıkarmaya sanki Kıbrıs'ta olup bitenlerde parmağı yokmuş, Kıbrıs'ın bağımsızlığına ve toprak bütünlüğüne Türkiye ve Yunanistan'daki işbirlikçi, NATO'cu çevrelerin yaptıkları saldırılara taraftar değilmiş gibi göstermeye çalışıyordu. Bu nedenle ambargo Amerikan emperyalizminin çift taraflı bir oyunu idi.

Ancak, Amerikan emperyalizminin bu göstermelik ambargo-

su bile, geniş çevrelerde genel olarak anti-emperyalist görüşlere haklılık kazandırdı. Ama, Türkiye'deki sovenist milliyetçi çevreler, Kıbrıs'a yapılan saldırıya karşı ABD'nin Yunanistan'ı korumaya yönelik bir tepkisi olarak göstermeye çalıştılar. Bununla da Kıbrıs'a yapılan saldırıyı haklı göstermek, hatta bunu anti-emperyalist bir çıkış olarak göstermek istediler.

İMF'lere, dev bankalara, çokuluslu şirketlere boyun eğmekle, anti-faşist yığın gösterilerine karşı çıkmakla halkın gözünde çok şey kaybeden Ecevit, şimdi şu meşhur ambargoyu kırmış, ABD emperyalizmine söz geçirmiş bir kişi olarak yeniden puan kazanmak istiyor. Ambargo'nun kalkmasıyla pekçok sorunun çözümlenebileceğini, ortak savunma tesislerinin yeni bir statüye kavuşabileceğini söylüyor.

Talihsizliğe bakın ki, anti-emperyalist güçlerin, TKP'nin, komünistlerin, TİP'in, sosyalistlerin, CHP'li yurtseverlerin, topraklarımızdan ABD ve NATO üslerinin sökülüp atılması, ulusal güvenliğimizin, komşu ülkelerle, Sovyetler Birliği'yle dostluk ve saldırmazlık anlaşmalarıyla güvence altına alınması için savaştıkları, kampanyalar yürüttükleri bir sırada, yine Sovyetler Birliği'yle yapılan, iki ülkenin karşılıklı yararına dayanan ve özellikle ülkemizin sanayileşmesine büyük bir katkıda bulunacak anlaşmanın yürürlüğe girdiği günlerde Ecevit, Demirel'in sözlerine sahip çıkıyor; ABD ve NATO üslerine "ortak savunma tesisleri" diyor. Soruyoruz: Bugüne kadar, şu ortak savunma tesisleri dedikleri ABD ve NATO üsleri kime karşı neyimizi savunmuşlardır? Kimdir Türkiye Cumhuriyeti'nin bağımsızlığını ve toprak bütünlüğünü tehdit eden? Ortak savunma tesisleri denen üsler, ulusal çıkarlarımızı komşu İran'a karşı mı, Irak'a ya da Suriye'ye karşı mı? Ya da Yunanistan'a karşı mı? Yoksa sosyalist komşularımız Bulgaristan'a ya da ulusal kurtuluş savaşımızdan bu yana halkımıza ve ülkemize karşı dostlukta bir kez bile ikircim göstermeyen Sovyetler Birliği'ne karşı mı, savunmuşlardır?

Açıktır ki, komşu ülkelerin hiçbiri Türkiye Cumhuriyeti'nin bağımsızlığını ve toprak bütünlüğünü tehdit edici bir durumda değildir. Geriye yalnızca ve yalnızca, Amerikan emperyalizminin ve silah ticaretinde onların komisyonculuğunu yapan NATO generallerinin ülkemiz üzerinde kendi çıkarlarını yaratma ve korumaları kalmaktadır. ABD ve NATO üsleri yalnızca ve yalnızca Amerikan emperyalizminin, dev çok uluslu silah tekellerinin çıkarlarına işlemekte ve komşu ülkelerin bağımsızlığını ve toprak bütünlüğünü tehdit etmektedir. 1950'lerden bu yana bunun sayısız örnekleri görülmüştür. Lübnan'a, Ürdün'e, bu üslerden saldırılmıştır. U-2 casus uçakları halkımızın ve ülkemizin adını kirletmektedir. Bu üsler, ulusal onurumuzun ayaklar altına alınışının kara bir kanıtıdır. Bu üsleri getiren ikili anlaşmalar, yalnız faşist kontrgerillacıları, ikiyüzlü Demirel'i, gestapo casusu Türkeş'leri değil, aynı zamanda zorla halkımızı ve ülkemizi Amerikan emper-

yalızminin kanlı hamiliği altına sokmaktadır. Halkımız bu kanlı boyunduruğun kırılmasını istiyor ve bunun için savaşıyor. Ülkemizin ulusal güvenliği NATO'lardan çıkmakta, ikili anlaşmaların yırtılmasında, üslerin sökülüp atılmasındadır. Hükümet, halkımızın ve ülkemizin çıkarlarını gözetmek zorundadır. Halkın ve ülkenin çıkarlarına sırt çevirenler ancak Demirel'lerin, Türkeş'lerin yanına gidebilirler.»

(TKP'nin Sesi, 5 Nisan 1978)

1 MAYISTA SAVAŞ PAROLAMIZ

«Proletarya enternasyonalizminin somut bir biçimi ve işçi sınıfının savaş, birlik ve dayanışma günü 1 Mayıs yaklaşıyor. Türkiye işçi sınıfı, bu yıl da tüm ülkelerin işçileriyle birlikte, yığinsal gösteri ve yürüyüşlerle, mitinglerle bu bayramı kutlamaya hazırlanıyor. DİSK yönetiminin yaptığı bir açıklamada, bu yıl da 1 Mayıs'ın İstanbul'da, 1 Mayıs - Taksim Alanı'nda kutlanacağı belirtiliyor. Avrupa'da çalışan işçilerimizin 70'e yakın ilerici, demokratik örgütünü çatısı altında birleştiren FİDEF'in geçen hafta Essen'de yapılan 2'nci kurultayında, 1 Mayıs'ın yığinsal ve örgütlü kutlanması, kabul edilen önemli kararlar arasında yer aldı. Bu olgu Türkiye proletaryasının, komünistlerin uzun yıllardır derin gizlilik koşullarında, kanlı teröre göğüs gererek yükseklerde tuttıkları 1 Mayıs'ın kırmızı bayrağına sahip çıktığını, 1 Mayıs'ın savaşçı geleneklerini yaşatmaya kararlı olduğunu gösteriyor. Geçen yılın görkemli 1 Mayıs'ı, işçi sınıfımızın yasakları kırdığını, 1 Mayıs'a sözün tam anlamıyla sahip çıktığını ve 1 Mayıs savaş yolunda yeni bir aşamayı başlattığını simgeleyen tarihsel bir olaydır. Bu gelişme işçi sınıfının öncü, savaşkan örgütü TKP'nin güçlenmesiyle, memlekette saygınlığının artmasıyla, emekçi yığınlarının barış, demokrasi, bağımsızlık ve sosyalizm amaçlı savaşlarının ön sıralarında yer almasıyla belirleniyor.

Bu yıl 1 Mayıs'ın savaş gündeminde nasıl sorunlar vardır? Bu soruyu yanıtlamak için ülkenin içinde bulunduğu ekonomik, politik ve sosyal duruma bir göz atmak gerek. Geçen 1 Mayıs'ı kana boyayan gerici - faşist karması hükümet erkten düştü. Ama kanlı terör, faşist tırmanış durmadı. Gerici-faşist güçler devlet aygıtında ele geçirdikleri konumlarını bırakmamak, toplumda sürekli gerginlik yaratmak ve Şili biçimi kanlı bir diktatoraya ortam hazırlamak için işçi sınıfına, ilerici güçlere, halkımıza kan kusturuyor, her gün toplu kıyımlar tertipliyorlar. Faşizmi körükleyen emperyalizm ve NATO, ülkemizi sömürü zincirinde tutmak ve kendilerine daha sıkı bağlamak amacıyla ekonomik baskıları daha da yoğunlaştırıyorlar. Silah ambargosu oyunuyla ülkemizi ekono-

mik boyunduruğa daha sıkı koşuyorlar. CHP ağırlıklı hükümet bir yandan emperyalizmin bu dayatmalarına boyun eğiyor, öte yandan da faşizmi okşuyor, kanlı kıyımları tertipliyen katillere, faşist Türkeş ve eli kanlı Demirel'lere el uzatıyor "milli birlik ve beraberlikten" söz ediyor. Görülüyor ki, bu hükümet de ülkemizin içinde bocaladığı derin ekonomik, politik ve sosyal bunalımları emperyalizme bağımlılık ve NATO'culuk politikasıyla sözümona çözmeye çalışıyor. Oysa memleketi batıran bu politikadır. Türkiye'mizi silahlanma yarışına koşan, bölgemizde gerginliği artıran, ülkemizi harpçi serüvenler eşiğine getiren, burjuvazinin izlediği emperyalizme ve NATO'ya kölelik politikasıdır.

Böylesi bir durumda 1 Mayıs'ın önemi, anlamı, özelliği bir kat daha artıyor. Hükümeti halka verdiği sözü tutmaya zorlamak, Amerikan emperyalizminin ve onların maşası gerici-faşist güçlerin saldırılarını önlemek, faşizmi gemlemek, NATO'dan çıkmak, topraklarımızdaki saldırı üslerini söküp atmak, komşularımızla, sosyalist ülkelerle ve en başta Sovyetler Birliği ile dostluk ve işbirliğini daha da güçlendirmek gibi konular 1 Mayıs'ın politik içeriğini oluşturacak konular olarak gene ön plandadır. Yani bu yıl da Türkiye proletaryası için 1 Mayıs savaşının, gösteri ve mitinglerin yönü, politik içeriği, özü anti-emperyalisttir, anti-faşisttir. Bununla birlikte, ülkemizde sınıf savaşının kendine özgü gelişme çerçevesinde işçilerin somut istekleri de vardır. Örneğin, 20 Mart dev direnişinden sonra DİSK yönetimi, DİSK'li işçiler ve faşizme ihtar miting ve yürüyüşlerine, yığınsal eylemlere katılan ilerici-demokratik güçler hakkında kovuşturma ve soruşturmalar sürüp gidiyor. Hükümetin bu haklı ve demokratik eyleme karşı takındığı ters tutumdan yararlanan patronlar yoğun bir işçi çıkarma eylemine başvurduklar. Öküz altında buzağı aramaya kalkışan kimi savcılar, DİSK yöneticileri hakkında hapis cezaları istiyorlar. Bütün bu anti-demokratik uygulamalara son vermek, işten çıkarmalara karşı iş güvencesini, lokavtın yasaklanmasını, gizli oy, açık sayımlı referandum hakkını ve işçilerin her düzeyde söz ve karar sahibi olmalarını sağlamak için bütün emekçiler, barıştan, demokrasiden yana olan herkes 1 Mayıs savaş alanlarında elele, omuz-omuzla vermelidir. DİSK'li, Türk-İş'li, sendikalı, sendikasız, komünist, sosyalist, sosyal demokrat, din, dil, ulus ayırımı yapmadan diğer görüşlerdeki emekçilerin 1 Mayıs miting, toplantı ve yürüyüşlerin örgütlenmesinde dayanışma göstermeleri, eylem birliği yapmaları ve bu birliği gerici-faşist güçlerin, maocu provokatörlerin saldırılarına karşı korumaları zorunludur. İşçiler, emekçiler! ulusal demokratik güçlerin birliğini, anti-emperyalist, anti-faşist savaşı daha da güçlendirmek için 1 Mayıs'ta ileri!»

(TKP'nin Sesi, 6 Nisan 1978)

AP'Yİ BÖLME TAKTİĞİ Mİ, YOKSA AP - CHP KOALİSYONU HAZIRLIĞI MI?

«AP kongresi yaklaşıyor. İşbirlikçi sermayenin ana partisi AP'nin kongresi yaklaştıkça, gerek AP içindeki kaynaşma, gerekse bununla bağlı olarak işbirlikçi burjuvazinin çeşitli kollarının girişimleri de hızlanıyor.

Yakın geçmişte, parlamentoda mutlak çoğunluğu ve parlamento dışında gericiliğin her türünü elinde tutan bu parti ve Demirel yönetimi, başta işçi sınıfı olmak üzere ilerici yurtsever güçlerin, baskı ve teröre karşın, 12 Mart sıkıyönetimlerine karşın büyük bir kararlılıkla sürdürdükleri savaşımın sonucunda hızla geriledi. Geniş emekçi halk yığınları AP'nin yalnızca işbirlikçi burjuvazi ve emperyalizm yararına çalıştığını, onun teröre ve baskıya dayanan anti - komünist iç ve emperyalizme bağımlılık üzerine kurulu dış politikasının ülkemizi bunalımlardan bunalımlara sürüklediğini gördü. 12 Mart faşist sıkıyönetim hükümetlerinin yıkılmasından sonra yapılan seçimlerin sonucu, emekçi halk yığınlarının uyanışının, işçi sınıfının kendi öz partisi, Türkiye Komünist Partisi ile birlikte yükselen savaşımın bir göstergesi oldu.

AP'nin sürekli gerilemesi ise, AP içinde zaten var olan, çeşitli sermaye guruplarının, sağdaki görüş ayrılıklarının arasındaki çatışmaları ve görüş ayrılıklarını daha da büyüttü ve keskinleştirdi. AP içindeki pekçok grup artık Demirel'in yıprandığı ve etkinliğinin zayıfladığı görüşü üzerinde birleşiyorlar. AP'den ayrılanlardan arta kalanlardan, İnan'lara, Doğu'nun büyük toprak ağalarından eski Demokrat Parti'lilere ve iki kez dönme Bilgiç'lere kadar hemen bütün gruplar AP'nin yeni bir kan dolaşımına sahip olması gerektiğini söylüyorlar. Hiç şüphesiz bu görüşün asıl kaynağı işbirlikçi - tekelci burjuvazidir.

AP içindeki guruplar, AP'ye ayrı ayrı yollar öneriyorlar. Kimileri AP'nin tabanına hızla sökü� alan faşist MHP ile işbirliğinin sürdürülmesini istiyor. Kimileri bu faşist partiyi koltuklamanın AP'ye pahalıya mal olduğunu, MHP ile değil CHP ile işbirliğine yönelmek gerektiğini söylüyorlar.

İkinci görüş, genel olarak işbirlikçi tekelci burjuvazi içinde şimdilik, yavaş yavaş egemen olmaya başlayan görüş. Çünkü, işbirlikçi tekelci sermaye kesimleri işçi sınıfının, emekçi halk yığınlarının yükselen savaşımın artık AP'ye tek başına hükümet olma şansını bırakmadığını görüyorlar. Üstelik AP'den ayrılanlarla CHP'nin kurduğu hükümet kendilerine beklediklerini de vermiştir. Bilindiği gibi, AP'den ayrılmalar ve onların CHP hükümetine katılmaları burjuva basınının deyişiyle "etkili iş çevreleri"nin bir girişimidir.

AP kongresi yaklaştıkça işbirlikçi tekelci burjuvazinin başladığı girişimleri tamamlama çabaları yeniden basına yansımaya başladı.

AP'nin İzmir Semineri'nde, Demirel'e karşı, Sıtkı Yırcalı'dan sonra, sermayenin tanınmış simalarından, TÜSİAD başkan vekili Şinasi Ertan'ın da hazırlandığının ortaya çıktığı belirtiliyor. Şinasi Ertan, "AP sosyal demokrat bir partidir, AP'yi illâ da sağda göstermenin bir yararı yoktur" diyor.

Bu sözler CHP yöneticilerinin, AP genel idare kurulu bildirimlerini övüp, milli birlik ve beraberlik edebiyatına sarılıp, Demirel'i eleştirmekle nerelere yeşil ışık yaktıklarını gösteriyor. Gelişmele- re dıştan ve iyimser bakmak isteyenler CHP yöneticilerinin tutum- larını AP'yi bölme taktiği olarak yorumlayabilirler. Ama eğer yalnızca Demirel eleştirilseydi, AP'nin en gerici konumlarından "mil- li birlik ve beraberlik" çağrıları olumlu bulunmasaydı, bu doğru olabilirdi. Ne varki, iş bu noktada kalmıyor. CHP yöneticileri, İMF'lere boyun eğme yolunu izliyor, işbirlikçi sermayenin AP- CHP koalisyonu doğrultusunda yürüyorlar.

Şunu kesinlikle belirtmek gerekir ki, AP-CHP işbirliği yo- lunda yürümek emekçi halkımıza, ulusal çıkarlarımıza ihanetle eş anlamlıdır. Halkımız, tüm ilerici yurtsever güçlerin birliğini istemektedir. Bunun için AP'ye oy vermemiştir. Bunun için onun, ekonomik, sosyal, iç ve dış politikasının karşısına dikilmiştir.»

(Bizim Radyo, 7 Nisan 1978)

AMBARGONUN KALKMASI EMPERYALİZME BAĞIMLILIĞIN YENİ BİR HALKASIDIR

«Son günlerde bütün dikkatler ambargo sorununa çekilmek isteniyor. Sanki Türkiye'nin başka hiç bir sorunu yokmuş gibi... İşsizlik, pahalılık, kanlı terör, faşizm tehlikesi bir yana itilerek, varsa - yoksa ambargo da ambargo deniliyor. Washington ile Anka- ra arasında mekik dokuyan heyetler, yüksek düzeydeki görüşme- ler, konuşmalar, basın toplantıları hep bu konuda. Beyaz Saray ile Ankara hükümeti arasında bir al gülüm - ver gülüm oyunudur sürüp gidiyor. Ecevit, Carter'in görüşleri benim görüşlerimden pek farklı değil diyor. Ardından Carter, Ecevit'e güvenimiz vardır, am- bargonun kalkması için Senato'ya başvuracağım diyor. Bunu işi- ten Ankara hükümeti bir adım daha atıyor, üsler statüsünü de- ğiştiririz, Kıbrıs'ta tutumumuzda değişiklik yaparız biçiminde laflar ediyor. Ambargo üstüne yürütülen pazarlık işte böyle sürüp giderken, Amerikan dışişleri bakanı Vance'le, Harp bakanı Braun da işe karıştılar. Bunlar Temsilciler Meclisi Dışişleri Komisyonu'n- da yaptıkları konuşmalarda, Türkiye'ye uygulanan silah ambar- gosunu yüzünden NATO'nun güney doğu kanadının zayıfladığından yakındılar, ambargonun kalkmasının Amerika'nın ve NATO'nun yararına olacağını belirttiler.

Aslında ise Türkiye'ye karşı bir silah ambargosu uygulanmış değildir. Türkiye geride kalan bu üç yıl içinde baş patron Amerika'nın olduğu, NATO üyesi diğer ülkelerden sürekli silah almış, silahlanma yarışına katılarak milyarlar harcamıştır. O zamanlar işbaşında olan gerici-faşist karması Demirel hükümetinin de "ambargo uygulanırsa Türkiye'deki Amerikan üslerini kapatırız" sözlerinin sadece bir göstermelik olduğunu, Sinop yakınlarında parçalanmış U-2 Amerikan casus uçağı olayı apaçık ortaya koymuştur. Burada Amerika'nın güttüğü asıl amaç, demokrasi yolunda ufak da olsa bazı gelişmelere sahne olan Türkiye'yi elden kaçırmamak, onu sömürü zincirine daha sıkı bağlamak, Ege'de gerginliği artırarak Türkiye ile Yunanistan'ı karşı karşıya getirmek, Türkiye'nin sosyalist ülkelerle yakınlaşmasını engellemek ve Kıbrıs sorununu NATO içi bir sorun haline getirmek, Yeşil Ada'yı emperyalizmin batmayan üssü yapmaktır. İşte ambargo oyununun altında yatan gerçek budur. Kaldı ki Amerika'nın saldırgan NATO'nun harpçi çıkarlarına hizmet eden ambargo sorunu Türkiye'nin, halkımızın ulusal çıkarlarına, bağımsızlığına tamamiyle aykırıdır. Ambargonun kalkması emperyalizme bağımlılığın yeni bir halkasıdır, barışın ve güvenliğin baş düşmanı silahlanma yarışını körüklemek demektir. Bundan ötürü ambargonun kalkması istemi işçi sınıfının, ilerici güçlerin halkımızın bir istemi olamaz. Çünkü halkımız bugünkü yıkımın baş suçlusunun burjuvazinin izlediği emperyalizme, NATO'ya kölelik politikasının olduğunu iyi biliyor ve bundan ötürü de emperyalizmin, NATO'nun Türkiye'deki egemenliğine, topraklarımızdaki saldırı üslerine, ikili kölelik anlaşmalarına karşı kesin bir savaş yürütüyor. TKP, bu savaşın en ön sıralarında yürüyor.

İşbaşındaki sağcı sosyal demokrat yöneticiler ulusal bağımsızlığımızın, egemenliğimizin baş düşmanı NATO, ambargo, üsler, Kıbrıs gibi önemli sorunlara hep dümeni sağa kırarak yaklaşıyorlar. Memleketin sorunlarını emperyalizmin sömürü zinciri içinde kalarak çözmeyi deniyorlar. Oysa, tarihte bu tür üçüncü bir yolun olmadığı defalarca doğrulanmıştır. NATO, emperyalizmin bir saldırganlık ocağıdır. Faşist tırmanma, kanlı terör topraklarımızdaki üslerden güç almakta, emperyalizmden kaynaklanmaktadır. Bundan ötürüdür ki Türkiye, halkımız gerçek bağımsızlığına, kurtuluşuna emperyalizmin ve NATO'nun sömürü zincirinin dışında kalmakla kavuşabilir. Bundan ötürü Türkiye işçi sınıfı, ilerici güçler, halkımız, "ulusal bağımsızlık ve güvenliğimizin baş düşmanı NATO'ya hayır!", "Amerikan emperyalizminin boyunduruğuna son", "topraklarımızdaki saldırı üsleri sökülsün, ikili anlaşmalar yırtılsın" belgelerini daha bir gür sesle haykırıyor. TKP bu savaşta ulusal demokratik cepheyi oluşturmaya çalışıyor.»

(TKP'nin Sesi Radyosu, 7 Nisan 1978)

İLERİCİ, YURTSEVER GÜÇLERİN EYLEM VE CEPHE BİRLİĞİ BELİRLEYİCİDİR

«Hükümet, üç ayı aşkın bir süredir, önüne koyduğu, ya da kamuoyuna yapacağı ilk iş olarak duyurduğu görevi: can güvenliğini ve öğrenim özgürlüğünü sağlamayı yerine getirememiş bir durumda.

Bunun yanısıra, uzun vadeli sorunlarda da emekçi halka güven verici konumların gerisinde kalıyor.

Faşist tırmanışa öncülük eden AP ve MHP'nin elebaşları, gizli ve açık faşist örgütler aracılığıyla, kontrgerilla, MHP ve Ülkü Ocakları örgütleri, maocu provokasyon odakları aracılığıyla gerçekleştirdikleri hunharca cinayetlerin, toplu kırımların arkasından iç ve dış gericiliğe, hükümeti devirmek, yerine ya 3. bir gerici - faşist karması hükümet kurmak, ya da işkenceci faşist generalleri oturtmak için çağrılar yapıyorlar. Hükümeti devirme konusunda hiçbir ikircim göstermiyorlar.

Buna karşılık, hükümet ve CHP yöneticileri, şimdiye kadar hep faşistlere ve emperyalizme verdikleri büyük ödünlere, eğer ille de çok iyimser olarak söylenmek istenirse, yeryüzünün hiçbir köşesinde gerçekleşmemiş büyük ödünlere dolu ham düşlerle faşist tırmanışın önüne geçebileceklerini, kanlı saldırıları durdurabileceklerini sandılar.

Fakat, yaşam, toplumların gelişimindeki temel yasalar, sınıf savaşı ferman tanımıyor, ham düşleri yıkıyor, kararsızlıkları mahkum ediyor.

Amerikan emperyalizminin, İMF'ler, Dünya Bankaları aracılığıyla ülkemizdeki konumlarını pekiştirme çabalarıyla birlikte, gericiğin ve faşizmin elebaşları da hükümet olabilmek için kendilerine yeni olanaklar doğduğunu görüyorlar. Hem faşist saldırılar artıyor, hem de faşist demagoji. Gerici - faşist güçler, hükümetin kararsızlığının, verdiği büyük ödünlere, onun sınıfsal özündeki dayanıksızlıktan kaynaklandığını biliyorlar.

3 aydan sonra, başbakan Ecevit, bugüne kadar müsamaha gösterdik, devlet kademelerinden, polisten faşistleri temizleyeceğiz diyor. 3 aylık kararsız tutumun ne kadar yurtsever kanına, ne kadar yurttaş kanına mal olduğuna değinmeyeceğiz. Ama, belirtmek gerekir ki, daha hükümet kurulduğundan bu yana, işçi sınıfının politik ve sendikal örgütleri, TKP, ilerici, demokratik örgütler, sürekli olarak, hükümetin en azından can güvenliğini ve öğrenim özgürlüğünü sağlayabilmesi için bile, faşist saldırı yuvalarını kapatması, ordudan, polisten ve diğer devlet kademelerinden faşist darbecilerin, kontrgerillacıların, silahlı zorbalardan temizlenmesi gerektiği konusunda büyük bir sorumluluğun verdiği soğukkanlılık ve sabırla uyarmışlardır. Uyarmış olmak için değil, emekçi halk

yiğınlarının en başta gelen istemlerini gerçekleştirebilmek için uyarılmışlardır ve savaşmışlardır, savaşıyorlar da.

İşçi sınıfı, tüm ilerici yurtsever güçlere, emekçi halka öncülük ederek faşizme ihtar direnişi yaptı. Yiğinsal anti - faşist gösterilerin omurgası oldu. Ne yazık, CHP yöneticileri bu yiğinsal anti - faşist çıkışlara karşı, en gerici çevreleri, işbirlikçi tekelci sermayecileri, Narinleri sevindirecek kadar ters bir tutum içine girdiler. Şimdi, CHP genel sekreteri Üstündağ, DİSK yöneticileriyle yaptığı görüşmeden sonra işçi sınıfının emekçi halka öncülük ettiğini söylüyor. Evet, ama, işçi sınıfı emekçi halka, hükümet ve CHP yöneticilerinin kararsız, pasif, zaman zaman ters tutumlarıyla değil, 20 Mart'ta kendini bir kez daha gösteren, sınıfına özgü bilinçlilikle, kararlılıkla öncülük ediyor. Ülkedeki bunalım ve kargaşa içinde, işçi sınıfı, onun öncü öz örgütü TKP çıkış yolunu, ilerici - yurtsever güçlerin eylem ve cephe birliğinin kaçınılmazlığını gösteriyor. Bu doğru çıkış yolu, geniş emekçi yiğınları, ilerici demokratik örgütler benimsiyor ve onu yaşama geçirme savaşı veriyorlar.

İşçi sınıfından uzak, emekçi halk yiğınlarının savaşından kopuk, sapık akımlar, ters eğilimler, troçkist maceracı unsurlar, maocu provokasyon odakları ise ortalığı daha da karıştırmak, bulan-dırmak ve bulanık suda avlanmak peşindeler. TKP Genel Sekreteri Bilen yoldaşın deyimiyle, "maocu provokasyon odakları, Perinçekçiler işçi sınıfının ardıcıl anti - faşist, anti - emperyalist savaşı yükseldikçe, eylem ve cephe birliği savaşı yükseldikçe, artık birbirlerinin kirli çamaşırlarını değil, kanlı çamaşırlarını ortalığa döküyorlar." CHP ve hükümet yöneticileri, bunların emekçi halk düşmanı görüş ve eylemleriyle, işçi sınıfının savaşını birbirine karıştırmaktan vazgeçmelidirler. Onların ne komünistlikle ve ne de sol'la hiçbir bağları yoktur. Onlar, en az MHP'li ve Ülkü Ocaklı faşistler kadar faşist ve en az onlar kadar CIA'ya, kontrgerillacılara bağlıdırlar. Ülkemizin yazgısı, tüm ulusal - demokratik güçlerin, komünistlerin, sosyalistlerin, sosyal demokratların eylem ve cephe birliğine bağlıdır. Savaşın sonunu bu birlik belirleyecektir.»

(Bizim Radyo, 11 Nisan 1978)

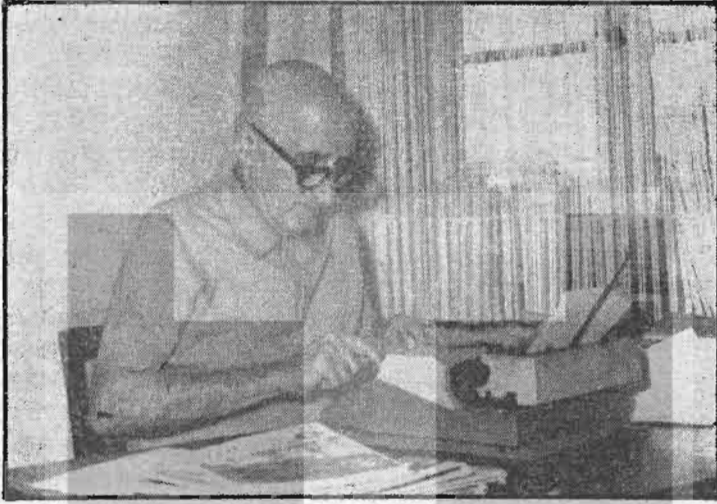
★

Faşist Tehlikeye ve Emperyalizme Karşı Halkımızın Savaş Birliğini, Ulusal Demokratik Cepheyi Oluşturma Yolunda İleri!

★

Türkiye İşçi Sınıfı Tarihinden Sayfalar

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri İ. Bilen Yoldaşın Kısa Biyografisi

İ. Bilen yoldaş, 18 Ekim 1902 yılında Rize’de doğmuştur. Oranın yerlisi değildir. Babası, deniz subayı - öğretmendi. Bilen yoldaş İstanbul’da büyümüştür. Kasımpaşa - Kulaksız’da oturuyorlardı. Orta öğrenimini bitirdikten sonra hem liseye gidiyor, hem akşamları motor makinisti kurslarında eğitim görüyordu. Buradan, Tersanede motor - makine onarımı fabrikasına girdi.

1917 - 1918 yıllarıydı. Rusya’da kopan Büyük Ekim Sosyalist Devrimi dünyayı yerinden oynatmıştı. Sonra, padişahlık, emperyalist gruplardan Almanya’nın yanında yer alan İttihatçılar hükümeti, o zamanki egemen çevreler Birinci Dünya Savaşı’ndan yenik çıktılar. Enver’ler halkı, milleti - memleketi yüzüstü bırakıp kaçtılar. Korkunç bir yıkım geldi. Memleket uçurumlara yuvarlandı. Emperyalist salgıncılar, Antant devletleri orduları Anadolu’ya daldılar, İstanbul’a girdiler. Birinci Dünya Savaşı, bir yanıla, yarı sömürge Osmanlı imparatorluğunu emperyalist gruplar, devletler arasında bir üleşme savaşıydı. Bu üleşme kanlı bir yağmaya döndü. İngiliz, Fransız, Amerikan, İtalyan, Yunan orduları, herbiri Türkiye’nin bir yanına oturdu. Bu durum halk ara-

sında, yığınlar, katmanlar arasında, özellikle emekçiler, işçiler arasında sarsıcı tepkiler yarattı.

İstanbul'un belli semtleri, ayrı ayrı, İngilizlerin, Fransızların, Amerikalıların kontrolü altına girdi. Tersanelere, İ. Bilen yoldaşın çalıştığı fabrikaya İngilizler el koydu. Böylesi bir ortamda, özellikle bu fabrikada İ. Bilen yoldaş hem somut biçimde sömürüyle, hem somut olarak yabancı boyunduruğuyla yüzyüze geldi. Bu iki faktör, üstelik ve özellikle kapitalizme, emperyalizme, sömürgecilik sistemine ilk yıkıcı yumruğu indiren Kızıl Oktobr Devrimi'nin etkileri İ. Bilen yoldaşın, işçi sınıfına özgü bilinçlenme sezsini etkiledi. Bu edimsel bir işlevdi. Bu, bir komünistin yetişmesi için tükenmez bir kaynaktı.

İ. Bilen yoldaşın komünist savaşçısı yolunu bulmasında, Türkiye Komünist Partisi'ne girmesinde öz teyzesinin oğlu Mehmet Aruz'un yardımı olmuştur. Aruz, Oktobr Devrimi'ne, iç savaşlara katılmıştı. Bolşevikler partisine girmişti. 1919'da, Mustafa Suphilerin İstanbul'a gönderdikleri büyükçe bir komünist grubun başındaydı. Salgıncılara karşı savaşta, ulusal bağımsızlık, kurtuluş savaşında bu grup önemli rol oynadı. Gene bu grup, daha çok İstanbul'da TKP'nin gelişmesine somut katkılarda bulundu. Aruz'un takma adı: "Baba Mehmet"di.

1908 burjuva devrimi olduğu zaman İ. Bilen daha ilk okula başlamamıştı. Bu devrimi, Rusya'da patlayan 1905 burjuva demokratik devrimi etkilediydi. Türkiye'de bu burjuva devrimi de güdüktü. Burjuvazi cılızdı. Devrimin açılmasına, halka, yığınlara inmesine karşıydı. Daha ilk günden padişahlıkla, derebeyi ve toprak ağalarıyla uzlaşma yoluna gitti. Eski devlet mekanizmasını yıkmadı, kırmadı. Kendi çıkarlarını koruyacak biçime sokmaya çalıştı bu mekanizmayı. Meclisleri olan Anayasalı bir padişahlık düzeni kurdu. Yarı sömürgecik durumu olduğu gibi kaldı. Devlet içinde bir devlet olan "Genel Borçlar Kurulu - Düyun-u Umumiye" egemenliğini sürdürdü. İttihatçılar, hepsi, emperyalist gruplarla, yabancı sermayelerle, hızla, uzlaşma yolunu tuttu.

Lenin'in vurguladığı gibi, bu burjuvazi zayıftı, uyuşucuydu, yığınları gerçek bağımsızlığa çağırılmıyordu. Ve, Osmanlı imparatorluğunda başlayan proletarya savaşımına düşmandı.

İ. Bilen yoldaşın okul çağı böylesi çapraşık, eskiyle yeninin vuruştugu, işçi sınıfının ve savaşımlarının yeni yeni oluşmaya başladığı bir döneme rastlar. Bu çelişkiler okullarda da böyleydi. Okullarda, hem "padişahım çok yaşa" diye bağırılıyor, hem "yaşasın özgürlük, adalet, eşitlik, kardeşlik" diye şarkı söyleniliyordu. Ama nede olsa eski, bağınaz medrese sistemi, öğrenim sistemi yıkılıyordu. Matematik, geometri, fizik, kimya, temel bilim dersleri ders-

liklerde başyeri alıyordu. İ. Bilen'in din dersleriyle arası hiç iyi olmamıştır. Okulu en iyi notla bitirmiştir.

“Adalet, eşitlik, kardeşlik” diyen burjuvazi, en adaletsiz, en eşitsiz, kardeş - mardaş tanımayan bir düzen kurdu, böylesi bir politika izledi. İşçi - köylü hareketlerine terörle saldırdı. Ulusal azınlıklara karşı barbarca bir kırım, baskı uyguladı. Şovenizmi alabildiğine körükledi. Türk'leri, Laz'ları, Kürt'leri, Ermeni'leri, Arap'ları, dinleri, mezhepleri birbirine düşürdü. Korkunç bir Ermeni kırımını ülkeyi baştan aşağı taradı. Ve, daha kanlısı: Türk askerlerini, tâ Galicya'dan Yemen - Basra çöllerine kadar, Birinci Dünya Savaşı'nda, emperyalistler hesabına, ateş boylarında ölüme sürdü, milyonlarca insanı yerlerinden yurtlarından etti. Halk açlıktan kırıldı. Anadolu buğdayları, pamuğu, her şeyi Almanya'ya aktı. Büyük harp zenginleri türedi. O zamanki gençliğin, insanların yaşamı böylesi bir cehennem süreci içinden geçti. İ. Bilen de bu süreci, halkla birlikte paylaştı. Bütün bunlar İ. Bilen yoldaşın üzerinde haksız, emperyalist harplere karşı düşmanlık nefret duygularını kamçılıdı.

Bu çıkmazdan çıkar yol, kurtuluş yolu nerdeydi? Bu sorunun yanıtı bütün görkemiyle, sönmez ışınlarıyla insanlığa kurtuluş yolunu gösteren Kızıl Oktobr Devrimi'nin yaktığı, başı göklerde, deniz feneriydi. Büyük Oktobr utkuya ulaşmıştı. Tüm ülkelerin işçi ve emekçilerine olduğu gibi, Türkiye halkına da kurtuluş yolunun ulusal bağımsızlık için, sosyalizm için savaş yolu olduğunu gösteriyordu!

Lenin tüm dünyaya devrimin ilk buyrultusunu: Barış Buyrultusunu okudu. Emperyalistlerin sömürgeleri, bu arada Türkiye'yi aralarında paylaşmak için yapmış oldukları gizli anlaşmaları açıkladı. Ve, çarlığın da ortak olduğu bu anlaşmaları yırttı. Devrim, tüm uluslar için kendi yazgısını özgürce belirleme ilkesini koşulsuz tanıdı. Köylüye toprak verdi.

Bu çağrı halkımızı da yürekten ilgilendiriyordu. Barış ve ulusal bağımsızlık savaşı kapıya dikilmişti. Salguncılara karşı gerilla savaşları yer yer başlamıştı. Kurulan komünist örgütler, gruplar, tâ baştan ayaklanan, silâha sarılan halk güçlerinin yanında yer aldılar. Ateş büyüdü. Mustafa Kemâl Samsun'a çıkmadan çok önce, 50 bin çete Anadolu'nun dört yanına yayılmış, iç ve dış düşmanlara karşı çakmak çalıyordu. Bu halk hareketinin büyümesi, genişlemesiyedir ki, ulusal burjuvazi emperyalist salguncılara karşı savaşa girdi. Böylece memlekette emperyalist kölecilere karşı geniş bir ulusal cephe oluştu. Bu cephenin somut biçimi Kuva - i Milliye oldu.

Türkiye Komünist Partisi, Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin dolaysız etkileri altında ve Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın ateşleri içinde kuruldu. 10 Eylül 1920'de TKP'nin I. Kongresi toplandı. Bu kongre bütün komünist grupları bir çatı altında topladı. Kon-

grede 15 örgütten 75 delege vardı. Partinin programı, tüzüğü, strateji ve taktiği onaylandı. Merkez Komitesi seçildi. Politik Bürosu, seksiyonları, Genel Başkanı, Genel Sekreteri açıklandı. Böylece, TKP'ni kurulmasıyla Türkiye proletaryasının savaşı, bunun yanı sıra ulusal kurtuluş savaşı yeni, tarihsel bir aşamaya yükseliyordu. Türkiye işçi sınıfı eline yepyeni tip bir araç, Leninci bir örgüt alıyordu. Parti ulusal kurtuluş savaşına örgütlü, silahlı katılma kararı aldı.

TKP'nin kurulması, ulusal kurtuluş savaşının giderek demokratik devrime yönelmesi burjuvaziye korkuttu. O, politik erki elinde tutmak, hegemonyasını yürütmek yolundaydı. Sonra, içerde büyük toprak iyeleriyle, komprador - büyük burjuvaziyle, dışarda emperyalist parabalalarıyla ilerde uzlaşma kapılarını kapamadı. Eski Osmanlı Saylavlar Meclisinden oluşturulan Millet Meclisi alaşımı bu açıdan da önemlidir. Sonra Londra konferansının yaklaştığı bir sırada, emperyalistlerin Sevr boyunduruğunu Türkiye'nin boynuna vurmak istedikleri bir dönemde burjuvazinin, o zamanki politikacıların içten pazarlıklı tutumları çok geçmeden ortaya çıktı. Bu burjuvazi sınıfsal niteliğini, korkaklığını, gaddarlığını, hileciliğini, ezildiği için emperyalizme, sömürgeci sınıfa olduğu için işçi sınıfına, emekçi yığınlara, halka karşı olduğunu hemen ispatladı. Önceden hazırlanan özel bir planla kurtuluş savaşının en dar boğazlarda olduğu bir sırada, savaş boylarındaki değişik kesimlerden ordu birliklerini çekti. İsmet (İnönü), Refet (Bele) paşaların komutasında bu kuvvetleri gerillaların - halk çetelerinin üstüne sürdü. Bunları arkadan vurdu. Ve hemen, 1921 yılının başında, Ankara'da legal partiyi bastı, yöneticilerini tutukladı. "İstiklâl Mahkemesi"ne verdi, zindanlara doldurdu, sürgünlere yolladı. Ve, Mustafa Suphi'leri pusuya düşürdü, 1921 yılı Ocak ayının 28'ini 29'una bağlayan gece TKP Merkez Komitesi, Politik Bürosu üyelerini Karadeniz'in karanlık sularında boğdurdu.

Burjuvazinin bu kanlı saldırısı halk arasında, özellikle işçi yataklarında, TKP sıralarında, parti örgütlerinde derin izler bıraktı. Burjuvaziye karşı kin ve nefret duygularını kamçıladi. Bu, yeni yeni gelişmekte olan parti için ağır bir yaraydı. Sağalması kolay olmadı. Ancak, 1922'de Ankara'da toplanan II. Kongreyle kendine geldi.

İ. Bilen yoldaşın Türkiye Komünist Partisi'ne girişi böylesi çetin bir döneme rastlar. Partinin İstanbul örgütünün yeraltı eylemleri çok yanlıydı. Özel bir seksiyon kurulmuştu. Başında "Baba Mehmet" vardı. Bu seksiyonun bir çok birbirinden ayrı alt grupları, tek tek adamları vardı. Kimi adam kaçırıyor. Kimi ajanları, "İngiliz dostlarını", Fransızlarla, Amerikalılarla, Yunanlılarla çalısanları izliyordu. Kimi, İstanbul'daki yabancı asker birliklerinin içinde, İngilizce, Fransızca bildiri, broşürler dağıtıyorlardı. Ama, bu seksiyonun başlıca görevi: 1. Silâh, cephaneye bulmak. Bunları

Anadolu'ya aktarmak. 2. Taşıt araçları sağlamak, bu silâhların ulaşımını güvence altına almak. 3. Vurucu gruplar, çeteler kurmaktı.

İ. Bilen yoldaşın çalıştığı fabrika küçüktü. Ama, bir çok bakımdan önemli bir yuvaydı. 1. İşçilerin motorcularla, şoförlerle, silâhları alınmış, aylak aylak Tersane'de, Kasımpaşa'da, Haliç'te kahvelerde, ötede beride dolaşan, düşmana diş bileyen deniz erleriyle bağları, yakınlıkları vardı. 2. İşçilerin çoğu gençti. Hemen hemen hepsi ilk ve orta okullardan gelmeydi. Hemen hepsinde salgıncılara karşı açık bir kin vardı. İyi yönüyle gençliğin romantizmi vardı. 3. Almanya'da bulunmuş, 1918 - 1919 yılı Kızıl Sparta-küs çıkışlarına katılmış bir kaç komünist ustabaşı vardı.

Partinin Haliç Komitesi, ayrıca partinin özel seksiyonu bu fabrikaya önem veriyordu. Gençlik grubu aktifti. Her yere dalıyordu. Yavaş yavaş bu grup devrimci bir yol tutmaya, biçim almaya başladı. İ. Bilen yoldaş, "Baba Mehmet"e olan yakınlığı nedeniyle, bu gençler arasında başı çekiyordu. Partiden gelen her işi yapıyordu. Bu grup, kent içinde vurucu, sıkı disiplinli, küçük bir gerilla ekibi niteliği alıyordu. Motorlarla silâh kaçırmakta, Hintli askerler arasında çağrı dağıtmakta, azılı gericileri pataklamakta, her şey vardı görevleri arasında.

Anadolu'ya silâh kaçırmak, taşıtların geçeceği yolları güvence altına almak sorunu günceldi. Bu yollardan biri İzmit, Geyve, Akyazı üzerinden, öteki Boğazdan Kandıra, Sakarya, Adapazarı taraflarından geçiyordu. Buralar, o sıralar, Anzavur'ların yataklarıydı.

Parti özel seksiyonu, Haliç fabrikalarında genç, uyanık, partiye çok yakın işçilerden silâhlı bir gerilla ekibi kurdu. Başlarında, Sovyetler'de karşı devrimcilere "Beyaz ordulara" karşı savaşmış Kürt Süleyman adında bir assubay vardı. İ. Bilen yoldaş bu grubun içindeydi. 1920 yılının kış aylarıydı. Geyve boğazında bir çarpışma sırasında 18 yaşında Bilen yaralandı. İstanbul'a döndü. İyileştikten sonra yeniden, çetesiyle, Kandıra - Sakarya boylarında vuruştu. Bu grup, gezginci, akıncıydı. Anadolu'nun bir başından bir başına dalıp çıktılar. Dönüp dolaşıp İstanbul'a geldiler. İ. Bilen'in fabrika arkadaşlarından makinist Hayrullah'ın mezarı Kefken adasındadır. O, silâh yüklü motoru düşmana teslim etmedi. Başka bir arkadaşı, makinist Kara Ahmet'in kurşunlarla delik-deşik ölüsünü Sakarya'nın bulanık suları götürdü.

İ. Bilen yoldaş ilk savaş ateşlerinden geçiyordu. Partiye daha da bağlanmıştı. Ve, 1922 yılının Mart ayında TKP'ye girdi. Üyelğe, İstanbul parti örgütünün Haliç Komitesi aldı.

Çok zor bir durum vardı. Kukla İstanbul - padişah hükümeti bir yandan, emperyalist salgıncılar öte yandan memlekete daha da çullanmışlardı. Komünist Partisi'ne karşı Ankara hükümeti baskısını sürdürüyordu. Parti sıralarını, kadrolarını aktif üyelerle

doldurmak, işçi yataklarında örgütlenmek, örgüt kurmak vazgeçilmez, ertelenmez sorun olmuştur.

Haliç Komitesi İ. Bilen yoldaşı örgüt ve propaganda işlerine verdi. O, çalıştığı fabrikadaki temel örgütten bu görevine başladı. Bu görev hiçte Cibali'de - Keresteciler'de, İngiliz dostu, çaçaron, zebella Sait Mollayı, kuru soğanla pataklamaya benzemiyordu. Hele Tersanenin Hasköy kapısında nöbetçi İngiliz askerinin başına çuval geçirmeye, alıp götürmeye hiç benzemiyordu. Bu iş bilgi, Marksist bilgi isterdi. Oysa genç Bilen, Marks'ın, Engels'in, Lenin'in yalnız resimlerini görmüştü Komintern'in "Enternasyonal" dergisinde. Bu dergi de Fransızca gelirdi. Bu dergileri Boğazdan, İngiliz kontrolünden geçirmesini, gereken yere götürmesini beceriyordu. Ama içinde ne yazıldığını okuyamıyordu.

Türkçe Marksist literatür yoktu. Bir "Aydınlık" dergisi vardı. Kuru, ağdalı bir dil kullanıyordu. Başında, dergiyi, legal "İşçi - Çiftçi Sosyalist Partisi" çıkarıyordu. Bu parti, küçük burjuva - sosyalist karması bir aydınlık grubunun yığınağı ve oportünizmin yuvası idi. Bu parti, TKP ile bağlıydı. Sonradan CHP'nin sekreteri olan Atıf Kansu, gene bu partinin ekonomi uzmanı, burjuvazinin, kapitalizmin savunucusu olan Nizamettin Ali gibiler, patentali oportünist Şefik Hüsnü (Değmer) gibiler vardı. Bunların çıkardığı keçi boynuzu dergiden bir şey almak çok zor oluyordu. Maksim Gorki'nin "ANA"sı vardı. Ama "bir çiçekle yaz gelmez". İşçi sınıfına, onun savaşına, bu savaşın üstün geleceğine, komünizme içten, sarsılmaz bir inanç vardı. Kızıl Oktobur'un yaz çiçekleri, onun gürlükleri kanla, ateşle, işçi sınıfının savaşlarıyla, halkların ulusal bağımsızlık - kurtuluş savaşlarıyla, hele Sovyetlerde Lenin'in - Bolşevikler Partisi'nin yönetiminde yepyeni dünyanın utkudan utkuya ulaşmasıyla Oktobur'un çiçekleri Türkiye proletaryasının, halkının da gönülünü, gözlerini açıyordu. Emperyalist salgıncılara karşı savaş, Antep'ten, Çukurova'dan tâ Sakarya'lara kadar ateş boylarında kırankırana gidiyordu. Savaş son, kesin kertesine yükseliyordu.

TKP'nin II. Kongresi çok karmaşık, zor koşullar içinde 15 Ağustos 1922'de Ankara'da açıldı. Polis provokasyon yaptı. Kongrenin toplanacağı salonu yaktı. İşçileri Bakanlıkçı önceden izin verdiği halde, kongre açılınca onu yasakladı. Kongrenin toplantıları yarı gizli, yarı açık oldu. Komintern'in, bazı kardeş partilerin temsilcileri, delegeleri katıldılar kongreye.

Bu çok önemli, partinin çalışmalarını, politikasını bu dönemde kesinlikle çizecek olan ve çizen bu yüksek foruma, İstanbul örgütünün başını tutan Şefik Hüsnü Değmer grubu katılmadı. Kongreyi sabote etti. Bu olay, partide küçük burjuva, kariyerist, oportünist grupçukların içyüzlerini açığa vuruyordu. Bunda M. Suphi'yi çekememezlik ve baş olmak tutkusu da vardı.

Şefik Hüsnü grubunun bu tutumu İstanbul örgütünde, Haliç Komitesinde, parti üyeleri arasında tepkiler uyandırdı. Protesto-

lar oldu. İ. Bilen yoldaşın bağlı olduğu parti örgütü de bunlar arasındaydı. Bu olay üstüne tartışmalar, eleştiriler sürdü gitti. Böylesi bir tepki yerindeydi. Anti - Leninci, bozguncu, oportünist eğilimlerle savaş zorunluktuktu. Buna karşılık Ankara kongresinin başarıyla sona ermesi, özellikle aldığı tarihsel kararlar, önlemler, İstanbul'da da, parti örgütlerinde, parti üyeleri arasında olumlu karşılıklı, desteklendi. Parti bütün komünistleri, bütün örgütlerini, bütün halkı, düşman üzerinde kesin utku sağlamak için ateş boylarında savaşa çağırıyordu. Bu, partinin konumunu, saygınlığını, işçi sınıfının bu savaşta yerini, öncülüğünü, hegemonyasını sağlamak yolunda bir savaştı. Kongreye gitmemek, onu sabote etmek, bu savaştan kaçmaktı.

II. Kongreden 15 gün sonra büyük meydan savaşı başladı. Düşman baştan - başa ezildi, 9 Eylül'de İzmir'de denize döküldü. Düşmanın, emperyalistlerin, böyle 9 günde tepelenmesi yalnız Başkomutanın işi değildi. Burada halkın, bütün ulusal güçlerin ve de işçi sınıfının ne tansıklar yaratabildiğini somut biçimleriyle gösteren etkenler vardır. Emperyalistlerin ve onların elinde bir maşadan bir şey olmayan Yunan kiralı Konstantin ordularının daldıkları yerlerde ayakları altındaki topraklar kaynıyordu. Halk ne bulduysa, eline ne geçirdiyse onunla düşmanı kovaladı. "Kuva-i Milliye" atlıları daha İzmir'e inmeden halk, en başta Halkapınar fabrikaları işçileri silâha sarıldılar, düşmanı kovaladılar, Konak alanından temizlediler. Bunların arasında komünistler, İ. Bilen'in arkadaşlarından Defterdarlı, gene Haliç'ten Suphi — parti adı Şakir — vardı. Bunlar, partinin İzmir'de ilk temel örgütünü, bu kent düşman elindeyken kurmuşlardı. Daha sonra bu örgüt il komitesini oluşturdu.

Bu olaylar, halkın bu tür silkinişi, komünistlerin Kongre kararlarını kanlarıyla uygulaması, düşman üzerinde sağlanan utkuyu demokratik dönüşüme, devrime çevirmek eğilimi burjuvaziyi, savaşın, utkunun bütün meyvelerine konmak isteyen burjuvazinin tümünü korkuttu. Utkuya ulaşan burjuvazi dişlerini, tırnaklarını daha da gösterdi. Utkunun üstünden üç gün sonra, 12 Eylül 1922'de, İngiliz yanlısı Başbakan Rauf Orbay'ın eliyle Türkiye Komünist Partisi'ne yasak kondu. Buyruk yukardan, Başkomutan ve Meclis Başkanı M. Kemal'den geliyordu. Emekçi halka, işçi sınıfına, Komünist Partisi'ne karşı savaşta burjuvazinin bütün dalları, ağalarla, kompradorlarla birlikte zorluk çekmediler. Burjuvazinin, utkunun hemen arkasından böylesine açık bir baskıya gitmesi, bu yasaklama, bu önlem politik erki, egemenliği eline geçirenlerin nereye yöneldiklerini, ne yapmak istediklerini ortaya koyuyordu. Bununla burjuvazi: 1. Toprak ağalarına, kapitalistlere, kompradorlara, bunların mülklerine, özel iyelik ve sömürü sistemine dokunmayacaklarını, bunları koruyacak ve savunacaklarını açıklıyor, onlara garanti veriyordu. 2. Emperyalistlerle, yabancı sermayelerle uyuşmaya, onlarla yakınlık kurmaya hazır olduğunu

göstermek istiyordu. 3. Komünizme karşı olduğunu, bu tutumunu hem dışarıya, yabancı sermayelere, parababalarına, hem içerde ortaklık kurduğu ağasına, beyine, zenginine, sömürgeci sınıflara bir kez daha açıklıyordu. Burjuvazi, Komünist Partisi'ne karşı izlediği baskı yolundan yürüdüğünü, 28 Ocak 29'a bağliyan kanlı gecenin karanlıklarından ayrılmadığını belirtiyordu.

TKP Merkez Komitesi, hükümetin partiyi yasaklamasını sert bir kesinlikle yedi, protesto etti. Bu yasaklamayla burjuvazinin amacının ne olduğunu kamuoyuna, halka duyurdu. "Türkiye Büyük Millet Meclisi hükümetine" başlığını taşıyan bu protesto tarihsel bir belgedir. Bu belgeyi partinin Genel Sekreteri Salih Hacıoğlu, Kızıl Sendikalar Genel Sekreteri, Gençler Birliği Bürosu sorumlusu, Kadınlar Kolu Seksiyon Şefi ve Politik Büro üyelerinden Sadrettin Celâl (Antel) imzaladılar. Protesto mektubunda özellikle çarpıcı şu olaylar vurgulanıyor:

«Burjuva efendiler, ... Avrupa emperyalistlerine karşı utkuyu kazandıran Türkiye'nin işçi ve fakir köylüleridir ... bir ulusal hükümetin dağılmadan kurulmasını sağliyan Türkiye işçi ve yoksul köylüleridir ... Anadolu'da üç yıl süren silâhli savaşta — Kuva-i Milliye savaşında — işçi ve köylülerden fazla özveri gösteren başka bir sınıf yoktur ... Elindeki malını, evlâdını, kanını ve canını bu uğurda saçtı ve döktü ... Siz, boş ve yalancı vaatlerden başka bir şey yapmadınız ... İşçi ve köylülerin omuzları üzerinde kurduğunuz tahta oturduktan sonra bütün vaatlerinizi unuttunuz. Yalancı olduğunuz meydana çıktı ... Türkiye işçi ve köylüleri örgütünün sesini boğmaya kalktınız. O, işçi ve köylülerin partisidir. Bu sınıflar var oldukça, o yaşayacaktır ... Komünist Partisi uluslararası bir varlıktır. Uluslararası proletarya ordusunun Türkiye'deki bir koludur. Uluslararası bu ordu var oldukça siz bu partiyi yok edemezsiniz ... o daima ayakta duracaktır. Partimizi yasaklama, ... Avrupa emperyalistleriyle pazarlıklara girişme yolundaki tutumunuzla bağlıdır. Komünistler, politikanızın içyüzünü halka açarak maskelerinizi yere düşürmektedir ... Biz, Türkiye komünistleri susmayacağız. Bu haksız ve barbarca saldırınızı kesinlikle protesto ederiz...»

Memlekette sınıfların karşılıklı yeralımı süreci, politik denge değişiyordu. Sınıf savaşları yeni bir aşamaya geçiyor, yeni bir döneme giriyordu. Son Osmanlı padişahı ve İstanbul'daki kukla hükümeti tasını tarağını topluyordu. Halk savaşmış, egemenliğe burjuvazi oturmuştu. Savaştan işçisi, köylüsü, geniş yığınlar eli boş çıkmıştı. Gene de, utkunun estirdiği sarhoşluk havası, özellikle orta katmanların da başlarını döndürmüyor değildi. Bu hava, TKP'nin içinde, aydın, küçük burjuva kökenli üyeler arasında da beliriyordu. Kimileri kendilerini açığa vurdular. Oportünistler başta geliyordu.

Merkez Komitesi'nin Meclisi, hükümeti protesto etmesi partide, üyeler arasında, işçiler arasında olumlu, sevinçle karşılandı.

Bu, bir silkinme, uyarma çağrısıydı. Partinin yeni bir strateji, yeni bir taktik çizmesi, yeni savaş yöntemleri, örgüt biçimleri uygulaması zorunluk oluyordu. Parti gizli, yeraltı, illegal eylemlere geçiyordu. Kadroları buna göre yetiştirmek, hazırlamak, ayarlamak gerekiyordu. İstanbul örgütü, bir yanıla yarı gizliydi. “İşçi - Çiftçi Sosyalist Partisi” varlığını biraz daha sürdürdüydü.

Böylesi bir durumda İ. Bilen yoldaş, Merkez Komitesi kararıyla, Sovyetlere, Moskova'ya, “Doğu Emekçileri Komünist Üniversitesi”ne gönderildi.

İ. Bilen yoldaş, motorlu bir yelkenliyle geçti Karadenizi. Makinistti bu motorda. Yanında, “gemici” Komintern’le bağlı, Kalakof adında bir yoldaş vardı. Buharalıydı. Eski Bolşeviklendendi. Türkçe bilirdi. Türkiye’ye TKP’nin durumunu görüp öğrenmeye gelmişti. Sivastopol’a çıktılar. Sovyet toprağına bastılar. Yelkenliyi, kaptanııyla, tayfalarıyla limanda bıraktılar. Onlar yollarını biliyordu. Trene bindiler. Ver elini Moskova!

Yol boyunca çetin iç savaşların olduğu yerlerden geçtiler. Perkop geçidi. Budöni’nin kızıl atlıları geçmişlerdi, bu dapdaracık kara şeridinin üstünden. Kızıl Ordunun komutan ve erleri, burada, savaşta o zamana kadar görülmemiş bir tansık yaratmışlardı. Bu akınla Kızılordu Vrangeli, karşı - devrimcileri, çarlığın kalıntılarını, bunları destekliyen emperyalistleri, Fransızları, hepsini denize sürmüşlerdi. Kırım’dan kaçanları, kılıç artığı «beyaz - orducu» general döküntülerini İstanbul’da görmüştü İ. Bilen. Bunlar sürülerdi. İlk günlerde kılıçlarıyla, omuzlarında apoletleriyle, çizmeleriyle dolaşıyorlardı. Beyoğlunda, Tünelden Taksim’e piyasa yaparlardı. Bu caka çok sürmedi. Bu subaylardan kimileri, gene bu caddede, bellerinde kılıçları, omuzlarından göğüslerine sarkan akselbantlarıyla, ellerinde çukulata satarlardı.

Kızılordu, karşı - devrimci beyazorducuları baştan aşağı ezmele, emperyalistleri Sovyet topraklarından kovmakla, Kırım’ı, Kafkas’ları bunlardan kurtarmakla, menşevikleri, Taşnakları, Musavatçıları, hepsini silip süpürmele Sovyetler Türkiye halkının ulusal kurtuluş savaşına en büyük yardımı yapmışlardı. Üstelik genç Sovyet hükümeti, Lenin’in kendisi, o zaman Kızılordudan kesip, Türkiye halkına, emperyalist salıncılara karşı çakmak çalan komşusuna silâh, cephane, ilâç, para, ne varsa vermişti. O zaman gerillalar — çeteler de, asker de Rus tüfeklerine: “Vurduğu yerden ses getirir” — utku getirir derlerdi. Öyleydi. Türkiye halkı bunu, bu yardımları hiç bir zaman unutamaz!

(Devam Edecek)

«Sovyetler Birliği ile Dostluk ve Saldırmazlık Antlaşması İmzalanması İçin Savaş!»

Ahmet ARAKLIOĐLU

Geçen ayın başlarında, Türkiye ile Sovyetler Birliği arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilerin düzenlenmesiyle ilgili olarak 19. Protokol'ün imzalanması, iki ülke arasındaki ilişkilerle bağlantılı kimi sorunlara yeni bir güncellik kazandırmıştır. Bu olanaktan yararlanarak, sözkonusu sorunlara değinmeye çalışacağız. Ancak buna geçmezden önce, Sovyet ülkesinin genel olarak gelişmekte olan ülkelerle ilişkileri üzerinde kısaca durmak gerekecektir.

1. Sovyetler Birliği ve Gelişmekte Olan Ülkeler

Sovyetler Birliği'nin ve ardından da dünya sosyalist sisteminin kurulmasıyla birlikte, emperyalizmin dünya üzerindeki konumu temelden sarsıldı. Emperyalizmin baskı, sömürü ve köleleştirme cephesinde onulmaz bir yarık açıldı. Ekim Devrimi'ni izleyen dönemde 70'i aşkın ülke politik bağımsızlığına kavuştu. 1919'da sömürgeler, yarısömürgeler ve dominyonlar dünyanın yüzde 72'sine ve dünya nüfusunun yüzde 69'una varırken, 1967'de, sömürge bağımlılığı koşullarında yaşayan ülkeler yeryüzünün yüzde 4'ünden daha azdı ve dünya nüfusunun ancak yüzde 1'ine ulaşıyordu. Bu tarihten sonra da, başta dünya sosyalist sistemi olmak üzere tüm ilerici insanlıktan yardım ve destek gören ulusal kurtuluş hareketinin Afrika'daki ve dünyanın başka yerlerindeki parlak utkularıyla, sözkonusu oranlarda yeni düşmeler olduğu kuşkusuzdur.

Sovyetler Birliği ve dünya sosyalist sisteminin emperyalizme karşı verilen uluslararası savaşında, gelişmekte olan ülkelere yaptığı büyük dolaylı yardımlar artık hiç kimse tarafından yadsınacak durumda değildir. Reel sosyalizmin gücü emperyalizmin elini kolunu önemli ölçüde bağlıyor, onun her türlü araç ve yöntemle dilediği gibi başvurmasını engelliyor. Lenin'in de belirttiği gibi, «devrimci anlamda, uluslararası durum Sovyet Rusya ile öteki kapitalist ülkeler arasındaki savaşımın akışına bağlı olarak değışiyor. Esas sorun, Sovyet Rusya'yı güçlendirmek ve onu yenilmez kılmaktır. Bu, sömürge ve ezilen ülkelerdeki savaşımın dayanak olacaktır.» Güçlü bir sosyalist topluluğun varolduğu günümüzde, bu sözler, olsa olsa, daha bir vurguyla söylenebilir.

Dünya sosyalist sisteminin emperyalizmin iç çelişkilerini daha da keskinleştirerek, bunların daha bir açığa çıkmasına yardım ederek, canlı ve esinlendirici bir örnek sunarak, barış ve silahsızlanma politikası güderek, Leninci dış politikası temelinde karşı-devrim ithaline yolu tıkayarak, büyük ve çözümleyici bir ekonomik ve askersel güç olarak, vb. gelişmekte olan ülkelere yaptığı dolaylı yardımların yanı sıra, dolaysız yardımlardan da söz etmek mümkündür.

Emperyalizme karşı savaşılan halklar, dolaysız bir güç olarak Sovyetler Birliği'ni ve sosyalist devletler topluluğunu her zaman için yanbaşılarında buldular ve bulacaklardır. Türkiye, Çin, Afganistan, Mısır, Irak, Suriye, Çinhindi ülkeleri, Kore, Endonezya, İran, Angola, Mozambik, Gine-Bissau ve daha birçok ülkedeki ulusal kurtuluş savaşımı Sovyet halkından, sosyalist dünyadan belirleyici ölçüde destek ve dayanışma gördü.

Bu destek ve dayanışma, ulusal kurtuluşun politik alanda sağlanmasıyla ve devlet egemenliğinin elde edilmesiyle sona ermeyip, daha üst bir aşamaya girme eğilimi taşımaktadır. Nitekim SBKP Programı'nda şöyle deniliyor: «SBKP, sömürge ya da yarı-sömürge boyunduruğunu kırıp atan halklarla kardeşçe bağlaşıma uluslararası politikasının köşetaşı kabul eder. Bu bağlaşıma, dünya sosyalizminin ve dünya ulusal kurtuluş hareketinin ortak dirimsel çıkarlarına dayanır. SBKP, ulusal bağımsızlıklarını kazanmaya ve güçlendirmeye çalışan halklara, sömürge sisteminin tam olarak yok edilmesi için savaşılan bütün halklara yardım etmeyi enternasyonalist ödevi olarak kabul eder.»

Sovyetler Birliği ve dünya sosyalist sistemi, politik ve diplomatik alanda olduğu kadar, ekonomik, ticari ve mali alanlarda da gelişmekte olan ülkelerin önemli bir yardımcıdır.

Bu noktada asıl belirtilmesi gereken şey, bu yardımların tek yanlı karşılık gözetmeyen, politik ve ekonomik koşullar dayatmayan, geçici değerlendirmelerle yön değiştirmeyen ve sözkonusu ülkeler halklarının nesnel istemlerine ve çıkarlarına olabildiği ölçüde geniş yanıt veren yardımlar olmalarıdır.

Sovyetler Birliği'nin gelişmekte olan ülkelere mal mübadelesinin toplamı 9. Beş - Yıllık Plan döneminde 23,2 milyar ruble, yani, önceki beş - yıllık dönemdekinden 11,9 milyar ruble daha fazla idi. 10. Beş - Yıllık Plan'ın ilk yılı olan 1976'da bu miktarın 6,5 milyar ruble, yani, 1960 düzeyinin 8 katından fazla olduğu görülmektedir.

Günümüzde Sovyet ülkesi gelişmekte olan 78 ülke ile ticaret yapıyor, oysa 1955'de bu sayı 26 dolaylarındaydı.

Sovyet yardımı, gelişmekte olan ülkelere, yalnızca büyük ve istikrarlı bir pazar elde etme olanağını sunmakla kalmayıp, onların emperyalist bağımlılık çarkından, uluslararası emperyalist "işbölümü" koşullarından, uluslararası emperyalist piyasa burga-

cından kurtulmalarını da kolaylaştırmaktadır. Sovyetler Birliği'nin bu ülkelerin ezici çoğunluğu ile kurduğu ticari ilişkiler, hükümetlerarası antlaşma ve anlaşmalarla yürütülmektedir.

Gelişmekte olan Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkeleri Sovyetler Birliği'nin tüm dış ekonomik ilişkiler sisteminde önemli ve giderek artan bir yer tutmaktadır. SSCB'nin dış ticaret mübadelesinde bu ülkeler grubunun payı 1950'de yüzde 3,8 iken, 1976'da yüzde 11,5 olmuştur. 1976 yılında Sovyetler Birliği'nin gelişmekte olan ülkeler arasındaki en büyük ticari ortakları ve mal mübadele tutarları (milyon ruble olarak) şöyledir:

Irak	714,5	İran	444,6	Afganistan	154,3
Hindistan	647,5	Suriye	235,4	Türkiye	114,5
Mısır	530,6	Arjantin	233,9	Malezya	107,7
Brezilya	445,5	Cezayir	190,3		

Sovyet ülkesinin bu ülkeler halklarına yaptığı dışarıda en büyük payı makina ve donatım alıyor. 1976 yılında bu gruptaki ülkelere yapılan tüm Sovyet dışarıtımının yüzde 24,5'u makina ve donatım mallarıydı.

Gelişmekte olan ülkelerin gerikalmışlığını daha hızlı biçimde ortadan kaldırmalarına yardım etmek isteyen SSCB, ekonomik ve teknik yardımlarını, özellikle, bu ülkelerin ulusal ekonomilerinin haklı olarak belkemiği sayılan branşların ve üretim türlerinin geliştirilmesine yöneliyor. Örneğin, Sovyetler Birliği'nin sözkonusu ülkelere ekonomik ve teknik yardımlar çerçevesindeki yükümlülüklerinin yüzde 74'ü sanayi, yüzde 21,3'ü ağır metalurjinin, yüzde 16,7'si enerji branşlarının, yüzde 4,3'ü makina yapım ve maden işleme sanayinin, yüzde 5,4'ü hafif metalurjinin, yüzde 4,1'i de petrol üretim sanayinin payına düşmektedir.

«Ayrıca, Sovyetler Birliği'nin ekonomik ve teknik yardımının, özellikle, tarihsel deneyimin de kanıtladığı gibi, gelişmekte olan ülkelerin sömürgeci geçmişin ağır kalıplarının ortadan kaldırılmasında en sağlam dayanak olan devlet sektörünün geliştirilmesine yönelik olması da önemlidir.»¹

Sovyetler Birliği, böylelikle, Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkeleri üretim güçlerinin gelişimine ve etkinliğinin artmasına da katkıda bulunmuş oluyor.

Buna karşılık, gelişmekte olan ülkeler kendi geleneksel dışarıtım mallarını etkin bir şekilde pazarlama ve değerlendirme olanaklarına kavuşuyorlar. Sovyetler Birliği bu ülkelere pamuk, kenevir, yün, deri, kauçuk, kakao, meyva, çay, fındık, pirinç, üzüm gibi mallar alıyor.

¹ V. Smirnov, «Büyük Ekim Devrimi Fikirlerinin SSCB'nin Gelişen Ülkelerle Olan Dış Ekonomik İlişkilerinde Simgelenmesi.»

Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerce gelişmekte olan ülkelere yapılan yardım ve desteğin önemli bir alanı da ekonomik ve teknik işbirliğidir. 1977 yılı başında 21'i Asya, 32'si Afrika ve 7'si Latin Amerika ülkesi olmak üzere gelişmekte olan 60 ülke SSCB ile hükümetlerarası ekonomik ve teknik işbirliği anlaşmaları imzalamış durumdaydılar. Bu anlaşmalara göre, yaklaşık 1.000 işletme ve ekonomi ünitesinin kurulmasında ve geliştirilmesinde sözkonusu ülkelere yardım yapılması öngörülmektedir.

Öte yandan, Sovyet yardımı, ulusal kadroların yetiştirilmesi sorununda da ağırlığını hissettirmektedir. SSCB'nin yardımlarıyla, gelişmekte olan ülkelerde 200'e yakın öğrenim kurumu kurulmuş-tur ve yenileri de kurulmaktadır.

Görüldüğü gibi, sosyalist dünyayla her yönlü işbirliğinin geliştirilmesi, gelişmekte olan ülkelerin egemenliğini kısıtlamak bir yana, tersine, egemenliğin özünü oluşturan etmenlerin, herşeyden önce de, toplumsal gelişim yolunu halkların özgürce seçmesi hakkının tam anlamıyla yaşama geçirilmesine yardım etmektedir.

Bu tür ilişkilerin ve işbirliğinin salt ekonomik, teknik, ticari, mali ve kültürel alanlarla sınırlı kalmayıp, önemli uluslararası sorunlar ve genel olarak politik ilişkiler alanına da aktarılması, hem her iki tarafın, hem de tüm dünya barışının, ilerici insanlığın çıkarlarına uygun olacaktır.

Sovyetler Birliği'nin, gelişmekte olan ülkelerle çok yönlü ve karşılıklı yarara dayanan işbirliğini geliştirmeye çalışırken, bu ülkelerdeki karmaşık toplumsal - politik süreçler karşısında açık ve ilkesel bir tutum takındığını belirtmek yerinde olur. Başka ülkelerin iç işlerine karışmanın Leninci dış politikaya toptan yabancı olduğu iyi bilinmektedir. Ama Leninci dış politikanın, emperyalist güçlerin karşı - devrim ithaline karşı olduğu ve, her halkın kendi ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşımını başarıya ulaştır-mak için gereken tüm yol ve araçları kullanma hakkına saygı duyduğu da aynı derecede iyi bilinmelidir.

Kaldı ki, Sovyet komünistleri ve uluslararası işçi sınıfı başka ülkelerdeki ulusal ve toplumsal kurtuluş hareketleri karşısında "tarafsız" da kalamazlar. Sovyet komünistlerinin ve tüm Sovyet halkının görüşlerini SBKP 25. Kongre kürsüsünden bir kez daha dile getiren SBKP MK Genel Sekreteri L. Brejnev, «Biz,» di-yordu, «başka her yerde olduğu gibi, gelişmekte olan ülkelerde de ilerleme, demokrasi ve ulusal bağımsızlık güçlerinin yanındayız ve onları savaş dostlarımız ve yoldaşlarımız olarak görüyoruz.»²

2. Türk - Sovyet İlişkileri

Türk - Sovyet ilişkileri çok eskilere dayanır, daha Türkiye Cumhuriyeti devleti kurulmazdan önce, kurtuluş savaşının ateşleri içinde doğmuş ve gelişmiştir.

² L. Brejnev, SBKP 25. Kongresi: SBKP MK Raporu ve Parti'nin İç ve Dış Politikadaki İvedi Görevleri, s. 16

Ulusal kurtuluş savaşıçıları Sovyet halkının geniş maddesel, tinsel, askersel, ekonomik, diplomatik, vb. yardımlarından yararlanarak, emperyalist devletlere ve onların kuklalarına karşı direnebildiler.

«Ulusal kurtuluş savaşında, Sovyet devleti ve halkı Türkiye halkına dostluk elini uzatarak, halkımızın karagün dostu olduğunu kanıtlamıştır. Bu sıralarda Sovyet Hükümeti de zor koşullar altındaydı: İç Savaş, dış emperyalist müdahale, ekonomik ve politik ambargo, kıtlık ve I. Dünya Savaşı'nın yıkımları ülkeyi tehdit ediyordu. Lenin'in de belirttiği gibi, Sovyet ülkesi o günlerde fakirdi. Böyle olmakla birlikte, bütün ulusal ve sosyal kurtuluş hareketlerine olduğu gibi, Türkiye halkının mücadelesine de yardım elini uzatmaktan bir an geri kalmadı. Bu yardım ve destek, ulusal kurtuluş hareketinin sonucunu derin olarak etkilemiştir.»³

Ulusal kurtuluş savaşında filizlenen ve bundan sonra da gelişmeye devam eden Türk - Sovyet dostluğu, 1930'ların başlarındaki uluslararası kapitalist bunalımın yıkıcı etkilerinin ülkemiz üzerindeki yankılarını bir ölçüde hafifletmeye yardım etti.

1920 Nisan'ında M. Kemal'in V. İ. Lenin'e gönderdiği mesajla resmi düzeye yükselen, 1921 Moskova ve Kars Antlaşmalarıyla pekişen bu dostluk ve işbirliği 1925 Tarafsızlık ve Saldırmazlık Antlaşması, 1927 Ticaret ve Seyrisefain Antlaşması, 1929'da Türkiye'nin Litvinof Protokolü'ne katılması, I. ve II. Beş - Yıllık planlara Sovyetler'in cömertçe yardımı ile gelişmesini sürdürdü.

Sovyet halkı bizim ulusal kurtuluş savaşımıza yardım etmiş, araç - gereç, para, silah göndermiş, Türkiye'nin politik ve diplomatik yalnızlığını kırmış, o koşullarda dirimsel önem taşıyan moral destek sağlamış, ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşıçıları üzerinde büyük bir esinlendirici etki yaratmıştı.

Ama burjuvazi, daha ulusal kurtuluş savaşı sona ermeden halka, emekçilere, komünistlere kanlı yüzünü göstermeye başlamıştı ve bu, onun dış politikasında da yansımadan edemezdi. Yansıdı da!...

Özellikle İkinci Dünya Savaşı yıllarına doğru ve savaş boyunca burjuvazi anti - Sovyet, anti - komünist bir dış politika izlemeye, emperyalistlerle bağları sıklaştırmaya ve uyduruculuk politikası gütmeye, karagün dostumuza karşı gittikçe daha çok sırt çevirmeye başladı.

1931 yılında Türkiye'nin toplam dışalımında yüzde 6'ya, dış satımında ise yüzde 4'e yakın bir yer tutan SSCB'nin Türkiye dış ticaret hacmindeki payı 1943'de yüzde 0,01'e (onbinde bir'e!) düştü.

Politik ilişkilerde de belli bir soğukluk ortaya çıktı: İşbirlikçi burjuvazi Hitlerciliğin, Turancılığın sırtını sıvazlamaya başlamış-

³ C. Alsan, Türk - Sovyet Halklarının Kardeşliği, s. 37 - 8.

tı. Sovyet devletinin yıkılacağı, “komünizmin tarihe karışacağı, faşizmin dünyaya egemen olacağı” masalları yayıldı.

Ulusal kurtuluş savaşının önemli ölçüde Sovyet halkının destek ve yardımlarıyla olumlu bir sonuca ulaşmış olduğu Türkiye’de devlet sanayiinin temelini oluşturan Nazilli, Kayseri gibi kombinaların Sovyet teknik ve yardımıyla kurulduğu, vb., vb. unutturulmaya, küçümsenmeye çalışıldı; “resmî” tarih kitaplarından silindi.

Emperyalist savaş Sovyet halkının ve anti-Hitler güçlerin kesin utkusuyla sonuçlanıp, dünya sosyalist sisteminin ışınları yeryüzünün üçte - birini aydınlatmaya başladığında, işbirlikçi çevreler emperyalist “soğuk savaş” korosuna katılmaktan geri kalmadılar. Gerçekler çarpıtılarak, bir “toprak isteme” masalı devşirildi, NATO’culuk minaresine gerekli kılıf hazırlandı. «Böylelikle, Türk halkının aklını çelmeye, gerçekleri ondan gizlemeye çalışıyorlar. Bu gevezelikle Ankara hükümetlerinin NATO’culuk politikalarını, Anadolu yaylasını kaplayan Amerikan saldırı üslerini, atom yığınaklarını, atom mayın kuşaklarını akıllarınca “haklı” göstermek istiyorlar. Ama güneş balçıkla sıvanmaz.»⁴

1960 yılından başlayarak, her yıl ikili, hükümetlerarası protokoller uygulaması yürürlüğe kondu. 12 aylık olağan bir dönem için karşılıklı mal teslimatı listesi ve hacimleri bundan böyle bu protokollerle belirlenmeye başladı.

Türk - Sovyet ilişkileri tarihinde 1967 yılının özel bir yeri vardır. Bu yıl imzalanan anlaşmayla, ekonomik ve teknik ilişkilerde belirgin bir aşamaya girilmiş oluyordu. Bu anlaşmayla Türkiye’de şu tesislerin kurulması sağlandı:

— Bandırma’da, yıllık kapasitesi 120 bin ton olan sülfirik asit fabrikası. Bu fabrika ülkemiz sülfirik asit üretim sanayiinin genel kapasitesini yüzde 70 artırmıştır.

— Yıllık kapasitesi 3 milyon ton olan Aliğa Petrol Rafinerisi. Bu fabrikanın işletmeye açılmasıyla, Türkiye’nin petrol rafinerisi toplam kapasitesi yüzde 23 artmıştır.

— Artvin’de yıllık kapasitesi 28 bin ton olan lif levha fabrikası. Bu fabrikanın çalışmasıyla, bu koldaki üretim kapasitesi yüzde 30 artmış olacaktır.

— Seyitömer / Seydişehir arasında 310 km. uzunlukta 380 KV enerji taşıyan yüksek gerilim hattı. Bunun kurulmasıyla, Türkiye’nin bu gerilimdeki elektrik nakil hatlarının uzunluğu yüzde 15 artmış oluyordu.

— Türkiye’deki dev sanayi kuruluşu, İskenderun Demir - Çelik Fabrikaları.

— Seydişehir’de kurulan, Türkiye tarihindeki ilk ve Yakın ve Orta Doğu ile Güneydoğu Asya’daki en büyük alüminyum fabri-

⁴ S. Üstüngel, Güneşli Dünya, s. 59

kası. Bu fabrikanın yıllık kapasitesi 200 bin ton alümin, 60 bin ton alüminyum ve 25 bin ton hadde olup, fabrikanın kapasitesinin daha da artırılması yolunda iki ülke arasında çalışmalar yapılmaktadır. Yalnızca bu işletme, kendi başına, 5.000 mühendis ve işçiye iş sağlamış, bölgenin sanayi yaşamını canlandırmıştır.

— Türkiye ile SSCB arasındaki Arpaçay nehri üzerindeki baraj yapımını da eklemek gerekir. Böylelikle, 52 bin hektarlık çorak arazinin sulanması da sağlanmış olacaktır.

1967 yılından sonra iki ülke arasında ticari ve ekonomik ilişkilerde gözlenen iyileşme, gerici-faşist karması MC döneminde önemli ölçüde yavaşladı. 1968 yılında Türkiye dış ticaret hacminde Sovyetler Birliği'nin payı yüzde 4,7 ve yeri 5. sıra iken, 1974 yılında bu ağırlıklar, sırasıyla, yüzde 3,2'ye ve 10. sıraya, 1976 yılında da yüzde 2,4'e ve 14. sıraya düştü.

Yeni hükümetin işbaşına gelmesiyle, bu ilişkilerde nasıl bir gelişim olacağını kestirmek için henüz zaman erken olmakla birlikte, bu yolda görece olumlu belirtilerin ortaya çıktığı söylenebilir.

Geçtiğimiz ay imzalanan anlaşma, yukarıda adı geçen protokol çalışmaları çerçevesinde yer almakla birlikte, üzerinde durulması gereken bir ortam yaratmıştır. Böylelikle, Sovyetler Birliği ile Türkiye arasındaki ticari mübadele hacmi yüzde 50 artışla, 342 milyon dolara çıkmıştır. Bunun 138 milyon dolardan fazlası dışalım, 150 milyon dolar kadarı da dışsatım ile ilgilidir.

Bu anlaşmayla Sovyetler'den "Comet" tipi iki denizotobüsü, YAK tipi iki uçak, beş helikopter, amyañt, petrol gazı karası, üre, ilaç, amonyum sülfat, odun hamuru, kağıt, ferro alyaj, kütük, maden işlemede kullanılacak makina ve donatım, freze tezgâhları, rulmanlar, elektrik motorları, elektrik enerjisi, üçlü süper fosfat gübre, kompoze gübre ve slayferlik odun alacak; karşılığında, tekstil, deri mamulleri, zeytin, turuncgiller, incir, kuru incir ve kuru üzüm, kabuklu ve iç fındık, tütün, yer fıstığı, pamuk, alümina, tiftik, barit, manyezit gibi geleneksel dışsatım malları ve-receğiz.

3. Türk - Sovyet İlişkilerinin Gelişme Perspektifleri

1976 yılında yapılan SBKP 25. Kongresi'nde MK Raporu'nu okuyan MK Genel Sekreteri L. Brejnev, Sovyetler Birliği'nin uluslararası ilişkilerine değinirken şöyle demişti: «Türkiye'yi de anaçığım. Bu ülke ile işbirliği, salt ekonomik sorunlar alanından yavaş yavaş politik sorunlar alanına da yayılıyor.»⁵

Ancak, görülen odur ki, Türkiye burjuvazisi bu yolda pek de istekli değildir ve dahası, sözkonusu gelişimin engellenmesi, geciktirilmesi için elinden geleni yapmak eğilimindedir.

⁵ L. Brejnev, Agy., s. 19

Burjuvazinin en gerici, en işbirlikçi kanadını oluşturan etmenlerden oluşan MC döneminde, yalnızca, iç ve dış politikada anti - komünizm, NATO'culuk bayrak edilmekle kalınmayıp, ekonomik ve ticari açıdan bile sosyalist ülkelerle ve bu arada SSCB ile ilişkilerimizin görece zayıflatıldığına daha önce değinmiştik.

Eli kanlı MC'nin tepetaklak olmasından sonra, iktidara gelen yeni hükümet bu alanda dış politikada ne gibi yönelimler getirmiştir ve bunlar yeterli midir?

Yeni hükümetin CHP kanadının bu alandaki görüşlerini saptayabilmek için kullandığımız kimi belgeler, bu konuda yazık ki pek içaçıcı bir görünüm sunmuyor.

CHP'nin "Ak Günlere" başlığını taşıyan 1973 Seçim Bildirgesi de, CHP'nin yeni Programı da, belirli olumlu yaklaşımlar içermekle birlikte, çoğu kez, bu olumlu yaklaşımları dışlayan, bunlarla çelişen ve tüm Sosyal - Demokrat harekete damgasını vuran yalpalamalarla doludur.

"Ak Günlere" Bildirgesi hem "ulusal güvenliği en sağlam biçimde korumak"tan, "Türkiye'nin gereksiz bir silahlanma yarışına sürüklenmesini önlemek"ten, "bütün devletlerle, o arada öncelikle komşu ve yakın devletlerle dostluk ilişkilerini geliştirmeye çalışmak"tan, "yumuşamayı desteklemek"ten, vb. söz etmekte (s. 217), "Avrupa Ekonomik Topluluğu ile ilişkilerimizin sürdürülmesi"ni desteklemekte, "Türkiye'nin geleceği ve güvenliğinin, şimdi, eskisinden daha büyük ölçüde Batı Avrupa ile sıkı işbirliğine ve dayanışmasına bağlı" olduğunu ilân etmektedir (s. 223).

Program'da da durum daha parlak değildir: Bir yandan, "bölge ve dünya barışına ve erincine (huzuruna) katkıda bulunmak", "bölge ülkeleriyle ve gelişme sürecindeki ülkelerle yakın ilişkiler, işbirliği ve dayanışma kurmak", vb. önerilmekte (s. 271 ve 272), öte yandan da, "uluslararası dengeye katkısı (!) süresince bağlaşımların geçerliliğini koruyacağı" (s. 272) ifade edilmektedir.

Sosyalist ülkelerin görmezlikten gelindiği, Batı Avrupa'nın, bağlaşımların, AET'nin adının sık sık anılmasına karşın Sovyetler Birliği'nin, dünya sosyalist sisteminin hep "unutulduğu" bu platformların niteliksel açıdan köklü iyileşmelere yol açabileceğini söylemek zordur.

Bu durumda, başka alanlarda olduğu gibi, dış politika alanında da gerçek uygulamanın, işbaşına gelecek kanadın politik konumuna, işçi sınıfının ve emekçi halk kitlelerinin baskısına ve uluslararası durumdaki gelişmelere bağlı olarak önemli değişiklikler gösterebileceği açıktır.

Ve bugün, CHP yönetiminde sağ kanadın egemen olduğu birçok olay tarafından kanıtlanmış durumdadır.

Ecevit'in yerli ve yabancı basına verdiği kimi demeçler de bu tezi doğrular niteliktedir. Avusturya TV'sine verdiği demeçte "NATO'da kalmak istiyoruz" diyen Ecevit, Federal Alman **Süd-deutsche Zeitung**'a verdiği bir demeçte de aynı fikirde ısrarlı görünmektedir: «CHP, dünya politikasındaki dengeyi bozabilecek girişimlerde bulunmayacaktır. Yumuşama politikası ve barış da bu dengeye dayanır, NATO ise, bu dengeye katkıda bulunmaktadır. Bu bakımdan, bu politik savunma sisteminin bir parçası olarak kalmayı, bu bakımdan bu kolektif savunma sisteminin bir aracısı olarak kalmayı tercih ederiz» (**Milliyet**).

Hükümetin öteki ortaklarının, eski AP'lilerin görüşleri ise bu Sağ Sosyal - Demokrat yaklaşımlardan ileri değil, ancak daha geri olabilir.

Yine de, başta sosyalist ülkelerin uluslararası durumda yarattığı olumlu havanın ve işçi sınıfımızın, ileri güçlerin baskısıyla, gerici - faşist karması MC dönemine göre, sosyalist ülkelerle, bu arada SSCB ile ticari - ekonomik ilişkilerimizde belirli bir gelişim olmuştur. Haziran ayında Başbakan Ecevit'in yapması planlanan SSCB gezisi sonucunda imzalanacak anlaşmanın kapsamı içinde Trabzon'da bir petrol rafinerisi, 4. Demir - Çelik tesisleri, Seydişehir'e yeni bir ünitenin eklenmesi, enerji yatırımlarıyla ilgili iki yeni baraj, enerji nakil hatları ile ilgili araç ve gereçler yer alacaktır. Ayrıca kredi konuları ile Sovyetler'den petrol dışalımını da görüşmelerde ele alınacaktır (**Günaydın**).

Bütün bunlara karşın, ticari - ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi açısından varolan bütün potansiyellerin bile tam olarak kullanılmadığı bir yana, üstelik, hükümetin sosyalist ülkelerle ilişkileri gerektiği ölçüde geniş kapsamlı olmaktan da uzaktır. Esas olarak ticari - ekonomik alanlarda yoğunlaşmıştır. Bu alanda sosyalist ülkelerin, bu arada da özellikle Sovyetler Birliği'nin elinden geleni yaptığı biliniyor. Leninist dış politika ilkelerini izleyen ve Helsinki Sonuç Belgesi'nin ruhuna uygun hareket eden Sovyet devleti, bu olumlu çabalarında, her zaman, dış emperyalist çevrelerin ve iç gericilerin direnciyle karşılaşmaktadır.

Onların bu çabalarının nedensiz olmadığı ortada. Ancak bu nedenlerin işçi sınıfı ve tüm emekçi halk açısından geçerli, haklı nedenler olmadıkları da aynı derecede açıktır.

İşçi sınıfı, tüm emekçiler Sovyetler Birliği başta olmak üzere tüm sosyalist devletlerle, tüm bölge ve dünya halklarıyla dostluk ve çok yönlü işbirliğinin geliştirilmesini istiyor ve bu yolda sav-şıyor.

Sosyalist ülkelerle işbirliği ekonomik ve ticari sorunlardan uluslararası politik sorunlara daha hızlı ve daha etkin bir şekilde kaydırılmalıdır. Ekonomik, ticari, teknik, mali, kültürel ilişkilerin daha da geliştirilmesinin yanı sıra, uluslararası temel sorunlar — barış, yumuşamanın sürdürülmesi, silahsızlanma, sömürgecilik,

ırkçılık ve faşizmin her türünün yeryüzünden silinmesi, tartışmalı sorunların barışçıl yollarla, haklı bir çözüme havuşturulması, kolektif güvenlik sistemi kurulması, zor kullanma ya da bu yolda tehditlerde bulunmanın engellenmesi, vb. — üzerinde daha yapıcı, daha geniş işbirliğine gitmek gerekiyor. Ülkemizin ulusal çıkarları, onun emperyalist bloklara bağlanmasını ve uydulaşmasını değil, tüm ilerici ve demokratik güçlerin, başta dünya sosyalist sisteminin ve gelişmekte olan ülkelerin emperyalizme karşı savaşını desteklemesini zorunlu kılıyor.

Bu yolda yeterli bir soluğa sahip olmadığı herkesçe bilinen şimdiki hükümeti, eldeki tüm araçları kullanarak zorlamak gerekiyor.

Uluslararası temel sorunlarda Sovyetler Birliği ile ilişkilerimizin güçlendirilmesi ve genişletilmesi açısından, karşılıklı dostluk ve saldırmazlık antlaşması imzalamak zorunlu ilk - adımlardan biridir.

Sovyetler Birliği ile dostluk ve saldırmazlık antlaşması imzalanması hem ülkemiz, hem bölgemiz, hem de dünya barışının çıkarlarına uygun olacaktır. Böylesi bir girişim için, Sovyet tarafı açısından gerekli tüm koşullar vardır. Geriye, hükümetin bu adımı atmaya zorlanması, bunun halkımıza ve dünya barışına getireceği yararları görmesi için daha geniş ölçüde savaşım vermek kalıyor.

Önümüzdeki 1 Mayıs'ı, işçi sınıfının uluslararası dayanışma ve savaş gününü, bu tarihsel günün şanına uygun şu belgeyle karşılayalım: “Sovyetler Birliği İle Dostluk ve Saldırmazlık Antlaşması İmzalanması İçin Savaş!”

temel
yayınlar

TKP Konferansı

(BELGELER)

Fiyatı : 25 Lira

Türkiye Dağıtımı: TEMEL DAĞITIM, Himaye-i Etfal Sok. Orhanbey İşhanı No: 6, Kat: 1, D. 1

Cağaloğlu - İSTANBUL

Savaş Eri ve Yazar Sabahattin Ali

Nâzım HİKMET

Çok eskidendi. Hangi ay olduğunu, hattâ yılını bile tam hatırlamıyorum: 1929 veya 1930. Düzeltmen ve teknik sekreter olarak aylık dergilerden birinde çalışıyordum. **Resimli Ay** adını taşıyan bu dergi, o zamanlar Türkiye'nin demokrat ve yurtsever aydınlarını çevresinde toplamıştı.

Sabiha Zekeriya ve Mehmet Zekeriya onun redaktörleriydi. Türkiye ölçüsüne göre derginin tirajı çok büyüktü: 45 bin. **Resimli Ay**, Amerikan emperyalizminin ajanlığını yapan "İncil sosyetesı" ve "Genç Hıristiyanlar Birliği" türünden, sözüm ona, kültürel ve dinsel örgütlere karşı amansız bir savaşım yürütüyordu. Aynı zamanda dergi, Türkiye halkına Sovyetler Birliği'ni tanıtıyordu. Kı-saca **Resimli Ay** o zamanlar Türkiyeli ilerici aydınların dergisiydi. Halk onu okuyor ve seviyor, polis ve gerici çevreler ise ona kin besliyor ve bilinen yollarla onu yoketmeye çalışıyorlardı.

Bir gün dergi redaksiyonuna kısa boylu, gözlüklü bir genç geldi. Almanca bildiğini, hikâyeler yazdığını ve adının Sabahattin Ali olduğunu söyledi, hikâyelerinden birini bıraktı, çıktı. Bu hikâye, orman işçilerinin yaşamı üzerineydi.

Alman romantizminin etkisi altında yazılmış olmasına karşın, konu ve içerik bakımından Türk edebiyatında bir yenilik oluşturuyordu. Genç adamın yetenekli bir yazar olduğu daha ilk satırlarından anlaşılıyordu. Hikâye basıldı.

Sabahattin Ali ile tanışmamız böyle başladı. O, haftada iki üç kez redaksiyona geliyordu. O zamanlar yalnızca edebiyat tartışmaları biçiminde legal olarak ortaya konulabilen politik konuları onunla tartışıyorduk. Sabahattin Ali çok kısa zamanda dergide aktif bir rol oynamaya başladı. Sovyetler Birliği'ne karşı derin bir sevgi besliyordu. Sovyetler Birliği hakkında gerçeği yansıtan Türkçe ve Almanca birçok kitap okuyor, Marksist - Leninist yazılara ilgi gösteriyor, sosyalizmin ülkesindeki yaşam üzerine sık sık sorular soruyordu. Bu devrede Tolstoy, Çehof, Gorki ve Şolohof'un eserlerini okudu.

Kısa bir süre sonra buluşmalarımız kesildi; ben hapis haneye düştüm. Daha sonra, Sabahattin Ali'nin Konya'da öğretmenlik yaptığını, Mustafa Kemal ve rejimi hakkında yazdığını öğrendim. O zamanlar, Sinop Hapishanesinde büyük bir komünist grubu yatıyordu. Sabahattin Ali ile komünistler arasında sıkı bir dostluk kurulmuştu. Sabahattin, onların halkın dâvası

için savaşta baş eğmeyen tutumlarına, bu savaşın utkusuna karşı duydukları sarsılmaz güvene hayrandı.

Bu devreden sonra genç yazarın yaratıcılığında yeni bir dönem başladı. Sabahattin Ali, hapishanede yatan yoksul köylülerle ve onların yaşamlarıyla yakından tanıştı. Hapiste artık realizm eğilimlerinin gittikçe daha açık belirlediği hikâyeler yazmağa başladı. Hapiste şiirler yazdı. Halk türkülerinin, genellikle halk sanatının etkisi görülen bu şiirlerin birçoğunu Türkiye emekçileri beğendiler, sevdiler. Bunlarda Sabahattin Ali'nin halka bağlılığını buldular.

Sabahattin Ali ile yeniden karşılaştığımız zaman, **Resimli Ay** dergisinin politik yüzü büsbütün değişmişti. Mehmet ve Sabiha Zekeriya ile derginin hiçbir ilgisi kalmamıştı. Sabahattin Ali ile onların evinde veya bizde görüşüyorduk. **Kuyucaklı Yusuf** ve **İçimizdeki Şeytan** romanlarını o yıllarda yazdı.

Sabahattin Ali, **İçimizdeki Şeytan** adlı romanında Türk faşistlerini, ırkçıları ve pantürkist - turancıları suçluyordu. Bu kitap büyük gürültülere neden oldu. Faşist basın Sabahattin Ali'nin üzerine saldırdı. **Kuyucaklı Yusuf** romanı, havalarda gezen bazı romantizm öğelerini içermesine karşın, Türk romanı tarihinde yeni bir aşamayı oluşturuyordu. Türk edebiyatında Türkiye'deki küçük bir kasabanın ve kısmen köyün yaşamı, bu kadar güçlü ve etkili olarak ilk kez anlatılıyordu. Hattâ gerici eleştirmenler bile romanın yüksek sanat değerini tanımak zorunda kaldılar.

Bu arada Sabahattin Ali'nin hikâyeleri de basıldı. Bu devrede, Türkiye'nin en tanınmış ve usta küçük hikâyecisi oldu. Sabahattin Ali Türk edebiyatında ilk olarak, halkı bir seyirci gibi değil, halka bağlı bir yazar olarak anlatmıştır. O sıralarda Sabahattin Ali'nin **Düşman** hikâyesi çıktı. Bu hikâyede, polis tarafından aranan bir komünisti eski okul arkadaşlarından birinin nasıl ele verdiği anlatılır. Kanımca ustalık bakımından, Sabahattin Ali'nin en güzel hikâyesi budur. Belki de bunun en başta gelen nedeni, illegal olan Türkiye Komünist Partisi'nin bir üyesinin Türk edebiyatında ilk kez hikâyenin kahramanı olarak çizilmiş olmasıdır.

Sabahattin Ali ile bir daha buluşamadım. Ben tekrar hapse düştüm, fakat mektuplaşmaya devam ettik. Sabahattin Ali, Ankara Konservatuari'nin tiyatro bölümünde konuşma sanatı öğretmeni olarak çalışıyordu. Birbiri ardısıra çıkan toplu hikâye kitaplarının her birinde, realizme gittikçe daha fazla yaklaşıyordu. Bana öyle geliyor ki, Türk hikâyesinde Sabahattin Ali, sosyalist realizmin ilk habercisidir. Ve kendisinden sonra, edebiyatımızda sosyalist realizmin yapıtlarını yaratacak olanlar, ona çok şey borçlu olacaklardır.

İkinci Dünya Harbi biter bitmez, Sabahattin Ali **Marko Paşa** gazetesini çıkarmaya başladı. Bu, Türkiye'de o zamana dek olma-

yan bir politik mizah gazetesiydi. Marko Paşa, emperyalizm aleyhinde yazıyor, Türkiye gericiiliğiyle ve burjuva partileriyle alay ediyordu. Gazete haftada iki kez çıkıyordu ve tirajı 150.000 olmuştu. Böyle büyük bir tiraj Türkiye’de henüz görülmemişti. Hükümet, çok geçmeden gazeteyi ve yazarlarını mahkemeye verdi. Basımevlerine, gazeteyi basmamaları için polis emir verdi. Fakat gazete, bazan hektografta basılarak, bazan da başka adlar altında çıkmaya devam etti. **Marko Paşa**’nın demokrasi, ulusal bağımsızlık ve barış uğrunda ve emperyalizme karşı yürütülen savaştaki rolü çok önemlidir. Sabahattin’i birkaç kez hapse attılar. Buna karşın savaşımından vazgeçmedi. O zamanki iç ve dış durum öyleydi ki, gerici hükümet **Marko Paşa** gazetesini doğrudan doğruya kapatmaya cesaret edemedi. Gazeteyi durdurmanın bir tek çaresi vardı. Herhangi bir provokasyon yardımıyla yayımcıyı yok etmek, yani Sabahattin Ali’yi öldürmek! Öyle de yaptılar. MİT, kiralanmış ajanlardan birinin eliyle, Sabahattin Ali’yi bir ormanda öldürttü.

Moskova’da **Yabancı Diller Edebiyatı** yayınevinde çıkan hikâye kitabını okuduğum zaman hem sevindim, hem de üzüldüm. Sevincimin nedeni açıldı. Sabahattin’in bu kitabı göremediğine ise üzüldüm. Sabahattin bugün yaşasaydı, yapıtlarının Rusça’ya da çevrilmiş, Sovyetler Birliği’nde de basılmış olduğunu bilseydi, kendini dünyanın en mutlu insanlarından biri sayardı. O, Sovyetler Birliği’nin içtenlikle dostuydu, çünkü o, gerçek bir Türk yurtseveriydi.

Moskova, **Novoyo Vremya** (Yeni Zamanlar), 1952, s. 6.

ürün
yayınları

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ

PROGRAM

TÜSTAV

Fiyatı : 10 Lira

Türkiye Dağıtımı: TEMEL DAĞITIM, Himaye-i Etfal Sok. Orhanbey İşhanı, No: 6, Kat: 1, D: 1
Cağaloğlu - İSTANBUL

11. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivaline Doğru

Barış PİRHASAN

Havana Festivali'ni Tanıtma Derneği
(HAFEST) Başkanı

“Festival” sözcüğü Türkiye gençliği arasında şimşek hızıyla yaygınlaşmakta. Bütün dünya gençleri gibi coşkuyla ve buna ek olarak bir de büyük bir susuzlukla hazırlanıyoruz 11. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali'ne. Susuzluk, bugüne kadar festival hareketinin, dünya gençlerinin bu en büyük eyleminin bizlerden gizlenmesinden, bizlere yasaklanmasından geliyor. Gerici egemen güçler bu yasaklamayı, gizli ve açık baskı yöntemleriyle on yıllarca sürdürebilmişler. Geçtiğimiz günlerde Havana Festivali'ni Tanıtma Derneği'ni oluşturan Türkiye gençliği, bu yasadışılığın artık yürümeceğini ilan etmiş oldu.

Özgürlük Savaşlarının Attığı Tohum

Festival hareketini, bu hareketin bizim için taşıdığı önemi iyice kavramak için, festivalin başlangıç yıllarına, gelişim sürecine ve bugün dünya ölçüsünde taşıdığı anlama göz atmakta yarar var. İkinci Dünya Savaşı'nın bitiminden sonra, 1946'da Londra'da toplanan 63 ülke gençliğinin temsilcileri Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu'nu kurarken, festival hareketinin de temelini attılar. DDGF'nin 10. Kongresi sırasında bir konuşma yapan Şili Komünist Partisi Genel Sekreteri Luis Corvalan şöyle diyordu: «DDGF'nin temelini atanlar Stalingrad savaşlarından utkuyla dönenler, Fransız direniş hareketinin militanları, İtalya'da faşizmi yıkan partizanlardı.» Bu sözler, dünya gençlik hareketinin ve bunun yanısıra oluşmuş festival düşüncesinin nasıl bir hamurdan yoğrulmuş olduğunu parlak biçimde açıklıyor.

Festival hareketi daha ilk adımda emperyalist güçlerin tepkisi ve engellemeleriyle karşılaştı. Soğuk savaş kışkırtıcıları, çeşitli görüş ve inançlardan olan gençlerin biraraya gelmesinden, birbirlerini tanıyıp kaynaşmasından korkuyorlardı. 1947'de Prag'da toplanan 1. Dünya Gençlik Festivali gerçekten de güçlü bir barış çağrısı, dünyayı atom cehennemine çevirmek isteyenlere, Truman ve benzerlerine bir tokat oldu. Festival hareketinin günümüze kadar getirdiği gelenek, işte bu güçlü başlangıcın gürleşip boy atarak sürmesidir. Dünya gençleri her adımda savaş kışkırtıcılığına, sö-

mürgecilğe ve yenisömürgecilğe, faşizme, ırkçılığa karşı koyarak yol aldılar. Kore'de, Vietnam'da yurtlarının bağımsızlığı için kavgaya verenler, Afrika'da yeni sömürgecilğe ve ırkçılığa karşı savaşanlar, Güney Amerika'da emperyalizme ve faşizme karşı direnenler dünya gençlerini ve onların ortak emeği olan festival hareketini hep yanlarında buldular. Festivallerin kapsamı giderek genişledi. Büyük ozanımız Nâzım Hikmet'in onur konuğu olarak katıldığı ve Berlin'de yapılan 3. Festival, Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali adını aldı. 7. ve 8. Festival'lerin sosyalist olmayan ülkelerde yapılması (önce Viyana, sonra Helsinki'de) ve Helsinki'de yapılan Festival'e ilk kez Birleşmiş Milletler ve UNESCO'nun resmi temsilciler göndermesi, emperyalist propagandanın tümüyle iflasını ve festival hareketinin dünya ölçüsünde kazandığı tartışılmaz yeri gösteriyordu.

Her Festivalde Yeni Bir Dünya

Berlin'de yapılan 10. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali'nden beri dünyada nelerin değiştiğini biliyoruz. Bundan önceki festivallere ellerinde silahlarıyla gelen bağımsızlık savaşçısı Vietnamlılar, şimdi özgür, mutlu bir ülkenin gençliği olarak Küba'ya hazırlanıyorlar. Vietnam, Angola, Mozambik gibi ülkelerin gençleri, 11. Festival'de, emperyalizme ve faşizme karşı dövüşen ülkelerin gençleri için utkunun elle tutulur simgesi, umut kaynağı olacaklar. Dünya gençleri, şimdi özgürlüklerini kazanmış bu ülkelere, zor günlerde, bağımsızlık savaşının çetin günlerinde her türlü maddi ve manevi desteği sağlamış olmanın kıvancını da taşıyor. Dünyanın bir ucunda kazanılmış utkuda, öbür ucunda yaşayanların da payı var. Bu payın artması, uluslararası dayanışmanın yükselmesi gerek. Bir dahaki festivale Şili gençliğinin Pinoçet çetesinden kurtulmuş olarak katılması için, Güney Afrika gençliğinin "apartheid"ı, yüz kızartıcı ırkçılığı kökünden kazımış olarak katılabilmesi için, Filistin gençliğinin festivale kendi bağımsız ülkesinden yola çıkabilmesi için gerekli uluslararası dayanışma.

Emperyalizm, savaş tüccarları, saldırgan NATO ve Pentagon çevreleri hergün biraz daha geriletiliyor, köşeye sıkıştırılıyor. Sıkıştırıldıkça da saldırganlıkları artıyor, insanlık düşmanı yüzlerini biraz daha ortaya koyuyorlar. Son yıllarda, kalıcı bir barış isteyen güçler, tam bir silahsızlanmadan, politik detantın askeri detantla birleştirilmesinden yana olan güçler yeni başarılar kazandılar. Öyle ki ABD silahsızlanma görüşmelerinde daha yumuşak bir tavır almak zorunda kaldı. SALT görüşmelerinde ilerlemeler oldu. Bunun hemen ardından da bütün dünyanın artık nefretle bildiği nötron bombası sahneye sürüldü. Dünya gençleri, öğrencileri silahsızlanma konusuyla yakından ilgileniyorlar. Milyonlarca genç, geleceklerinin harcanan bu çabalara bağlı olduğunun bilincinde. Bu bilinç onları, nötron bombasına olanca güçleriyle karşı çıkmaya götürüyor. Festivalde vurgulanacak konulardan biri

de nötron bombasının hemen yasaklanması ve bütün nükleer silahların yok edilmesi için adımlar atılması. 11. Festival'e katılacak dünya gençleri, çeşitli toplantı ve tartışmalarda, kurulacak anti-emperyalist merkez içinde yapılacak forumlarda bu konuyu özellikle vurgulayacaklar.

Kapitalist ülkelerdeki ekonomik ve toplumsal bunalımın hangi boyutlara ulaştığını görmek için uzaklara bakmaya gerek yok. Türkiye'de yaşanan görülmemiş enflasyon, işsizlik gibi müzmin hastalıkların emperyalist metropollerden kaynaklandığı açık. Batı ülkelerinin yüksek sürümlü gazete ve dergileri bile bunu hergün yazıp söylüyorlar. Aynı gazete ve dergilerden bu hastalıkların insanlık dışı sonuçlarını da izliyoruz: Yaygın işsizliğin yol açtığı yüksek suç oranı, yoksulluk, cehalet. Kapitalist ülkelerin gençleri, bu düşkünlüğün suçlusu tekellere, çok uluslu şirketlere karşı savaşıyorlar. Bu ülkelerdeki anti-tekel hareket, barış amacıyla kaynaşarak yeni boyutlar kazanıyor, geniş halk kitlelerini kucaklar duruma geliyor. Kapitalist ülkelerin gençleri Havana'da, emperyalizmin anayurduna iki adım ötede güçlerini barış, ulusal bağımsızlık ve anti-emperyalist savaşım güçleriyle birleştirecekler.

“Sosyalist Küba'nın Başkenti Havana'da”

Bu cümlelerin her sözcüğünü vurgulayarak söylemek dünyanın dört bucağından gençleri boşuna heyecandırmıyor. Beş yıldan beri toplantılarda, uluslararası forumlarda konuşan, bildiri yazan, tartışan ya da söyleşen gençler bu cümleyi belki bininci, onbin, yüzbininci keredir, ama her seferinde yeni birşey söylemiş, keşfetmiş gibi ağız dolusu söylüyorlar. Çünkü herkes Küba'nın, “Özgürlük Adası, Sosyalist Küba” olabilmek için hangi aşamalardan geçip nelere göğüs gerdiğini biliyor. Bütün tarihi boyunca sömürgecilere, emperyalistlere, onların yerli uşağı diktatörlere karşı yılmadan savaşan yiğit bir halk. ABD emperyalizminin bütün saldırılarına, komplo ve suikastlarına direnen, yasadışı ambargo önlemlerine inat gelişip ilerleyen, Amerika kıtasının ilk sosyalist ülkesi. Angola'dan Etiyopya'ya kadar, ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşlarının verildiği her yerde dayanışma görevine koşan özgürlük savaşçıları. 11. Festival'in Jose Martí'nin, Guevera'nın, Fidel'in Küba'sında yapılması, Wall Street'in, Pentagon'un efendilerini ne kadar çileden çıkartsa yeridir.

Detant Koşullarında Geniş Bir Ortak Platform

Festival hareketinin başarı göstergelerinden biri de, yarattığı platformda yer alan görüşler yelpazesinin genişliğidir. Bu olgu, başta dünya barış güçlerinin başarısına bağlı. Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerin kararlı biçimde yürüttükleri barış politikası haklı bir saygınlık uyandırıyor. Yeryüzünü atomların, nötronların kırımından sakınmak isteyen kim varsa, en azından bu noktada birleşmek zorunda. Uluslararası ilişkilerde yumuşama,

festival hareketinin gelişip yaygınlaşmasına uygun bir ortam hazırlıyor. Kapitalist ülkelerde derinleşen bunalıma karşı temel haklar için kavga vermek zorunluluğu bu ülkelerde komünist, sosyalist, sosyal - demokrat, hıristiyan gençlerin yakın bağlar kurmalarına yol açıyor. Festival bu gerekli buluşma için de çok uygun bir yer olagelmiş. Sömürgeciliğe, yenisömürgeciliğe, ırkçılığa, faşizme karşı savaşılan ülkelerde durum daha da açık. Faşizmin azgın zorbalığından, ya da tiksindirici ırk ayırımından yana olacak gençlerin sayısı, gençlik içinde belirsizlik sınırına giriyor. Böyle ülkelerin gençliği, festivalde tam olarak temsil ediliyorlar diyebiliriz.

Festival Platformunu Türkiye’de Oluşturalım

Türkiye’li gençlerin böyle bir harekete kitlesel olarak hazırlanıp katılmasını kaçınılmaz kılan koşullar daha mı az? Faşizme karşı, savaş kışkırtıcılığına karşı sosyal - demokrat, demokratik sol, komünist, sosyalist, islâmci bütün Türkiye’li gençlerin ortak platformda bir araya gelmelerinin kaçınılmazlığına inanmamak için, Türkiye’de yaşanan durumdan habersiz olmak gerekir. Türkiye böyle geniş bir demokratik platformun oluşmasına en çok gerek duyulan ülkelerden biridir. Aynı zamanda, uluslararası düzeyde yaratılmış böyle bir platformda yer alması en kaçınılmaz olan ülkelerden de biridir. 11. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali’ne çeşitli görüşlere sahip gençlerin elele vererek kitlesel olarak hazırlanmaları, Türkiye’de faşist tehlikeyi geriletme yolunda sağlam bir adım olacaktır.

Kilit Sözcük: DAYANIŞMA

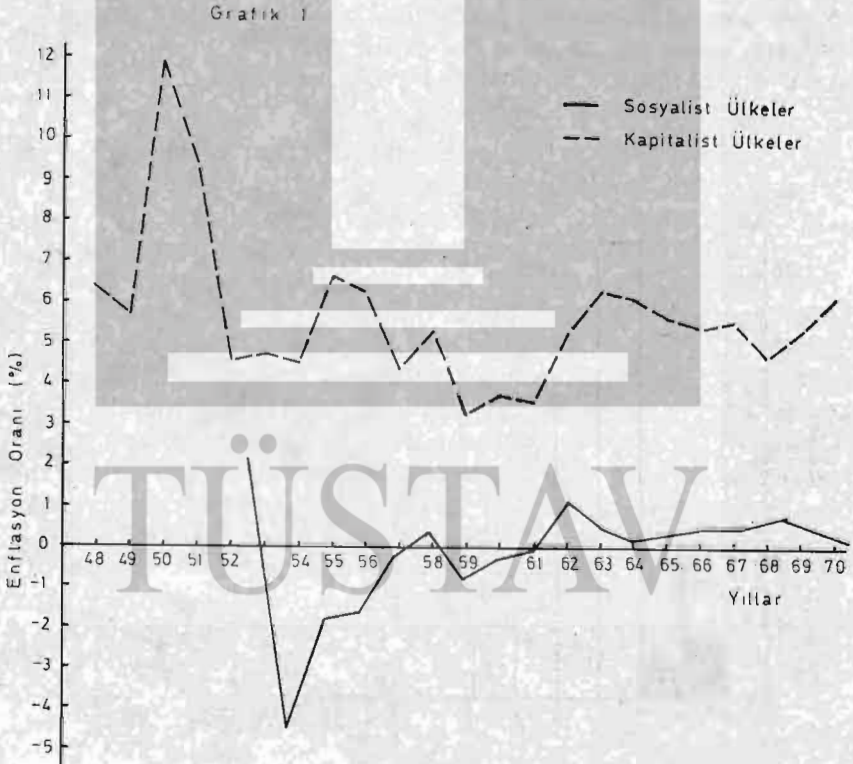
11. Festival’e gerçekleştirilecek katılım ile Türkiye, festivalerde üçüncü kere temsil edilmiş olacak. Fakat Havana için yapılan hazırlık kitlesel olduğu, çeşitli gençlik örgütlerinin katkısıyla kurulan HAFEST’in bir Ulusal Hazırlık Komitesi’nin görevlerini üstlendiği için yaşadığımız olay özellikle önemlidir. Yıllardır sürdürülen yasa dışı engelleme kırılıyor. Bu aynı zamanda, değişik dünya görüşlerine de sahip olsa, faşizme, savaşa, ırkçılığa ve emperyalizme karşı çıkan gençlerin, gençlik örgütlerinin arasındaki yapay engellerin de yıkılışı olsun. Bizimle çok benzer dertleri olan halkların gençleri neler yapıyor, nasıl davranıyorlar? Birbirlerini anlamak, birlikte yapabilecekleri şeylerde güçlerini bölmemek için nasıl çaba harcıyorlar? Bu örnekler anti - emperyalist, anti - faşist eylem birliğini oluşturmada bize ışık tutsun. DAYANIŞMA. Şili’li, Güney Afrika’lı, Filistin’li, Batı Sahra’lı gençlerin kurtuluşu, mutluluğu için elbirliğiyle Havana’ya hazırlanalım. Bunu yaparsak, bu ülkelerde verilmekte olan zorlu kavga, Türkiye’nin kurtuluşu için de verilmiş olur.

Enflasyon Nedir, Nasıl Önlenir? (I)

Ayhan YILMAZ

Kapitalizmin süregiden bunalımının en belirgin özelliği, kuşkusuz ki enflasyon olgusudur. Kapitalizmin daha önceki dönemlerinin tersine, enflasyon günümüzde sürekli bir olgu haline gelmiştir. Kapitalist üretim tarzının egemen olduğu hiç bir ülkede enflasyonun önü alınamamaktadır.

Enflasyon her şeyden önce işçi sınıfı ve diğer emekçi katmanların satınalma gücünü ve yaşam düzeyini düşürme yolunda ve kapitalist sınıf yararına çalışan bir mekanizmadır. Ancak bu yüzden, enflasyonu kapitalist sınıfın kendi isteğiyle doğurduğu ve ne denli hızlanırsa o denli bu sınıfa yarayacağını düşünmek hatalıdır. Birincisi, enflasyon kapitalizmin yapısal bir özelliğidir ve kapitalistlerin istekleriyle ve amaçlı davranışlarıyla açıklanamaz. İkincisi, enflasyon oranı çok yükseldiğinde sermayenin çeşitli kesimleri arasındaki çelişkiler keskinleşmekte, üretimin yerini tefecilik almakta, sürekli iflaslar olmakta, egemen sınıflar ülkeyi yönetememekte, kısacası kapitalizm gereği gibi işleyememektedir.

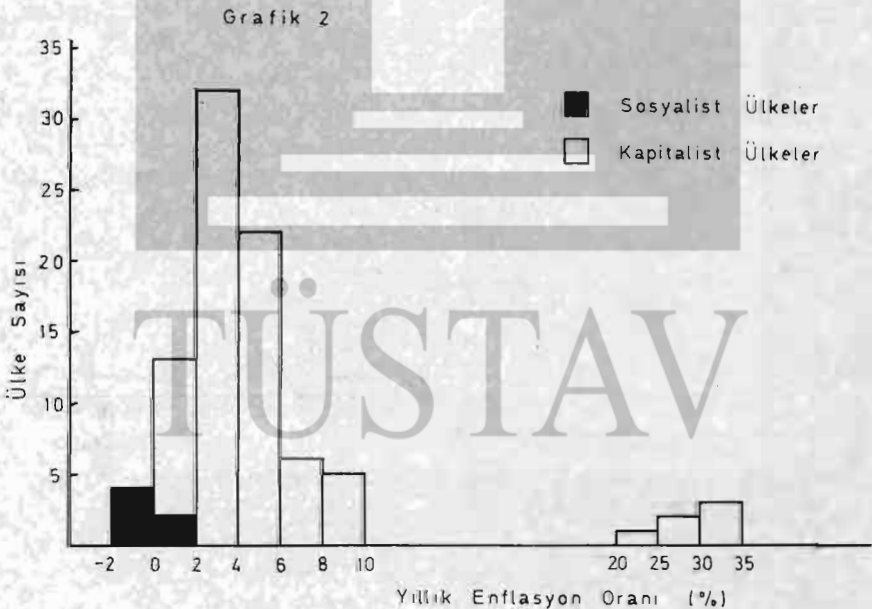

Öte yandan, yakın zamana dek kapitalist ülkelerde enflasyonu bütünüyle durdurmak için alınan önlemler genel olarak bir sonuç vermemiş, sonuç verdiği durumlarda ise çok pahalıya mal olmuşlardır. Enflasyon belirli bir düzeyin altında tutulmaya çalışıldığı zaman sonuç yine artan işsizlik, küçük sermayelerin iflası, ekonomik büyüme hızının düşmesi olmuştur.

Görüldüğü gibi kapitalizm hiç bir zaman çözemeyeceği bir çelişki içindedir. Her an artma eğiliminde olan enflasyon hızının bir yandan belirli bir düzeyin üstüne çıkmasının engellenmesi gerekirken, öte yandan da belirli bir düzeyin altına indirilmesinin olanaksızlığıyla karşılaşmaktadır. Bu yüzden kapitalist dünya sistemi Grafik - 1'de de görüldüğü gibi, 1953 - 1971 yılları arasında % 3'ün altına düşmeyen bir enflasyon oranı göstermiştir.

Yine Grafik - 1'de görüyoruz ki, sosyalist sistem aynı yıllar arasında en fazla % 2 oranında bir enflasyona tanık olmuş ve daha da önemlisi, bu dönemin hemen hemen yarısında enflasyon oranı sıfırın altına düşmüş, yani fiyat artışı yerine fiyat düşüşü gözlenmiştir. Bütün bunlar göstermektedir ki, enflasyon kapitalist üretim tarzına özgü bir olgudur ve bu üretim tarzı ortadan kalkmadıkça önüne geçilemeyecektir.

Ancak Grafik - 1 bir bakıma yanıltıcıdır. Çünkü bu grafikte 81 kapitalist ülke bir bütün olarak alınmış, ileri kapitalist ülkelerle az gelişmiş ülkeler arasında bir ayırım yapılmamıştır. Bu yüzden enflasyonun esas hangi ülkeler üzerinde etkili olduğunu ortaya çıkarmak için Grafik - 2'ye bakmak gerekir.

Bu grafikte sosyalist ülkelerin yeri hemen dikkati çekmektedir. Sosyalist ülkelerin çoğunluğunda enflasyon oranı sıfırın altındadır. Yani bu ülkelerde fiyatlarda artış yerine düşüş olmaktadır. Ancak, enflasyon oranı sıfırdan düşük tek bir kapitalist ülke yoktur. Dikkati çeken ikinci nokta ise grafikte iki yığılma bölgesi olmasıdır. İlk küme % 2 - 10 arasında, ikinci küme ise % 20 - 35 arasındadır. Özellikle % 2 - 4 arasında enflasyon gösteren ülkeler ileri kapitalist ülkelerdir. % 4 - 10 arası ve % 20 - 35 arası enflasyon oranı az gelişmiş ülkelerde görülmektedir. Ancak hemen ekleyelim; bu grafik 1971 değerleriyle çizilmiştir ve günümüzdeki durumu yansıtmamaktadır. 1971'den bu yana aralarında Türkiye'nin de bulunduğu birinci kümedeki az gelişmiş ülkelerden bir çoğu ikinci kümede atlamışlar ve ileri kapitalist ülkelerin ortalama enflasyon oranı da % 8 - 9'a ulaşmıştır.

Bütün bunlar, enflasyonun etkilerinin kapitalist dünya sistemi içinde eşit bir şekilde dağılmadığını, ileri kapitalist ülkeler yararına ve az gelişmiş ülkeler zararına bir dağılım gösterdiğini kanıtlamaktadır. Kapitalizmin genel bunalımından en büyük payı az gelişmiş ülkeler almaktadır. Bu durum modern emperyalizmin özelliklerinden birisidir.

ENFLASYONUN NEDENLERİ

Yukarıda görmüş olduğumuz gibi enflasyonun başlıca nedeni kapitalist üretim tarzıdır. Ancak, yalnızca bunu söylemek yeterli değildir. Tüm emekçilerin yaşamlarını yakından ilgilendiren bu olgunun ne şekilde işlediğini, hangi durumda artıp hangi durumda azaldığını açıklayabilmemiz gerekir. Şimdi enflasyonu doğuran nedenleri ve nasıl işlediklerini biraz daha yakından inceleyelim.

Hükümet Politikaları

II. Dünya Savaşı'ndan bu yana kapitalist devletin ekonomi üzerindeki etkinliği oldukça arttı. Burjuva hükümetler ekonominin akışını önemli derecede etkileyebilecek değişkenlere sahipler. Örneğin para politikası, destekleme alımları, vergilendirme vb. gibi yollarla ekonominin belirli bir yönde işletilmesi olanağı vardır. İktidardaki burjuva hükümetler hangi sermaye grubunun çıkarlarını temsil ediyorlarsa, bu değişkenleri o sermaye grubunun çıkarları doğrultusunda kullanmaktadırlar. Böylelikle, ekonominin tümü için gereken politikalar yerine belirli sermaye gruplarının çıkarlarını gözeterek politikaların uygulanması yeni fiyat hareketlerine yol açmaktadır.

Fiyatların düzeyindeki genel bir yükselmenin en basit nedeni hükümetlerin karşılıksız para basmalarıdır. Bu durumda, daha önce üretim, alış ve satışın dengede olduğu bir ülkede basılan fazla parayla ek bir talep yaratılmış olur. Üretimin kapasitesi bu ek talebi karşılayamayacağı için sonuç olarak fiyatlar yükselir ve hü-

kümet tarafından basılan fazla para artan fiyatlar tarafından yutulmuş olur. Böylece enflasyon süreci başlamıştır.

Çok eski bir yöntem olmakla birlikte, burjuva hükümetler bu yola sık sık başvurumaktadırlar. Silahlanma yarışında harcanan milyarlar genellikle bu yolla karşılanmaktadır. Yani, doğurulan enflasyonla emekçilerin gelirleri kırılmakta, silahlanma yarışının tüm masrafı emekçi kitlelerin üzerine yıkılmaktadır.

Karşılıksız para basımı enflasyonun tek nedeni değil, ama nedenlerinden biridir. Eğer enflasyonun tek veya en önemli nedeni bu olsaydı, hükümetler karşılıksız para basmayı bırakarak enflasyonu engelleyebilirlerdi. Gerçek durum bunu göstermiyor.

Artan Maliyetler

Hammadde fiyatları dünya ölçeğinde günden güne artmakta ve bu da üretimin maliyeti ve fiyatlarda bir artışa yol açmaktadır. Burada hammadde fiyatlarının neden arttığı sorulmalıdır.

Son yıllarda hammadde fiyatlarında görülen artışın bir nedeni yeryüzündeki kaynakların sınırlılığınca, bundan daha da önemlisi şimdiye dek emperyalist ülkelerin talan alanı durumundaki hammadde dışsatımcısı az gelişmiş ülkelerin ulusal bağımsızlıklarını kazanarak ulusal kaynaklarına sahip çıkmalarıdır. Bağımsızlıklarına yeni kavuşan ülkeler, eğer zengin doğal kaynaklara sahiplerse, dünya ölçeğinde süregiden enflasyonun etkilerinden kendilerini bir ölçüde koruma olanağı bulurlar. Petrol dışsatımcısı ülkelerin 1974 yılında petrol fiyatlarına yaptıkları zam- lar bütün kendilerine özgü koşullara karşın bu bağlam içinde ele alınabilir.

Dış Ticaret

Grafik - 2'de görmüş olduğumuz gibi, ileri kapitalist ülkelerin çoğunda enflasyon oranı birbirine yakın değerler göstermektedir. Bunun nedeni, bu ülkelerin ekonomilerinin önemli derecede birbirlerine bağımlı hale gelmiş olmaları ve bu yüzden birinde ortaya çıkan enflasyonun hemen diğerlerine yansıtılmasıdır.

Hemen hemen tüm az gelişmiş ülkeler dış ticaret açığı vermektedirler. Bu durumdaki bir ülke satın aldığı kadar mal satmıyor ve sürekli olarak borçlanıyor demektir. Bunun sonucu olarak ülkenin parası uluslararası ticarete sürekli değer kaybeder. Bu değer kaybının resmi olarak tescillenmesi gerekir ve devalüasyon yapılır. Devalüasyon ülkedeki bir çok malın fiyatının artmasına neden olur ve enflasyonu hızlandırır. Ülke şimdi değer kaybeden parasıyla, dışarıdan almak zorunda olduğu malların bedelini ödemekte eskisinden daha güç duruma düşer. Bunun sonucu olarak dış ticaret açığı büyür, bu da yeni bir devalüasyona yol açar. Az gelişmiş ülkelerin bir çoğu böyle bir devalüasyon - enflasyon kısır döngüsü içine kısılp kalmışlardır. Bu ülkelerde başka

hiçbir neden etkili olmasa bile dış ticaret dengesizliğinin doğurduğu enflasyon çok yüksek boyutlara ulaşmaktadır.

Yapısal Nedenler

Ekonominin farklı dallarının tekelleşme derecesine, devletten gördüğü desteğe ve diğer bir çok etkene bağlı olarak fiyat artışları tüm ekonomiye türdeş bir şekilde dağılmamaktadır. Bunun sonucu olarak sektörler arasındaki değer alış verişi sürekli bir değişme ile sonsuz bir etki-tepki sürecine girmektedir. Örneğin tarımsal ürün fiyatları arttığında önce tarım endüstrisi ürünlerinin, yani zorunlu tüketim mallarının fiyatları artacak, bu da ücretlerin artmasını gerektirecektir. Ücret artışları bütün sektörler için dağılacak, işçi sınıfının tüketim düzeyini koruma çabası diğer sektörlerdeki fiyatların artmasına neden olacaktır. Ancak, bu örnekte görüldüğü gibi fiyatları artıran ilk sektör ayrıcalıklı bir konuma sahip olacak, diğer sektörlerdeki fiyatlar aynı oranda artana dek bu sektöre net bir değer aktarımı yapılmış olacaktır.

Günümüzde yukarıda anlattığımız süreç son derece karmaşıklaşmış, hızlı enflasyon koşullarında hangi sektörün daha önce fiyat artışı yaptığı belirlenemez olmuştur. Gözlenen, fiyatların topluca yukarıya doğru bir hareketidir.

Öte yandan az gelişmiş ülkelerde ekonominin çok değişken ve kararsız bir yapıda olması bu ülkelerde enflasyonun çok yüksek boyutlara ulaşmasına neden olmaktadır. Geleneksel üretimin yıkımı, yeni sektörlerin doğması, kentleşme ve proleterleşmenin artması vb. gibi süreçler ileri kapitalist ülkelerde görülmeyen bazı dengesizliklere yol açmaktadır. Örneğin, endüstrileşmenin belirli bir hız kazanmasından sonra altyapı yatırımlarının yetersiz kalması, enerji bunalımı doğması, dışa bağımlı üretim kollarının kurulmasıyla dış ödemeler dengesinin bozulması yalnızca Türkiye'ye özgü olgular olmayıp, az gelişmiş ülkelerin çoğunluğunda karşılaşılan sorunlardır.

Ekonomik hareketlerle birlikte sınıf ayrımları da netleşmekte, çeşitli sınıf ve tabakaların toplumsal zenginlikten aldıkları paylarını artırma yolundaki savaşları çok çeşitli görünüm almakta ve keskinleşmektedir. Bütün bunlar, ülkede kararlı bir ekonomik yapının yerleşmesini engellemekte, ve enflasyonu hızlandırmaktadır.

Enflasyonun Sürekli Artma Eğilimi

Başlangıç olarak bir ülkede % 3 oranında bir enflasyon olduğunu varsayalım. Bu durumda, kapitalist toplumun tüm üyeleri gelecek yıl da, en azından bu yılki kadar bir enflasyon oranı olacağını bilincindedirler. Buna göre kapitalistler mallarını fiyatlandırırken, sendikalar toplu sözleşme istemlerini ortaya koyarken, bankalar faiz oranını saptarken vb. bu durumu göz önü-

ne alacaklardır. Dolayısıyla sırf bu beklentiler yüzünden gelecek yıl % 3'lük ek bir enflasyon doğurulmuş olacaktır. Dikkat edelim; bu % 3, yalnız beklentiler sonucu ortaya çıkmış bir orandır. Yani, başlangıçtaki % 3'lük gerçek enflasyonun çeşitli önlemlerle önüne geçilse bile bir sonraki yıl, sırf geçen yılki enflasyonun doğurduğu beklentiler yüzünden enflasyon yine % 3 oranında kalacaktır. Gerçekte durum böyle olmamakta, başlangıçta geçerli olan gerçek oran sıfıra indirilememekte ve enflasyon oranı % 3'den % 6'ya çıkma eğilimi göstermektedir. Aynı şekilde bu yıl % 6 olarak gerçekleşmiş olan enflasyon gelecek yıl için % 6'lık ek bir enflasyon oranı doğuracak ve gelecek yıl gerçek enflasyon oranı % 12 olacaktır. Enflasyonun sürekli artma eğilimi budur.

Yalnız, verdiğimiz örnek bütünüyle kuramsaldır ve gerçeklikte daha değişik durumlarla karşılaşmak olasıdır. Çünkü, yazının başında da belirtmiş olduğumuz gibi, burjuva hükümetlerin başarıları bu eğilimi ne denli önleyebildiklerinde yatmaktadır.

ENFLASYONUN SONUÇLARI

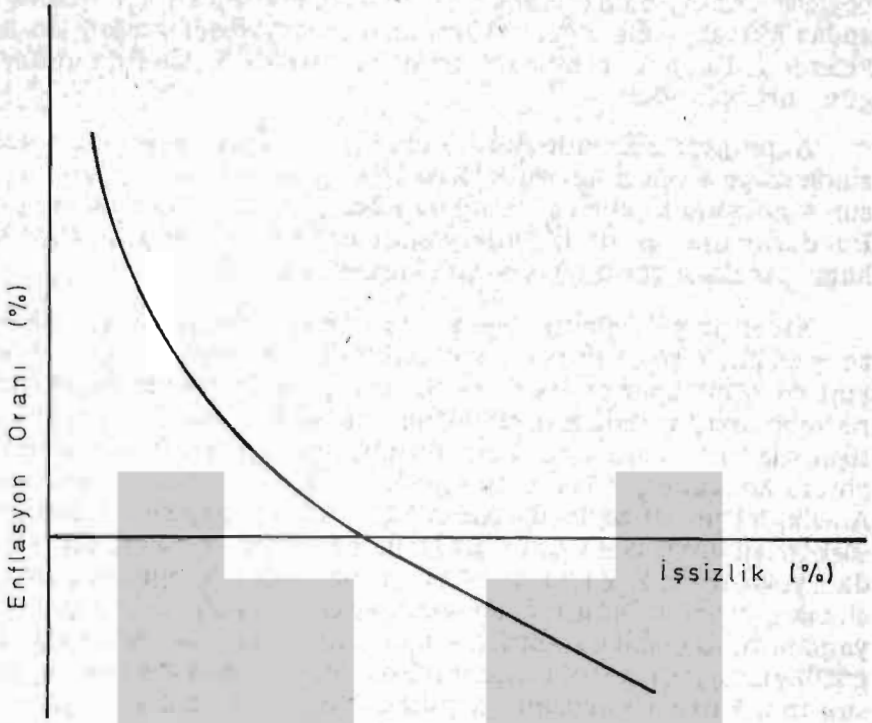
Gerçekte, enflasyonun nedenlerini ve sonuçlarını birbirinden ayırmak doğru bir yöntem değildir. Çünkü, enflasyona neden olarak gösterdiğimiz her olgu aslında yine enflasyonun bir sonucu ve her sonuç da enflasyonun bir nedeni olmaktadır. Ancak, bu neden - sonuç ilişkisinin kırıldığı bir nokta vardır ve bu da emekçi sınıfların yaşama savaşımıdır. Bu yüzden, enflasyonun gerçek ücretleri düşürmesine karşı bir tepki olan ücret artışlarını ve git-tikçe harap olan ekonomilerin doğurduğu işsizliği enflasyonun sonuçları olarak incelemek gerekmektedir.

İşsizlik

Enflasyonun işsizlikle yakından ilişkisi olduğu öteden beri bilinen bir gerçektir. Ancak bu ilişkinin niteliğini ilk kez 1958 yılında A. W. Phillips adında bir İngiliz iktisatçısı gösterdi. Phillips İngiltere'de çeşitli dönemlerde gözlenen işsizlik oranı ve enflasyon oranı değerlerini hesaplayarak Grafik - 3'de görülen eğriyi elde etti. Phillips'in kendi adıyla anılan bu eğriye göre işsizlik oranı düştükçe enflasyon oranı hızla artmaktadır ve işsizliği bütünüyle ortadan kaldırmak olanak dışıdır. Öte yandan, enflasyon hızını sıfıra indirmek için ise belli bir işsizlik oranına razı olmak gerekmektedir. Bu grafik, yazının başında sözünü ettiğimiz kapitalizmin hiç bir zaman çözemeyeceği çelişkiyi açıkça ortaya koymasından önemlidir.

Ancak Phillips eğrisi, işsizliğin korkunç boyutlara vardığı az gelişmiş ülkeler için bir anlam taşımamakta ve ileri kapitalist ülkelerde yeni gelişen olguları da açıklamakta yetersiz kalmaktadır. Çünkü son yıllarda hem enflasyon oranı hem de işsizlik birlikte artmaktadır. Sıfır enflasyon elde etmek için katlanılması

Grafik 3

gereken işsizlik oranı günden güne yükselmektedir. Bu durum karşısında işçi sınıfı yalnızca enflasyonun ücretler üzerindeki etkisine değil, artan işsizliğe karşı da savaşım vermektedir. Bunun en yakın örneğini geçtiğimiz 5 Nisan'da gördük. Avrupa İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun çağrısı üzerine 18 kapitalist Avrupa ülkesinden 31 sendikaya bağlı 40 milyonun üzerinde işçi işsizliği grevler, mitingler ve toplantılarla protesto etti.

Ücretler

Ücret ve fiyat artışları arasındaki ilişkiyi ileri kapitalist ve az gelişmiş ülkelerde ayrı ayrı ele almak gerekir. Çünkü, küçük üretimin ve doğal ekonominin ortadan kalkmış olduğu ileri kapitalist ülkelerde işçi sınıfı hem sayısal olarak nüfusun çoğunluğunu oluşturur hem de ekonomik örgütlenmesi oldukça ileri bir düzeydedir. Bu yüzden bu ülkelerde ücret hareketlerinin ülke ekonomisi açısından önemi az gelişmiş ülkelere oranla daha fazladır.

İleri kapitalist ülkelerde ortalama parasal ücretler her yıl düzenli bir artış göstermektedir. Bu artış, enflasyonun etkilerini gideren bir bölümden ve bunun üstüne net bir artış sağlayan ikinci bir bölümden oluşur. Bu net artış oranının genellikle emeğin üret-

kenlik artışına eşit olduğu bilinmektedir. Yani, net ücret artışlarıyla işçi sınıfı, mülk sahibi sınıflar karşısındaki görece konumunu ancak koruyabilmektedir. İleri kapitalist ülkeler işçi sınıfı böylece enflasyonun ücretler üzerindeki etkisinden bir dereceye kadar kurtulsa bile diğer etkilerinden kurtulamamaktadır. Bu ülkelerde enflasyon oranındaki artmayla birlikte işsizlik de günden güne artmaktadır.

Az gelişmiş ülkelerde durum oldukça farklıdır. Bu ülkeler arasında nispeten ileri bir yerde olan Türkiye'de bile 40 milyon nüfusun 4 milyonu işçidir ve bunun da ancak 1,5 milyonu sendikalıdır. Bu durumda işçi sınıfı enflasyonun ücretler üzerindeki etkisine karşı çok daha zorlu bir savaşım vermek zorundadır.

Az gelişmiş ülkelerin çoğunda işçi sınıfı ücretlerde net bir artış sağlamak şöyle dursun, enflasyonun ücretlerin şimdiki düzeyini de silip süpürmesine engel olmak durumundadır. Gerçek ücretlerde artış sağlanan ender ülkelerde ise bu artış üretkenlik artışının altında kalmakta, işçi sınıfının sermaye sınıfı karşısındaki görece konumu gittikçe kötüleşmekte, sömürü oranı artmaktadır. Ancak, bütün bu söylediklerimiz, işçi sınıfının örgütlü kesimi için sözkonusudur. Enflasyonun asıl yükü örgütlü savaşım olanağından yoksun geniş köylü kitleleri, yarı proleterler, memur, teknik eleman, esnaf kitlelerinin sırtına yüklenmektedir. Bu durum bir yandan bu tabakalara kurtuluşlarının işçi sınıfı önderliğindeki örgütlü savaşımında yattığını gösterirken öte yandan da bunları işçi sınıfının karşısına çıkarmaya çalışan faşist demagojiye bir ölçüde yeşerecek toprak sağlamaktadır. Bu yüzden, işçi sınıfının birliğinin sağlanması ve öteki emekçi tabakaların örgütlenmesi sorunları son derece ivedilik kazanmaktadır.

Görülüyor ki, kapitalist sistemin kanayan yarası enflasyon, esas olarak dünya ölçeğinde süregiden sınıf savaşımının bir sonucudur ve kendi çöküşünün habercisi olan bir bunalım niteliğindedir. Kapitalist üretim tarzı kendisini tarih sahnesinden silecek bu süreçte attığı her adımda yeni yıkımlara yol açmakta ve bunun yükünü de işçi sınıfı ve tüm emekçilerin sırtına yüklemeye çalışmaktadır. Fakat emekçiler bu bunalımın ancak onu yaratan temel nedenin, yani kapitalizmin ortadan kalkmasıyla çözülebileceğini bilmektedirler ve bu gerçekleşene kadar da yükü bütün ağırlığıyla çekmeye niyetli değildirlere.

Tekellere, Bankalara, Tefeci ve Aracılara Karşı İşçilerle Üretici Köylüler Omuzomuz!

Pekin'in Barış Düşmanı Politikası ve Yerli Maocuların Kışkırtmaları

Zeki ATİKALI

Çin yöneticilerinin, yeni bir “soğuk savaş” dönemi başlatma çabaları, geçtiğimiz günlerde, bir dizi olay ve tutumla, “sıcak savaş” kışkırtma noktasına kadar vardı. Çeşitli dünya haber ajansları, Çin - Sovyet sınırında önemli bir hareketliliğin gözlemlendiğini, sınıra çok sayıda asker yığıldığını haber veriyordu. 24 Şubat 1978 günü, Çin Halk Temsilciler Meclisi'nin toplanmasının öngünlerinde SSCB Yüksek Sovyet Prezidyumu, Halk Temsilciler Meclisi Daimi Komitesi'ne önemli bir çağrıda bulundu. Bu çağrıda, Sovyet - Çin ilişkilerinin son yıllarda kuşku verici bir nitelik kazandığı; bunun, karşılıklı güvensizlik ortamının doğmasına yol açtığı; uluslararası ilişkilerde gerilimin arttığı belirtiliyor; SSCB ile Çin arasında iyi komşuluk ve işbirliği ilişkilerinin yeniden kurulması için görüşme ve bu görüşmenin sonuçlarının bir ortak bildiriye dökülmesi öneriliyordu.

9 Mart'ta Çin yöneticileri, Pekin'deki Sovyetler Birliği Büyükelçisi'ne bir cevabî nota verdiler. Bu cevabın metni 26 Mart tarihli Yeni Çin Haber Ajansı'nda yayınlandı. 28 Mart günü de, Çin'in her öksürüşünde en azından hapsiran ve bunu da hiç gecikmeden yapan yerli maocuların **Aydınlık** gazetesinde çıktı.

Bu cevabî notada Çin, Sovyetlerin, görüşme, ilişkileri düzeltme ve ortak bildiri önerisini geri çeviriyor, sınır sorunlarının Çin'in talep ettiği şekilde çözümlenmesinin, yani 1960 öncesinde olduğu gibi, Sovyetlerin Çin sınırındaki ve Moğolistan'daki tüm askerlerini geri çekmesinin ön koşul olduğunu vurguluyor; Sovyetlerin önerdiği ortak açıklamanın anlamsız olduğunu ileri sürüyordu. Böylece Çin, Maocu cephede yeni birşeylerin olmadığını, tutumunun değişmediğini; soğuk savaş ve giderek belki de sıcak savaş sürdürmeye hâlâ eskisi kadar niyetli olduğunu gösteriyordu.

Çin notasına Moğolistan tepki gösterdi. Notayı ve Moğolistan sınırındaki Sovyet askerlerinin çekilmesi talebini içişlerine karışmak olarak niteledi. Böyle bir talebin Moğolistan Halk Cumhuriyeti kanalıyla yapılmış olmasına da dikkati çekerek, bunun Moğolistan'ı bağımsız bir devlet olarak görmemekle eşanlamlı olduğunu belirtti. Moğolistan'ın Çin'e verdiği cevapta ilgi çekici nokta, şu anda Moğolistan toprakları üzerinde Sovyet Birlikleri'nin bulunmasının başlıca nedeninin Çin'in izlediği politika olduğunun; Çin yöneticilerinin öteden beri Moğolistan'ın bazı bölgelerini topraklarına katmak istediklerinin, son günlerde de Moğolistan sınırına Çin'in çok büyük askerî yığınak yapıp manevraları sürdür-

düğünün belirtilmesi ve 1950'lerdeki normal ilişkiler zamanında sınırdaki hiçbir asker bulundurulmadığının hatırlatılmasıydı.

Çin - Sovyet ve Çin - Moğolistan sınırlarındaki gergin hava ve gerek Uzak Asya, gerekse tüm dünya barışı için belirmiş olan önemli tehlike, bir günün işi değildi. Çin Halk Cumhuriyeti yöneticilerinin, yıllardır adım adım tırmanan politikalarının vardığı doğal noktaydı.

ÜÇ KONGRE - ÜÇ ADIM

Çin Komünist Partisi'nin 1969 yılında yapılan 9. Kongresi'nde, Çin'in dış politikasının, «Sosyalist ülkelerle dostluk, karşılıklı yardım ve işbirliği temeli üzerine oturtulduğu» bildiriliyordu. Ama aynı kongrede yapılan tüzük değişikliğinde, ÇKP'nin, «Modern revizyonizmin kökenine karşı savaşmakta olduğu» da tüzüğe eklenmiş ve yine ilk kez bu kongrede kararlara, «gelecekte olanaklı bir savaşa karşı hazırlıklı olmak» ibaresi konulmuştu. Birinci adım böylece atılmış ve detant (yumuşama), dünyada kaydettiği somut gelişmeler de hesaba katılmaksızın, özünden reddedilmiş oluyordu.

1973 yılında yapılan 10. Kongre'de, Pekin yöneticileri, artık sosyalist ülkelerden sözetmemeye başladılar. «Üç dünya teorisi» ilk kez bu kongrede belirlendi. Böylece «iki süper güç» karşısına konulan ikinci ve üçüncü dünyaların, gelecekte, sosyalist ülkeler ve Sovyetler Birliği'ne karşı Çin'le bir geniş cephede birleştirilmeleri düşünce ve eylemine doğru yeni bir adım atılıyordu. Bu, Çin'in bugünkü siyasetine doğru giden yolun ikinci adımıydı.

Nihayet 1977 yazında Mao'nun ölümünden sonra yapılan ve ana uğraşlarından biri de "Dörtlü çete"yi mahkûm etmek olan 11. Kongre'de üçüncü ve son adım atıldı. "Üç dünya" teorisinde düzeltmeler yapıldı; "iki süper devlet"ten ABD, "tehlikesiz ve sembolik bir düşman" olarak gösterildi; SSCB savaşın başlıca kaynağı ve hedefi ilan edildi. Böyle olunca da "Üçüncü dünya"nın geniş uluslararası cephesi, "iki süper devlet"e karşı olmaktan kendiliğinden çıktı, zaman zaman ABD'den de yardım alınarak Sovyetlere karşı geniş bir uluslararası cephe'ye dönüştü.

Dünyada ve Türkiye'de çeşitli Maoçu klikler arasında, bu konuda tartışmalar sürerken, Aydınlık gazetesi ve TİKP çevresinde temsil edilen has maocularımız bu tezi anında benimseyip çığırkanlığını yapmakta vakit geçirmediler. ABD emperyalizminin, kendileri tarafından da yıllar yılı baş düşman gösterildiği hemen unutuldu. Bir yandan Türkiye'nin baş düşmanı SSCB ilan edilirken ve ABD temize çıkarılırken, bir yandan da tüm "üçüncü dünya" ülkelerinin, ikinci dünya, yani kapitalist dünya ile birleşmeleri her fırsatta vurgulanmaya başlandı. İşte gelişigüzel birkaç örnek:

SOVYETLER BİRLİĞİ BAŞ DÜŞMAN İLAN EDİLİYOR

«Bu durumda Türkiye, Rusya'dan gelen tehdide karşı, savunmayı esas alan bir politika izlemelidir. Yunanistan'la, Rusya'ya karşı dayanışmaya girmelidir...» (Aydınlık, 25 Mart 1978, Ufuk İlsever, "Deve mi, Kuş mu?")

«Belçika bir ikinci dünya ülkesidir. Dünya hâkimiyeti peşinde koşan Sovyetler Birliği'nin tehdidi altındadır. Aynı tehdit altında bulunan ülkemizin, Rusya'ya karşı Belçika ile birleşmesi kendi menfaatinedir. İlişkiler eşitlik temelinde geliştirildiği takdirde, Sovyet tehlikesine karşı daha güçlü, daha kalıcı bir birlik kurulabilir.» (Aydınlık, 25 Mart 1978, Reha Akbay, "Belçika ile dostluk")

«Bugün uluslararası alanda Türkiye ile Yunanistan arasında savaş kışkırtan ve böyle bir gerici savaşın pususuna yatan devlet, Sovyetler Birliği'dir. ... Türkiye ile Yunanistan arasındaki ilişkiler üzerine düşen gölgenin esas sahibi Washington'da değil, Karadeniz'in Kuzey'indedir... ABD'nin Türkiye ile Yunanistan'ı birbirine kışkırtmak diye bir politikası olmadığı apaçık ortadadır. Tam tersine, ABD, rakibi Sovyetler Birliği'nin yayılmasını önlemek için Ege ve Doğu Akdeniz'de barış istemektedir...» (Aydınlık, 3 Nisan 1978, Doğu Perinçek, "Anarşinin kaynağı ve Devrimci Siyaset")

«Anarşinin temelinde, iki süper devlet arasındaki hâkimiyet mücadelesinin yattığını söylediğimiz ve Sovyetler Birliği'nin inisiyatifi ele geçirmesine dikkati çektiğimiz zaman...» (Aydınlık, 4 Nisan 1978, Doğu Perinçek, "Anarşinin kaynağı ve... - II")

«Sovyet sosyal emperyalizmi, ABD emperyalizminin ihtiyarlamasından yararlanarak dünyanın yeniden paylaşılmasını istemekte ve her yerde yıkıcı faaliyetlerini artırmakta, dünyanın her köşesinde halkları bölmeye çalışmakta ve kargaşalık çıkartmaktadır.» (Aynı yazı)

«Süper devletleri tek tek ve aralarındaki ilişkiler çerçevesinde incelediğimiz zaman Amerika'nın kendi hegemonya alanlarını koruma çabası içinde savunma durumuna düştüğünü görürüz. Buna karşılık Sovyetler Birliği dünyanın yeniden paylaşılmasını talep etmekte ve yeni bir dünya savaşının esas kaynağını oluşturmaktadır.» (Aydınlık, 6 Nisan 1978, Reha Akbay, "Nato'ya karşı tutum")

Hattâ bu zavallı Amerika öylesine iyi niyetlidir ki artık, «Filistin Halkına karşı misket bombaları kullandığı için İsrail'i uyarıştır.» (Aydınlık, 11 Nisan 1978, s. 4)

Yerli Maocuların, "iki süper devlet"ten birini artık yorgun düşmüş gösterip temize çıkarttıkları, SSCB'yi baş düşman ilan ettikleri ve ikinci dünya ülkelerini, üçüncü dünya ülkeleriyle bir-

likte, biraz mahçup şekilde de olsa, süperlerden biri ABD'yi de yedek güç olarak, SSCB'ye karşı geniş cephe açtıkları günlerde, ağababaları da aynı şeyleri söylüyorlardı. İşte yine, gelişigüzel birkaç örnek:

1977 yazında, Çin Halk Kurtuluş Ordusu'nun kuruluşunun 50. yılında ÇKP Merkez Komitesi Başkan Yardımcısı ve Savunma Bakanı Yeh Çien Yeng, Çin halkını Sovyetler Birliği'ne karşı savaşa çağırırken, Çin'in en önemli üç gazetesinde birden yayınlanan bir yazıda «**Sovyet tehdidi, ordunun güçlendirilmesi ve modernleştirilmesi için ana nedendir**» deniliyordu. Devlet Konseyi Başkan Yardımcısı Li Hsien Nien, eski ABD Deniz Kuvvetleri Komutanı Amerial Zumwalt'la yaptığı ve 23 Ağustos 1977'de **Washington Post**'ta yayımlanan bir konuşmada, ABD'yi, «**kutup ayısına karşı ortak çabalar sarfetmeye**» çağırıyor ve «**her iki ülkenin de ortak bir çıkarı vardır: Sovyetler Birliği'nin büyümesini engellemek**» diyordu.

Çin Halk Cumhuriyeti Devlet Konseyi Başkanı Hua Kuo Feng, Çin Halk Temsilciler Meclisi'nin son toplantısında yaptığı konuşmada, halkı Mao Tse Tung'un üç dünya teorisini izlemeye, bir savaş durumuna hazır bulunmaya ve Pekin'in koruyuculuğu ve önderliği altında «**çok geniş bir uluslararası ortak cephe**» kurmaya çağırıyordu. Yine, 11. Kongre'de «**Amerika'dan gelen tehlikenin o kadar büyük olmadığına ilişkin**» tez geliştirilirken, kamuoyunda yıllardır ABD'ye karşı yaratılmış olumsuz havanın da yumuşatılması girişimleri başlıyordu. ABD'den gelen heyetler ve onlara gösterilen sıcak ilgi, ABD'ye karşı kampanyanın durdurulması, bu adımların bazılarıydı.

Yine 1977 yazından itibaren, Çin yönetimi ABD'yi Asya'da askerî varlığını korumaya çağırmaya başladı. Pekin'de çıkan **Jenmin Jihpao** gazetesi, «**ABD, Hint ve Pasifik okyanusundaki bazı üslerini ve hava alanlarını düşünmeden bırakıyor. Bu da ABD'nin adı geçen bölgelerde savunma gücünü zayıflatıyor**» diye ABD'ye akıl veriyordu.

1977 yılı sonlarında, Çin'de de ABD'nin baş düşman sayılması konusunda tartışmaların geliştiği, **Jenmin Jihpao** gazetesinin 10 Kasım 1977 tarihli bir yazısından anlaşılıyordu. Gazete, «**SSCB'nin en büyük tehlike olduğunu, bundan ötürü ABD'ye karşı yumuşak davranmayı kabul etmeyenleri ciddi hata işledikleri**» konusunda uyarıyordu.

İşte böyle bir süreç içinde "Üç dünya teorisi" Sovyetlere karşı geniş cephe teorisi haline getirilmişti. Anti-Sovyetizm maskesi altındaki bu anti-komünizm ve barış düşmanlığının adım adım nasıl yol aldığı gerek Pekin yöneticilerinin ağzından, gerekse onların Türkiye'deki borazanlarından dinlenmeye değer.

BARIŞ DÜŞMANLIĞI, SAVAŞ KIŞKIRTICILIĞI, DETANTIN REDDİ

Detantın olanaksızlığı, savaşın her an beklenmesi gerektiği ve barışa değil savaşa hazırlık, Çin yönetiminin 1969 kongresinden beri işlediği tezdî. Ancak son yıllarda Çin yöneticilerinin savaşı başlı başına bir amaç haline getirdikleri gözleniyor.

Hua Kuo Feng, Mayıs 1977'de, bir toplantıda «**Mutlaka savaşa hazır olmalıyız**» dedi. 1975 yılında, o zaman ÇKP Merkez Komitesi Başkan Yardımcısı olan Teng Hsiao Ping, yabancı siyaset adamlarıyla görüşürken, «**Üçüncü dünya savaşı kaçınılmazdır, bu savaşta çok insan ölecek, ama bu savaş, ezilen ulusların yazgılarını belirlemelerini kolaylaştıracak. Üçüncü dünya savaşı o kadar da kötü birşey değildir**» demişti. 1977 Eylül'ünde, aynı Teng, bir Japon heyetiyle görüşürken, «**Savaşa hazırlanmak gerek**» diyordu. 11. Kongre'de «**süper devletler arasındaki çatışmanın, ergeç savaşa neden olacağı**» bir kez daha kongre kararlarında belirtildi ve ardından tüm Çin basını ve radyolarında bu tema işlenmeye başlandı. 1977 yılı Eylül ayında Kamboçya parti ve hükümet heyeti onuruna verilen ziyafette konuşan Hua Kuo Feng «**Süper devletler her yerde birbirleriyle çatışıyorlar. Bu çatışma ergeç savaşa neden olacaktır. Bu, insanların istemlerinden bağımsızdır**» dedi.

Çin Dışişleri Bakanı Huan Hua, Birleşmiş Milletler dönem toplantısında aynı görüşü dile getirdi. Çin yöneticileri, son zamanlarda, sürekli olarak, kaçınılmaz bir dünya savaşına hazırlanmanın zorunlu olduğunu ileri sürüyor, yumuşamayı bir aldatmaca ve yatıştırma politikası olarak niteleyip Batı ülkelerine uluslararası yumuşama hayallerinden vazgeçmelerini öneriyorlar.

Bu sav, hiç de yeni değildir, Mao'ya kadar uzanır.

Mao, 1959 yılında şöyle diyordu: «Tüm yeryüzünü fethetmeliyiz. Hedefimiz tüm dünyadır.» Kökleri Mao düşüncesinde olan bu savaşçı ve istilacı tutum 11. Kongre'de sağlama bağlanmıştır. Ve Çin politikası, bugün, artık tümüyle dünya halklarını detantın olanaksızlığına ve yeni bir dünya savaşının kaçınılmazlığına inandırmaya yönelmiş, halkların barış umudunu köreltmekte kendi sapkın çizgisi için bir destek bulmuştur.

Ağababaları bunları dile getirirken, Yerli Maocuların farklı şeyler söylemeleri de beklenemezdi. İşte yine gelişigüzel birkaç örnek:

Aydınlık'ın birinci sayfasında, özellikle büyütülmüş bir başlık: «**Carter: Barışa çok uzak olduğumuzu anladık**» (24 Mart 1978)

26 Mart tarihli **Aydınlık** gazetesinin dış haberler sayfasında yine özel olarak büyütülmüş bir başka haber: «**Deng Siao Ping "Yatıştırma Siyaseti terkedilmelidir"**»

«**O (Brejnev) dünyayı yeni baştan paylaşmak istiyor ve bu amaçla yeni bir dünya savaşına hazırlanıyor... Yeni çarları yu-**

muşatmanın tek yolu vardır, o da dış dış mücadele» (Aydınlık, 10 Nisan 1978, Reha Akbay, "Carter nötron bombasından niye vazgeçti?")

«Bugün yumuşama yok, iki süper devlet arasında dünya hâkimiyeti için çılgin bir rekabet var... Yumuşama hayalleri bizi derin bir uykunun kollarına bırakmaktan başka işe yaramaz. Gerçek katı olsa da gerçektir. Bugün Sovyetler Birliği ile ABD arasında silahlanma yarışı gerçekten de başını alıp gitmektedir. Yeni bir dünya savaşı tehlikesi gözle görülür biçimde yükselmektedir. Brejnevlerin barış masallarına inanmak, bizi hazırlıksız yakalanmaktan başka bir yere götürmez...» (Aydınlık, 10 Nisan 1978, Doğu Perinçek, "Yeni savunma kavramı mı, yoksa yeni çaresizlik mi?")

Görüldüğü gibi yerli Maocuların elebaşısı hiç vakit geçirmemiş Pekin'in savaşa tapan ve savaşı kaçınılmaz sayan politikasını dile getirmek için. Pekin yöneticilerinin "üç dünya" teorisinin, savaşın kaçınılmazlığı teorisinin ve bu kaçınılmaz savaşta SSCB'ye karşı ABD'nin bile içinde olabileceği en geniş bir cephe oluşturma teorisinin hayata nasıl yansıdığını bazı örneklerle görmeye çalışalım.

MAO'NUN VE AET'İNİN "ERDEM"LERİ

Mao'nun emperyalizmi "kağıttan kaplan" ilan ettiği ve henüz, "iki süper güç"ten ABD'nin, gerilemekte olan ve zararsız güç olarak ilan edilmemiş olduğu dönemlerde, NATO'ya, AET'ye ve benzeri emperyalist kurumlara karşı Çin'in tutumu, bugünkü kadar yakın ve açık değildi. Mao'nun ölümü ve "dörtlü çete"nin de mahkûm edilmesinden sonra, gelişmeler doğal sonucuna vardı. Mao'nun detant ve barış düşmanı politikası, "üç dünya" teorisinin "SSCB'ye karşı en geniş cephe" teorisine dönüştürülmesinden sonra, NATO, AET, ABD emperyalizmi ile yakınlaşma ve dostluk politikası gemi azağına aldı. NATO Başkomutanı Haig'in "Sovyet tehdidi" konusunda İngiliz Sunday Times gazetesine verdiği demeç Çin basınında çok geniş yankı buldu. Bu arada yayınlanan resmî yazılarda Çin, NATO'nun takviyesi için harcamaların artırılmasını istedi.

1977 yazında, Teng Hsiao Ping yeniden itibar kazanıp iktidara geldiğinde, Batı haber ajansları bu durumun NATO askeri çevrelerinde ferahlama yarattığını, haber veriyorlardı. İngiliz Daily Telegraph gazetesi, «birçok savaş uzmanı Çin'i NATO'nun gayri-resmî müttefiklerinden biri sayıyorlar» diye yazıyordu. Amerikan Christian Science Monitor gazetesi, «en azından beş yıldır Çinliler NATO blokunu kesinlikle savunuyorlar ve bu blokun kuvvetlenmesini herkesten fazla istiyorlar» diyordu. NATO'nun 1977 Mayıs toplantısında alınan, savunma ve saldırı güçlerinin geliştirilmesi kararı, o sıralarda, Çin basınında çok olumlu yankılar buluyor ve övülüyordu.

Çin'in Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'nin (EYK) karşısındaki güç olarak gördüğü AET'ye de olumlu baktığı, AET ile ticari-ekonomik ilişkilerini geliştirdiği biliniyor. Öyle ki, AET ülkelerinde, "stratejik gereçlerin komünist ülkelere satılması" konusunda katı bir yasak yürürlükte olmasına karşın, Çin ile AET arasında imzalanan sözleşmede Çin'e stratejik malların satışına ilişkin hiçbir kısıtlama öngörülmemiştir.

Şimdi bakalım yerli Maocular nasıl katılıyorlar bu koroya ve NATO ve AET'yi nasıl baş bağlaşık ilan ediyorlar:

Aydınlık varakpâresi, NATO'nun kuruluşunun yıldönümünden bir gün sonra, 5 Nisan'da, NATO'yu tanıtmaya, dış haberler sayfasında, sayfanın üçte ikisini ayırdı. "Kuruluşunun 29. yılında NATO" başlıklı bu yazıda şöyle deniyordu: «...ABD emperyalizmi, esas olarak etki alanlarını korumaya çalışırken, Sovyetler Birliği dünyanın yeniden paylaşılmasını isteyen esas saldırgan emperyalist devlet karakterini kazandı. Bu değişikliğe paralel olarak ABD'nin Avrupa'lı emperyalist devletler ve NATO üzerindeki denetimi de zayıflamaya başladı. NATO dün olduğu gibi bugün de emperyalist bir pakttır. Ama aynı zamanda esas saldırgan emperyaliste (yani Sovyetlere) karşı koyan bir pakttır.» Yazı NATO'nun artık gerilediği ve "Avrupa'da insiyatifi Rusya'ya bıraktığı, NATO'nun gücünün Varşova Paktı karşısında zayıf olduğu" yolunda, tıpkı yeni Çin yönetiminin ileri sürdüğü savlara benzer NATO'yu temize çıkarma ve korkulmaması, hatta desteklenmesi gereken bağlaşıklık olarak gösterme savlarıyla sürüyor.

Aynı günkü gazetede, Çin Halk Cumhuriyeti ile AET arasında ticaret anlaşması imzalandığı haberi manşette verilirken, Çin Dış Ticaret Bakanı'nın şu sözleri özellikle büyütülmüş: «Batı Avrupa'nın (yani bir yönüyle AET ve NATO'nun) birliğini ve hegemonyacılığa karşı mücadelesini destekliyoruz.»

Aydınlık'ın dış politika yazarının, "NATO'ya karşı tutum" başlıklı yazısı da, Çin'in ve yerli borazanlarının görüşlerini dile getirmesi bakımından ilginç:

«Süper devletleri tek tek ve aralarındaki ilişkiler çerçevesinde ele alıp incelediğimiz zaman, Amerika'nın, kendi hegemonya alanlarını koruma çabası içinde savunma durumuna düştüğünü görürüz... İşte bu şartlarda revizyonistlerin aldığı tutum, NATO'nun dağılmasını istemek... Dünya halklarının NATO'ya karşı tutumu revizyonistlerinkinden temelden farklıdır. ...Türkiye halkı, ülkesini Rusya'nın hegemonya alanına katmayı amaçlayan böyle bir "Nato'ya hayır" kampanyasını kesinlikle desteklemez.» (**Aydınlık**, 6 Nisan 1978, Reha Akbay, "Nato'ya karşı tutum")

Yine Maocuların borazanında, NATO ve onun başkomutanı Haig çoğunlukla birinci sayfada başhaberdir. Üstelik de Haig'in ve NATO'nun ne kadar Türkiye dostu olduğunu göstermek için özel başlıklar da seçilmiştir. (**Aydınlık**, 23 Mart 1978, 5 sütünlük

“NATO Başkomutanı Amerika’dan ambargoyu kaldırmasını istedi” haberi...)

Aydınlık’tan bir başka haber: “AET, Rusya’yı ticarî ahlâkî **çiğnemekle suçladı**” ve bir ek haber: “AET zirvesi çalışmalarını **tamamladı.**” Haberlerde AET’nin EYK’ne karşı tepkilerine yer verilmiştir ve bu haberler 10 Nisan tarihli **Aydınlık** gazetesinin dış haberler sayfasının manşetini (ana haberini) meydana getirmektedir.

KİMLER GELDİ, KİMLER GEÇTİ?

NATO’ya ve benzeri kapitalist kurumlara karşı bu yaklaşma ve giderek tutkunluk, Çin’in son dönemlerdeki ziyaretçilerinin kimliğinde bir kez daha belirginleşiyor.

Son dönemlerde Çin’e gidip yöneticilerle görüşen ve çoğunlukla da ekonomik işbirliği ve silah pazarlığı yapanların şöyle bir kimler olduğunu sıralayıvermekle yetinelim:

ABD’li şahinlerden, Şili cuntasıyla iyi ilişkileriyle ünlü tekel-lerin sözcüsü G. Jakson, eski ABD savunma bakanı “şahin”lerden Schlesinger, Sovyet düşmanlığı ile ünlü G. Philbinger, İngiliz Muhafazakâr parti lideri, silahlanma savunuculuğuyla ünlü Bayan M. Thatcher. Federal Almanya Hristiyan Demokrat Partisi’nin en sağ unsurlarından Bundestag Savunma Komisyonu Başkanı Manfred Wörner ve beraberinde üç eski Hitlerci emekli general... General Kilmanzeg, General Tretner ve Amiral Pozer. NATO askerî komitesi eski başkanı General Steingof ve benzerleri. Bu türden “yeni dostlar” listesini uzatmak mümkün. Ama daha da önemli olan, bu yeni dostlarla neyin pazarlığının yapıldığı.

SİLAHLANMA HUMMASI

Tümü kapitalist dünyanın en büyük silah tekellerinin adamı ve en sağ, azılı barış düşmanı unsurları olarak bilinen bu kişilerden Çin yöneticileri ne istiyor? Bunu, ne Batı dünyası, ne de Çin gizli tutmadı. Çin yöneticileri, dış politikalarının ve ideolojilerinin kaçınılmaz sonucu olan bir şey istiyorlardı: Silah, askerî araç-gereç.

Çin’de yeni yönetimin en önemli özelliği bir eski rüyayı gerçekleştirmek ve somutlamaya başlamak oldu. Bu rüya, silahlanma ve tüm dünyayı dize getirecek, yeni yeni savaşlardan çekinmeyecek, çekinmek ne kelime, yeni yeni savaşlar arayacak, güçlü, modern bir orduya sahip olmaktı.

Mao’nun ölümünden sonra başlayan ve 11. Kongre’de sonuçlanan yeni “temizlik” de aynı hedefe yöneliyor, orduyu Çin’in yeni yönetim kadrosunun kesin denetimine vermeyi amaçlıyordu. 11. Kongre, aynı zamanda ordunun güçlendirilmesi ve modernleştirilmesi kararını alıyordu.

Teknolojik düzeyi son derece geri olan Çin gibi bir ülkede ordunun modernleştirilmesi ve silahlanma nasıl mümkündü? Çin’in

izlediği politika uyarınca, ancak kapitalist Batı dünyasından silah alarak.

Birkaç rakamla yetinelim. Birleşmiş Milletler Silahsızlanma Komisyonu'nun verilerine göre, Çin Halk Cumhuriyeti'nin doğrudan askerî harcamaları devlet bütçesinin yüzde 40'ına varmış bulunuyor. Çin, 1972'lerden sonra askerî amaçlar için, her yıl gayri-safi ulusal gelirinin yüzde 8 ila 10'unu ayırmış, şimdi yüzde 15'e çıkmak planlanıyor.

Bu silahlanma humması içinde, Pekinli yöneticilerin "halk savaşı"ndan çok, artık ordunun oturtulmasına ve modernleştirilmesine önem verdikleri görülüyor. Son zamanlarda Çin basınında, "halk savaşı" ve "savunma politikası" gibi kavramların yerini "saldırı" savaşı kavramının aldığı da dikkati çekiyor.

İşin ilgi çekici yönü, kapitalist Batı ülkelerinin, NATO ülkelerinin, Çin'in silah ve askeri araç-gereç taleplerine büyük ilgi göstermeleri ve bu konudaki trafiğin gitgide hızlanması.

Yine birkaç örnek: 1974'de Fransa Çin'e savaş helikopteri sattı. 1975'de Federal Almanya ile yine helikopter ticareti yapıldı. Tank ve roket yapımı için gerekli malzeme için Federal Almanya'nın Schleman-Simag AG ve benzeri çelik tröstleri imdada yetişti. ABD'nin ve Japonya'nın en büyük elektronik şirketleri Çin'e askerî potansiyelini geliştirmek için yardıma hazır olduklarını bildirdiler.

Temmuz 1977'de Daily Telegraph, «Pekin İngiltere'den 36 adet Traydent uçağı ve yeni Çin avcı uçakları için Spay tipi güçlü jet motorları satın aldı» diye yazıyordu. Çinliler Harrier tipi uçak ayrıca radar, hızlı devriye botu ve benzeri araç-gereç talebinde de bulunmuşlardı.

İngiliz basınında yer alan haberlere göre, Eylül 1977'de bazı Federal Alman, Fransız, İngiliz bankaları Çin'e bir milyar İngiliz lirasından fazla kredi önermişlerdi.

Çin'de, son günlerde, NATO ülkeleri ve öbür kapitalist ülkelerin yüksek rütbeli askerlerinin, büyük sermaye gruplarının temsilcilerinin silah tröstlerinin sözcülerinin cirit atmaya devam ettikleri düşünülürse, Batı ülkeleriyle birçok silah pazarlığının bağlanmakta olduğunu çıkartmak mümkün.

NÖTRON BOMBASINA ÖVGÜ

Çin yönetiminin dünyayı kana bulamaktan çekinmeyen, emperyalizmin güçlenmesini amaç bilen politikasının son ve artık tartışılmayacak kadar somut örneği, nötron bombasına karşı tutum oldu.

Geçtiğimiz günlerde Pekin yönetiminin resmî yayınları olarak bilinen Jenmin Jihpao gazetesi ve Hsinhua ajansı, nötron bombası konusunda açıklama yaptı. Bu açıklamada nötron bombası için «o kadar da kötü bir araç değil» deniyor ve nötron yapımından

vazgeçilmesi için Sovyetler'in öncülüğünde başlatılan kampanyaya saldırılıyordu.

Çin haber ajansı Hsinhua, Nisan başında şu açıklamayı yapıyordu: «**Nötron bombasının yapımının durdurulması Batı için bir hatadır.**» Ajans aynı zamanda, kapitalist Batı ülkelerinin en gerici çevrelerinin, Carter'ın nötronun yapımını bir süre durdurma kararını eleştirmelerine büyük yer ayırıyordu. Hiç sektirmediler yerli Maocular. Tarihin bu en insanlık dışı, en korkunç silahının yapımını ertelemenin ne kadar büyük "suç" olduğunu, nasıl Sovyet oyununa gelmek olduğunu hergünkü haberlerinde, yazılarında işlemeye başladılar. Hem de böyle bir silahın geliştirildiği takdirde ABD tarafından Türkiye'ye de yerleştirileceğini bile bile...

İşte birkaç yazı ve haber örneği:

9 Nisan tarihli **Aydınlık** gazetesinin dış politika sayfasının baş haberi çok büyük puntolarla «**Kongre üyeleri Carter'ın kararına karşı çıktı.**» Haberde, ABD Kongresi'nde Carter'ın Nötron'un yapımını bir süre ertelediğini açıklamasından sonra, ABD'li "Şahin"lerin nötron bombası propagandaları; ve silahın yapımının ertelenmesine ağır eleştirileri ballandıra ballandıra yer alıyor... Bu baş haberin hemen yanında çerçeve içinde tamamlayıcı bir haber «**ABD (nötron konusunda) tâviz verirse, Rusya'yı nükleer saldırıya teşvik eder.**»

14 Nisan tarihli **Aydınlık**'ta Federal Almanya Başbakanı Schmidt'in fotoğraflı haberinde başlık şöyle: «**Sovyetler Birliği tâviz vermezse, nötron bombasının topraklarımızda bulunmasına izin vereceğiz.**»

6 Nisan tarihli **Aydınlık**'ta, «**Nötron bombası nedir**» yazısında bombanın "erdemleri" şöyle anlatılıyor: «**Atom ve hidrojen bombası gibi nükleer silahlar, yarattıkları yüksek ışılarla ve bundan doğan yüksek basınçlarla binaları tahrip edip yerin altına üstüne getirirken, nötron bombasının bu yönde bir etkisi olmamaktadır. Öte yandan nötron bombasının etkili olduğu alan daha sınırlıdır. Böylece nötron bombasını kullanacak taraf, askerî tesisler, fabrikalar gibi belirli hedefleri yıkılmadan ele geçirecektir.**»

Yani bu anlatıma bakılırsa hiç de çok kötü bir silah değilmiş gerçekten!...

Ve nihayet «**Carter nötron bombasından niye vazgeçti?**» başlıklı yorumdan birkaç satır: «**Carter'ın kararı barış için değil, Rusya'ya teslimiyet yönünde bir tâvizdir. Bu tâviz, dünya savaşı ihtimalini azaltmak bir yana, daha da artırmıştır. Yeni çarları yumuşatmanın tek yolu vardır, o da dışı dış mücadele...**»

Böylece, **Aydınlık**'ın Carter'i eleştirdiği tek nokta, nötron bombası yapımını bir süre için durdurması, Sovyetlere "tâviz" vermesidir.

VE VARILAN NOKTA

Emperyalizme yaklaşıp, Sovyetleri tek hedef alıp, savaşçı bir politika izlenmeye başlandı mı, tüm uluslararası politikanın da buna uymaması olanaksız. Nitekim Çin'in, dünya gelişmeleri, hele hele ulusal kurtuluş savaşımı veren ülkeler karşısındaki tutumu, bu gerçeği bir kez daha doğruluyor.

Bilinen örnekleri sadece hatırlatmakla yetinelim. Allende'yi deviren faşist Şili cuntasını ilk destekleyen ülkelerden biri Çin oldu. Faşist Pinochet cuntasını kuru kuru desteklemekle kalmayan Çin, cuntaya somut yardımlarda da bulundu.

Angola'da Afrika'nın yazgısını değiştirebilecek bir savaş veren ve utkuya ulaşan Angola halkına karşı da Çin'in tutumu, MPLA'ya karşı ülkedeki CIA güdümlü, Batı yanlısı güçleri desteklemek oldu. Benzer bir tutumun en yeni örneklerinden biri Zaire'deki olaylarda gözlendi. Zaire'de ülkenin doğal kaynaklarını emperyalist güçlere peşkeş çeken işbirlikçi, gerici Mobutu rejimine karşı başlayan ilerici nitelikli ayaklanmada, Çin, emperyalist güçlerin ve Mobutu'nun yanında saf tuttu. Üstelik de tıpkı Federal Alman ve Fransız emperyalistleri gibi Mobutu'yu desteklemek için ülkeye silah ve yardım soktu. Etiyopya ile Somali arasında, emperyalizmin körüklediği çatışmalarda Etiyopya'yı baş düşman ilan ederken, emperyalizmin bölgedeki oyunlarıyla ABD ve Federal Almanya'ya yanan Siad Barre'yi bağrına bastı. Afrika'nın bu bölgesinde emperyalizme karşı gelişen hareketi engellemek için elinden geleni ardına koymadı. Güney Doğu Asya Ülkeleri Örgütü, ekonomik nitelikli ASEAN'ın, Sovyetlere karşı bir askerî pakta dönüşmesi için gayret sarfetmeye başladı. Ve Sovyetlerle tüm ilişkilerini kopararak ABD'ye yamayan ve ABD'nin Ortadoğu'daki jandarmalığını üstlenmek için İsrail'le mücadele eden gerici Enver Sedat rejimini baş tâcı etti.

Bilinen örnekler uzatılabilir. İlgî çekici olan, bu örneklerin tümünde, yerli tosuncukların, ağababalarının sesine sektirmeden uymaları ve bu sesé yayınlarında gün geçirmeden yer vermeleridir. Böylece, örneğin Aydınlik gazetesi için, Enver Sedat'tan, Siad Barre'den iyisi; Etiyopya'dan, Angola'dan, Küba'dan kötüsü yoktur.

TEMELDEKİ HATA — SONUÇTAKİ İHANET

Yeni Çin yönetimi, son bir yıl içinde kendini açığa vurmada epey yol aldı. ÇKP'nin 11. Kongresi, Çin Halk Temsilciler Meclisi'nin son toplantısı ve bunu izleyen gelişmeler yeni yönetimin aslında Maoculuğun temel sapmasının daha öte devamından başka birşey olmayan yüzünü iyice açığa çıkardı.

Yeni Çin yönetimi, "dörtlü çete"yi her mahkûm edişinde, Mao düşüncesine bağlı olduğunu bir kez daha tekrarlarken, gerçekleri dile getiriyordu. Çünkü bugün Çin yöneticilerini emperya-

lizmle bütünleşmeye ve anti-komünizme vardırıran tarihsel ihanetin kökeninde, Mao düşüncesinin ana çizgileri yatmaktadır.

“Üç dünya teorisi”, savaşın kaçınılmazlığı teorisi, Sovyet düşmanlığı ve sosyalist ülkelere karşı emperyalizmle bağlaşma politikası, hep Mao düşüncesine uzanıyor, temelini orada buluyor.

Ama asıl temel 800 milyonluk bir toplumun teknolojik geriliğinde, sosyalizmden çok uzak olan ekonomik düzeyinde, bütün bunların yarattığı keskin şovenizmde, küçük burjuva milliyetçiliğindedir. 800 milyonluk Çin halkının varmış olduğu, daha doğrusu vardırılmış olduğu noktada, bugün o halkı afyonlayabilmek için, binlerce yılın gerçek afyonunun yerine, şovenizm, savaş kışkırtıcılığı, kişiye tapınma ve benzeri, sosyalizmle uzaktan yakından ilişkisiz kavramlar geçirilmiştir.

MAOCULUĞA KARŞI ARDICIL SAVAŞIM

Çin ekonomisi sürekli militarize duruma getiriliyor. Ülkenin ekonomik kalkınması hep geri plana itiliyor. Bugünkü Pekin yöneticileri durmadan ordunun sözümona “modernleştirilmesi”nden söz ediyorlar. Bütçe ödeneklerinin % 41’i askersel harcamalara ayrılıyor.

Yöneticilerin demeçleri, basın ve tüm kitle haberleşme araçları hep bir tek noktada yoğunlaşıyor: Savaşa hazırlık!

Yeni kurulan Çin Halk Temsilcileri Meclisi Daimî Komitesi’nin ilk oturumunda ele alınan sorunların en önemlisi ülkenin ekonomik kalkınması değil, Çin ordusunun güçlendirilmesi olmuştur.

Yerli Maocu provokasyon odakları da durmadan Sovyetler Birliği’ne karşı savaş çığlıkları atıyorlar. CIA’nın, kontr-gerillanın güdümündeki bu ihanet yuvaları sürekli birbirlerinin kirli çamaşırlarını ortaya döküyorlar. “Sandık cinayeti” diye bilinen Âdil Ovaloğlu’nu öldüreni biri, öldürme kararı vereni öbürü bağrına basıyor. İbrahim Kaypakkaya’nın öldürülmesiyle ilgili gerçekler, Maocuların ayaklarına dolaşılıyor. ABD emperyalizminin ajan yetiştiren okullarında eğitim görenler şimdi efendilerine hizmette kusur etmiyorlar.

Perinçek ve hempaları öteki Maocuların geçen 1 Mayıs’ta oynadıkları kanlı rolü açık açık yayın organlarında yazıyorlar.

Pekin şovenistleri doludizgin bir dünya savaşına hazırlanırken, yurdumuzdaki ajanlarını da böyle bir savaşta ABD emperyalizminin yanında halkımıza karşı en canavarca eylemlere kışkırtıyorlar.

Böyle bir ortamda, emperyalizme, faşizme karşı verilen savaşım, barış savaşımı, Maoculuğa karşı verilen savaşımından ayrılmaz.

Bir yandan emperyalizmin ve Pekin yöneticilerinin savaş kışkırtmalarına karşı, başta Sovyetler Birliği olmak üzere tüm komşularımızla dostluk ve işbirliğini geliştirmek, öte yandan Maocuların barış ve halk düşmanı kışkırtmalarını etkisiz kılmak tüm ilericisi, yurtsever ve demokratların önde gelen ödevidir.

Kapitalist Toplumda İşçi Sınıfı ve Ulusal Sorun(III)

Kapitalizmde Ulusal Sorunun Çözümünün Sınırları

Kadri ŞİMŞEK

İşçi sınıfının bakış açısından ulusal sorunun ele alınmasının temelleri daha Marx ve Engels tarafından konulmuştur. Marx ve Engels çeşitli yazılarında: a) ulusal sorunun özünü; b) genel olarak toplumsal gelişme içindeki yerini ve özel olarak proletaryanın sınıf savaşımı içindeki önemini; c) proletarya partilerinin ulusal sorunla ilgili politika ve programlarının temellerini ortaya koymuşlardır.

Marx ve Engels'in bu görüşlerini geliştiren Lenin, ulusal sorunun rolünün önemini açıklanmasında şu konuların dikkate alınmasının zorunlu olduğunu belirtmiştir: a) içinde yaşanılan çağın özelliği, sözkonusu halkların ve ulusal ilişkilerin içinde bulunduğu tarihsel aşama; b) ulusal ve uluslararası süreçlerin ekonomik temellerinin taşıdığı birincil önem; c) sözkonusu çağın getirdiği görevlere göre ulusal hareketin içeriğinin de değişmesi olgusu; d) proleter enternasyonalizmi ile burjuva milliyetçiliğinin uyumsuzluğu ve bunların toplumsal koşullar üzerindeki etkileri; e) sınıfların ve sınıf savaşımının bir ulusun yaşamındaki ve ulusal ilişkilerin yapı ve içeriğindeki rolü; f) toplumsal yaşamda sınıfsal olan ile ulusal olan arasındaki ilişkiler.

Lenin, işçi sınıfı partisinin bütün bu konuları gözönüne almadan ulusal sorunla ilgili gerçekçi bir program oluşturamayacağını söylüyordu.

Marx, Engels ve Lenin'in ulusal sorunun çeşitli yanlarını derinlemesine inceledikten sonra vardıkları en önemli sonuç ise şöyleydi: **Ulusal baskıya ve eşitsizliğe karşı savaşım, özel mülkiyetin kaldırılması, insanın insan tarafından sömürülmesine son verilmesi için verilen genel savaşımın bir parçası olmak zorundadır. Kapitalizm koşulları altında işçi sınıfı ve onun partisi açısından ulusal sorunun çözümü, burjuva egemenliğine son verilmesi savaşımının bir parçasıdır. Bu, bağımsız, kendi başına, ayrı bir savaşım değil, sosyalist devrimin utkusu için verilen savaşımın çıkarlarına bağımlı, ona tâbi bir savaşım olmak durumundadır.**

Bu saptama tüm işçi sınıfı partileri için ulusal sorunun çözümüne yaklaşım konusunda genel geçer bir çıkış noktasıdır. Ulusal

sorunu bu açıdan ele almayan her yaklaşım, Marksizm - Leninizm'e ters düşmüş olur.

Öteyandan kapitalizmde ulusal sorunun çözümü için savaşım vermek, her zaman toplumun demokratikleşmesi için savaşım vermek anlamına da gelir. Lenin şöyle diyordu: «Ulusal sorunun tek bir çözümü vardır (elbette kapitalizm dünyasında, kâr, düşmanlık ve sömürü dünyasında bir çözüm ne kadar söz konusuysa) ve bu çözümün adı: ardıcıl demokratizmdir.» (V. İ. Lenin, Toplu Yapıtlar, C. 20, s. 6). Bir ülkede demokratik hak ve özgürlükler ne kadar gelişmişse, ulusal sorunun çözümüne o kadar yaklaşılmış demektir. Aynı şekilde işçi sınıfının demokrasi ve ilerleme savaşımı ne kadar güçlüyse, ulusal sorunun çözümünün gerçek olanakları o denli yakındır.

Ne var ki, ulusal soruna kapitalizm çerçevesi içinde gerçek bir çözüm bulmak hiçbir zaman olanaklı değildir. Bizzat sömürü düzeninin bir sonucu olan ulusal sorun, bu düzen devam ettiği sürece çözümsüz olarak kalır. Kapitalizm çerçevesi içinde demokratik hak ve özgürlüklerin artması ve genişlemesi, ulusal baskı ve eşitsizliği azaltabilir, ama ortadan kaldıramaz. Ulusal sorun ancak sosyalizmde, sömürünün ortadan kaldırılmasıyla gerçek bir çözüme kavuşabilir.

Marksist - Leninist partiler bu gerçekleri gözönüne alırlar, ama hiç bir zaman kapitalizmde ulusal soruna çözüm bulunamaz diyerek, bu uğurda savaşımı bir yana bırakmazlar. Tersine sosyalizm için devrimci savaşımı, ulusal sorunun çözümü için devrimci bir programla birleştirirler. Bunu yaparken de ulusal soruna her zaman proletaryanın sınıf savaşımı açısından yaklaşırırlar.

Kapitalizm çerçevesi içinde ulusal sorunun ancak burjuva - demokrat bir çözümü olanaklıdır. Ama böylesi bir çözüm bile, ulusal ve toplumsal sorunların ilerdeki köklü çözümleri için büyük önem taşır. Marksist - Leninistlerin görevi, emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı olan her türlü ulusal hareketten sosyalist devrimin çıkarları için yararlanmaktır. İşçi sınıfı, ulusal baskının ve eşitsizliğin kalkması için savaşım verirken, ulusal soruna mümkün olan en iyi çözümün bulunması için çalışırken, aynı zamanda kendi kurtuluşu için de savaşmış olur. Ulusal sorunla ilgili istemler, işçi sınıfının genel demokratik programının bir parçasını oluşturur. Bu nedenle ulusal sorunun çözümü için savaşım, aynı zamanda sosyalizm için savaşım ile içiçe geçer, iki savaşım karşılıklı birbirlerini etkiler. Ulusal baskıya karşı savaşım, kapitalizme karşı kitlesel savaşımı güçlendirir. İşçi - köylü bağlaşıklığını pekiştirir.

Kapitalist toplumda, proletarya partisinin ulusal sorunla ilgili savaşım programının baş amacı, tüm ulus ve milliyetlerden emekçilerin tek bir devrimci cephede birleşmesinin sağlanmasıdır. Bunun önkoşulu, proletaryanın uluslararası birliğinin ve kurtuluş savaşımındaki öncülüğünün sağlanmasıdır. Aynı devletin sı-

nırları içinde yaşayan ayrı ulus ve milliyetlerden emekçilerin birliği, aynı savaşım cephesinde yer almaları, ulusal sorunun gerçek çözümü için en geçerli güvence olmakla kalmaz, sosyalist devrimin utkusu için de sağlam temeller yaratır.

Emperyalist dönemde, tekeller egemenliği altında demokrasi savaşımı toplumsal yaşamın odak noktası haline gelir. Tekelci burjuvazinin tüm halkın çıkarlarına ters düşmesi, çeşitli kesimleri, küçük burjuvaziyi, aydınları ve hatta orta burjuvazinin belli kesimlerini anti - tekel cephede yer almaya zorlar. Böylesi bir ileri demokrasi savaşımında işçi sınıfı diğer demokratik istemlerinin yanısıra, ulusal sorunla ilgili devrimci belgelerini de öne çıkarır. **İşçi sınıfı bu savaşımında tüm ulusların emekçilerinin sınıf savaşımındaki birliğini sağlamayı amaçlar, ulusal baskıya son verilmesini ve ulusal eşitsizliğin saf dışı edilmesini savunur, ulusların özgürce gelişmesinin sağlanmasını ister. İşçi sınıfının ulusal sorunla ilgili programının özünü bunlar oluşturur.**

İşçi sınıfı, kendi ideolojisi olan proletarya enternasyonalizminin karşısı olan burjuva milliyetçiliğine karşı ardıcıl bir ideolojik savaşım yürütür. Ama işçi sınıfı, **ulusal baskı koşulları altında** burjuva milliyetçiliğinin demokratik bir içeriğe de sahip olabileceğini reddetmez. Ulusal baskıya karşı olan ulusal burjuva kesimlerin, milliyetçilik bayrağı altındaki savaşımalarını destekler. Ama bu destekleme ancak bu milliyetçilik genel demokratik sorunların çözümünde olumlu bir rol oynadığı sürece geçerli olabilir. İşçi sınıfının politikası hiçbir zaman burjuvazinkinlikle özdeş olamaz. İşçi sınıfının ulusal burjuvazinin ulusal baskıya karşı hareketini koşulsuz desteklemesi söz konusu olamaz. Çünkü burjuvazinin milliyetçiliği belli bir noktadan sonra burjuvazinin sınıfsal çıkarlarının pekişmesine hizmet eder.

Proletaryanın ezilen ulusların milliyetçiliğindeki genel demokratik içeriği desteklerken amaçladığı şey, ulusal baskıya karşı savaşımında ulusal demokratik belgiler altında, işçi hareketi ile ulusal kurtuluş hareketinin birliğinin sağlanması ve pekişmesidir.

Burjuva milliyetçiliği ile proleter ideolojinin ulusal sorun konusundaki uzlaşmaz tavırlarına en iyi örnek, bir ulusun ayrılma, kendi devletini kurma konusudur. Burjuvazi ayrılmayı tüm halka yukardan dayatır, kendi çıkarı için tüm ulusu ayrılmaya zorlar, kendi çıkarlarını tüm ulusun çıkarları gibi gösterir. Proletarya açısından ayrılma, ancak sınıf savaşımının çıkarları gerektiriyorsa savunulabilir.

Burjuva milliyetçiliği ile proletarya enternasyonalizmi arasındaki ideolojik savaşım özellikle emperyalizm çağında artan bir öneme sahiptir. Ezen ulusun burjuvazisinin artan ölçüde milliyetçiliğe ve şovenizme sarıldığı, farklı ulusların emekçileri arasına düşmanlık tohumları ekmeğe özel bir çaba harcadığı günümüz koşullarında, proletarya enternasyonalizmi ülkülerinin işçi ve emek-

çi kitleler içinde yaygınlaşması için ardıcıl bir savaşım vermek önde gelen bir görevdir.

Bu nedenle, ulusal sorunu gerek teorik gerekse pratik anlamıyla derinlemesine incelemek işçi sınıfı için büyük önem taşır. Ulusal sorunun teorik anlamı demek, onun toplumsal gelişme içindeki yerini, içeriğini ve rolünü, genel ve sözkonusu özel aşamadaki gelişme yasallıklarını doğru bir şekilde saptamak ve proletarya partisinin programı için gerçek bilimsel temeller oluşturmak demektir. **Böylesi bir program, hem ulusların özgürce gelişmesinin sağlanması için ulusların ve dillerin hak eşitliğini savunur, her türlü ulusal ayrıcalığa karşı çıkar, hem de halkların kardeşliğinin ve savaşım birliğinin sağlanması için, enternasyonalizmi sıkı sıkıya savunur, proletaryanın milliyetçilik fikirleriyle aşılmasını önlemeyi amaçlar.**

Ulusal sorunun pratik anlamı, doğru teorik bilgilerin kitlelere aktarılmasının yanısıra, farklı uluslardan proleterlerin ve emekçilerin birlik cephesinin oluşturulması için gerekli örgütsel ve eğitimsel politikaların saptanması demektir.

Ulusal sorun konusunda Marksist - Leninistlerin enternasyonalist programlarını, diğer partilerin programlarından ayıran en temel fark, «onların, yalnızca ulusların ve dillerin, en tam, en ardıcıl, en sürekli **hak eşitliğini** değil, aynı zamanda farklı milliyetlerden işçilerin her türden **aynı** proleter örgütler içinde **eriyip kaynaşmasını** savunmalarındır.» (V. İ. Lenin, Agy, C. 20, s. 288 - 289). Lenin'in bu sözleri, işçi sınıfı partisi için olduğu kadar, sendikalar ve her tür işçi - emekçi yığın örgütleri için de geçerlidir. **Marksist - Leninist politikayı, milliyetçi politikalarından ayıran en önemli fark burada yatar: Aynı sınıf ya da yığın örgütlerinde birlikten yana olmak ya da ayrı örgütlenmeyi savunmak.** Örgütsel ayrılıkçılığı savunmak, işçi ve emekçi yığınların bölünmesine hizmet ettiği gibi, ulusal sorunun çözümünün sınıf savaşımına bağımlı olduğu gerçeğini reddetmek anlamına da gelir.

Çokuluslu ülkelerde özellikle işçi sınıfı partisinin yapısında enternasyonalist ilkelerin uygulanması büyük önem taşır. Aynı ulusların işçilerinin ayrı partilerde örgütlenmesi fikrine olduğu kadar, partiyi ulusal kökene göre federalist bir yapıya kavuşturma girişimlerine de kesinlikle karşı çıkılması gerekir. İşçi sınıfının örgütlerini uluslara göre bölmek Marksizm - Leninizm'e yabancısıdır. Lenin, Maksim Gorki'ye yazdığı bir mektupta, Kafkasya'da Ermenilerin, Gürcülerin, Tatarların ve Rusların onyıldan fazla bir süreden beri aynı parti örgütü içinde çalıştıklarını anlattıktan sonra, şöyle diyor: «Bu boş laf değildir, tersine ulusal sorunun proleter çözümü budur. Ve bu, mümkün olan tek çözümdür.» (V. İ. Lenin, Agy, C. 35, s. 67)

Proleter enternasyonalizmi ile burjuva milliyetçiliği arasındaki karşıtlığın öne çıktığı başka bir konu da ulusların kendi yaz-

gılarını belirleme hakkı karşısındaki tavidir. Marksist - Leninistler her halkın kendi bağımsız ulusal devletini kurma hakkını desteklerler, fakat her ne pahasına olursa olsun bağımsızlık, istemine kesinlikle karşı çıkarlar. Marksist - Leninistler her zaman ulusun kendi yazgılarını belirleme istemlerini proletaryanın sınıf savaşımına tâbi bir şekilde ele alırlar, konuya bu açıdan yaklaşırlar. Önemli olan ulusal bağımsızlığın sağlanması değil, bunun proletaryanın sınıf savaşımının utkusuna katkıda bulunmasıdır. Lenin şöyle diyordu: «Proletaryanın sınıf savaşımındaki uluslararası birlik, devlet sınırları sorunundan çok daha önemlidir.» (V. İ. Lenin, Agy, C. 39, s. 772).

Marksist - Leninistler, ulusların kendi yazgılarını belirleme hakkının savunulması ile bunun gerçekleştirilmesini özdeşleştirmesler. Proletaryanın ve tüm emekçilerin enternasyonalist bir ruhla eğitilmeleri için bu hakkın ardıcıl savunulması zorunludur. Bu karşılıklı güvenin sağlanmasının da önkoşuludur. Bu hakkın gerçekleştirilmesi için verilecek savaşımın da en önünde gene Marksist - Leninistler yer alır. Ama bu, onlar için tüm amaç değildir. Onlar için en önemli ve önde gelen şey, bütün milliyetlerden proleterlerin birliğidir. Sözkonusu hakkın gerçekleştirilmesi, ancak proletaryanın genel amaçlarına yardımcı olacaksa, Marksist - Leninistlerce desteklenebilir.

Ulusların kendi yazgılarını belirleme hakkı konusunda Leninçi taktik, her zaman, ezen ulusun proletaryasının ezilen ulusun ayrılma hakkını savunması, ezilen ulusun proletaryasının ise, ezen ulusun proletaryası ile gönüllü birleşmeye çalışması olmuştur. Emperyalizm çağında işçi sınıfının enternasyonalist bir ruhla eğitilmesinin denenmiş yolu budur.

Her bilinçli işçi, küçük ya da büyük, ezilen bir halkın ayrılma hakkını savunmak zorundadır. Ezen ulus ister kendi ulusu, isterse başkası olsun, söz konusu halk kendi özgürlüğü için savaşım versin ya da vermesin, bunu yapması gerekir. Ezen ulusun devrimcisi, ezilen ulusla ilgili en küçük bir hak eşitsizliğine bile kayıtsız kalamaz. Öte yandan ezilen ulus devrimcisi, ister ulusunun tam politik bağımsızlığı için, isterse ezen ulusun emekçileri ile bağlaşıklık için savaşım veriyor olsun, dar ulusal çıkarlara, içine kapanmaya, yalıtılmaya karşı çıkmak, bütünü ve ortak olanı, göz önüne almak, özelin çıkarlarını genelin çıkarlarına bağımlı kılmak zorundadır.

Son olarak şunu vurgulamak gerekir: Ulusal sorunun kesin çözümünün ancak sosyalist toplumda olanaklı olduğu gerçeği gözönüne alınırsa, işçi sınıfı partisinin asgari programının, ulusal sorunun kesin çözümünün yol ve biçimini içermeyeceği görülür. Bu nedenle sosyalist devrim aşamasında olmayan bir ülkede, işçi sınıfı partisinin programında, ulusal soruna kesin çözüm aramak olanaklı değildir. İşçi sınıfı partisinin programı, ulusal bas-

kı ve eşitsizliğe karşı çıkar, ulusların özgürce gelişimini savunur, ezilen ulus için genel demokratik istemleri dile getirir. Ezilen ulusun kesin kurtuluşu, ezen ulusun işçi ve emekçilerinin kesin kurtuluşundan bağımsız değildir. Bu nedenle kesin kurtuluşun yolu, farklı ulus ve milliyetlerden proleterlerin aynı sınıf ve yığın örgütlerinde ortak savaşımından geçer. Günümüz koşullarında tek gerçekçi yol budur.

«Atılım 5 Yaşında, Bizimle!»

Federal Almanya'daki işçilerimiz tarafından 1 Nisan 1978'de Frankfurt'da başlatılan ilk **ATILIM ŞENLİĞİ**'ne kadın, erkek, genç, yaşlı yüzlerce işçimiz ve diğer uluslardan işçiler, parti temsilcileri katıldı.

Komite sözcüsü, yaptığı açılış konuşmasında: "Atılım gizli basılıyor. İşçi sınıfı burjuvazinin koyduğu yasakları tanımıyor! ATILIM'ı okuyor, okutuyor, ona haber, yazı, yardım ulaştırıyor! İşçilerin emeğiyle, alın teriyle sürüp gidiyor bu savaşım" demiştir.

Daha sonra Batı Berlin İşçi Korosu, türkçe, kürtçe, bulgarca işçi marşları okuyarak halkların kardeşliğini bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Alman Komünist Partisi -DKP'nin yayın organı UZ redaksiyonundan bir sözcü, kardeş gazetenin çalışmalarını belirtmiş ve ATILIM ile dayanışmasını dile getirmiştir. Konuşmacının sözleri sık sık "yaşasın uluslararası dayanışma", "Yaşasın DKP, Yaşasın TKP" belgileriyle kesildi.

Program boyunca "TKP'ye ÖZGÜRLÜK", "ATILIM BİZİMLE" belgileri kulaklardan, dudaklardan, yüreklerden eksilmedi. Ve bu coşkun "ATILIM'la dayanışma şenliği", şahlanan yiğit yüreklerin Batı Berlin İşçi Korosu ile birlikte söyledikleri TKP Marşı'yla sona ererken, yepyeni bilenmiş yürekler savaş alanlarına atılıyordu.

Türkiye'de Tarımsal Makinalaşma (III)

Kerim AKSU

Bundan önceki iki yazımızda (ÜRÜN, Sayı: 44-45) "Türkiye kırında makinalaşmanın geçirdiği evrim", "tarımda makinalaşmanın etki ve sonuçları" ve "ekim alanlarının büyümesi ve üretim biçiminin ve üretim ilişkilerinin geçirdiği değişim" konuları üzerinde durmuştuk. Bu yazımızda, kaldığımız yerden devamla, tarım âlet ve makinalarının üretim ve ticareti, traktör üretimi üzerinde duracak, alınabilecek önlemler konusunda bazı öneriler sunacağız.

3. Tarım âlet ve makinalarının üretimi ve ticareti

Tarımsal makinalaşma üzerine sözümüzü bağlamadan önce, konumuzla ilintili son bir nokta, tarım âlet ve makinalarının üretimi ve ticareti üzerinde de durmak istiyoruz. Bu bölümü, kendi içinde iki alt grupta özetlemek yararlı olacaktır.

A. GENEL OLARAK SORUNUN KONUSUŞU

Ülkemizde tarım âlet ve makinaları (traktör, biçerdöğەر fabrikaları ve birkaç sayılı kuruluş dışında) hemen tümüyle ileri teknoloji kullanmayan, yurdun dörtbir yanına dağılmış küçük atölyelerde yapılmaktadır. Oldukça geri bir teknoloji kullanan bu işletmelerde seri imalât, standardizasyon, geliştirilmiş kalıp ve takım, yüksek verimli tezgahlar gibi maliyet düşürücü, kalite yükseltici etmenler sözkonusu olmamaktadır. 1971'de Tarım Bakanlığı'nca yapılan ve 250 tarım makina ve âletleri imalâtçısından yanıt alınan bir ankete göre, sözkonusu işletmelerden büyük çoğunluğu, 146'sı 1 - 5 işçi çalıştıran küçük atölyeler olduğu gibi, bunların 90'ı da "imalâtçı" denilebilecek düzeyde olmaktan uzaktır. 60 işletmede 5 - 20 işçi çalışmakta olup, bu işletmelerden 24'ünün başka alanlarda da iş yaptığı saptanmıştır. Ancak 36 işletme, 20'den fazla işçi çalıştırabilmektedir.⁸⁷

Çalıştırdıkları işçi sayısına göre, 6 - 30 işçi çalıştıran, 30 - 200 ve 200'den fazla işçi çalıştıran işletmeler şeklinde yapılan bir gruplandırma esas alınır, Çizelge - 1'deki tablo ortaya çıkacaktır.⁸⁸

ÇİZELGE - 1

Efektif işçi sayısı	Kişi başına brüt katma değer (aritmetik orta.)	MAMUL YAPISINDAKİ MALİYET PAYLARI		
		İşçilik	Malzeme	Harcamalar, kâr vb.
6 - 30	12.722	14,23	65,46	20,31
30 - 200	18.495	13,40	65,40	21,20
200'den fazla	65.616	11,33	59,17	29,50

⁸⁷ MPM, Türkiye'de Tarım Makinaları İmalâtının Mevcut Durumu, Geliştirilmesi ve Verimlilik Sorunları Üzerine Araştırma, s. 32, Ankara, 1974.

⁸⁸ Agy., s. 56.

Çizelge'den de görüldüğü gibi, çalıştırılan işçi sayısı arttıkça muhtemel artık - değer oranı artmakta, sermayenin organik bileşimi yükselmektedir. Bu bakımdan çoğunluğu oluşturan küçük işyerlerinin durumu görece olarak güçleşmektedir. Bu durum da, kalitesiz mal üretimine yol açmaktadır. Aynı şekilde işçilik masraflarından "tasarruf yapmak" için kalifiye işgücünün sayısı son derece düşük tutulmaktadır. Traktör imalat sanayii dışta tutulursa, toplam işgücü oranla bu kesimde hizmet gören mühendis oranı yüzde 1 kadardır. Bu orandaki bir kalifiye işgücü ile, mevcut imalatın sürekliliğini sağlamak bile mümkün değildir.⁸⁹

Bu koşullarda, bırakın uluslararası piyasalarda söz sahibi olmayı, ülke içi gereksinimi ve kaliteyi karşılamak bile olanaksızlaşmakta, bu alandaki bağımlılık giderek daha da katmerleşmektedir.

Bu işletmelerin üretim miktarları da mevsimlik değişimlere göre büyük bir dalgalanma göstermektedir. Tarım âlet ve makineleriyle uğraşan ve sayısı toplam 700'ü bulan kuruluşların çoğunda eski yöntemlerle, geleneklere göre ve çoğu kez de, yöredeki çiftçinin istemlerine uygun üretim yapılmaktadır.

Tarımsal âlet ve makina yapımıyla uğraşan 700 işletmenin önemli bir bölümü İstanbul, Adapazarı, Bursa, Balıkesir, İzmir, Manisa, Aydın, Denizli, Ankara, Eskişehir, Konya, İçel ve Adana yöresinde toplanmıştır.

Bunların kapasitesi genellikle çok düşüktür. Örneğin, kulaklıklılı pulluk yapımıyla uğraşan 65 firmanın toplam kapasitesi 41 bin, treyler yapımıyla uğraşan 82 firmanın toplam kapasitesi 40 bin, diskli pulluk yapımıyla uğraşan 22 firmanın toplam kapasitesi 9 bin, kültüratör ve toprak frezesi yapımıyla uğraşan 28 firmanın toplam kapasitesi 12 bin, diskli tırmık yapımıyla uğraşan 52 firmanın toplam kapasitesi 15 bin, çapa makinası yapımıyla uğraşan 22 firmanın toplam kapasitesi 9 bin, ot ve balya makinası yapımıyla uğraşan 14 firmanın toplam kapasitesi 7 bin, patates hasat makinası yapımıyla uğraşan 2 firmanın toplam kapasitesi 210'dur. Diğer dallarda da durum aşağı yukarı böyledir. Birkaç kuruluş dışında, bu işletmelerde işletme başına düşen yıllık kapasite, büyük ölçekli üretimin normlarıyla bağdaşmayacak derecede küçüktür.

Planlı dönemden önce ülkede yapılmayan kimi makina ve âletler (pulluk, rotovator, vanvey, dip karıştırıcı, ayçiçeği harman makinası, patates sökme makinası, triyör, zeytin presi, motorlu araba ve sırt pulvarizatörü, vb.) bugün ülke içinde yapılmaktaysa da, bunların "yapımı" emperyalizme bağımlılığı hiç de ortadan kaldırmış değildir. Kaldı ki, bunların (söz konusu düzeyleriyle) dışalım ve montaj zorunluğunu ortadan kaldırdıkları da söylene-

⁸⁹ Prof Dr. İ. H. Öz'ün, Türkiye'de Tarım Alet ve Makineleri İle İlgili Sorunlar Sempozyumu'na sunduğu bildiriden, s. 152, Ankara, 1972.

mez. Ayrıca, tarımdaki belirleyici makina olan traktör yapımı hemen tümüyle emperyalizme bağımlı ve montajcılık düzeyinden çıkabilmiş de değildir (İleride bu konuya ayrıntılarıyla değineceğiz).

Tarım makina ve âletleri alanındaki emperyalizme bağımlılık, kendine özgü biçimler almıştır. Üretim yetersizliğinin ve üretimin kalitesiz oluşunun getirdiği bağımlılığın yanısıra, yedek parça ve yan ürünler (lâstik, boya, çelik aksam, vb) açısından da tam bir bağımlılık sözkonusudur. Aslında, tarım âlet ve makinaları alanındaki yabancı sermayenin oranı pek yüksek görünmemektedir. TÜSİAD'a göre, 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu'ndan yararlanan 4 firmadaki yabancı sermaye oranı yüzde 27'dir⁹⁰. Tarımsal makinalaşmanın özel bir hız kazandığını bildiğimiz 1950 - 57 arasındaki dönemde de, 216,5 milyon TL olan toplam yabancı sermaye teklifleri içinde Ziraat makinaları yalnızca 9 milyon TL'lik bir yer tutmaktaydı⁹¹. Yabancı sermaye, bu alanda ülkeye ne geçmişte, ne de şimdi hiçbir önemli yatırım yapmış değildir. Ve sömürsünü, daha çok, öbür yollardan sürdürmektedir. Üretimin nicel ve nitel yetersizliği, bu bakımdan, emperyalist çevrelerin çok işine yarar görünmektedir.

Gerçekten de, ülke içinde yapılan tarım âlet ve makinaları, gereksinimi karşılamaktan çok uzaktadırlar. Çizelge - 2'deki veriler, 1974 yılı sonu bakımından saptanan 663 yapımevinin yıllık üretimleri ile 1975 yılındaki gereksinimi karşılaştırabilmemize olanak verecektir⁹².

ÇİZELGE - 2

Makina ve âletin cinsi	1974 üretimi	1975 gereksinimi	Üretimin gereksinime oranı (yüzde)
Traktör pulluğu (diskli ve soklu)	28.411	45.000	63
Kültivatör ve çapa makinası	18.209	36.000	50
Disk - harrow	5.419	13.500	41
Mibzer	5.495	11.250	49
Römork	32.654	45.000	74
Harman makinası	7.124	38.000	18

Bu durumlarıyla, yani gereksinimin çoğunlukla ancak yarısını ve kimi durumlarda da beşte birini karşılayabilen kapasitele-riyle sözkonusu işletmelerin yeterliliğinden ya da dışa bağımlılığı ortadan kaldıracabileceklerinden dem vurmak, saçmanın da ötesinde, gülünçtür.

Bir de fiyatlar sorunu var.

⁹⁰ TÜSİAD, Görüş, C. 4, S. 8, s. 13.

⁹¹ N. Behramoğlu, Türkiye - Amerikan İlişkileri (DP Dönemi), İstanbul, 1973, s. 24.

⁹² Tarım Alet ve Makinaları Sanayicileri Toplantısı Tutanağı, 22 Mayıs 1975.

Bu makinelerden elde edebildiğimiz kimilerinin resmi fiyatlarının ve yedek parça fiyatlarının 1969 - 73 arasında gösterdiği artışı, Pankobirlik'in (Pancar Ekicileri İstihsal Kooperatifi Birliği) çiftçiye verdiği çeşitli tarımsal âlet ve makinaların 1970 - 72 fiyatlarını ve ülkedeki buğday fiyatlarını (borsa fiyatlarıdır ve resmi istatistiklerle çelişmektedir) karşılaştıran bir çizelge aşağıdadır ⁹³.

ÇİZELGE - 3

Cins	1969	1970	1971	1972	1973
RESMİ FİYATLAR					
Traktör pulluğu (3 soklu)	4200	3700	3700	3700	4000
Hububat mibzeri (Saz 17 sıralı)	—	16300	18800	18800	18800
Hububat mibzeri (Yıldırım 20 sıralı)	—	19640	19640	19640	21600
Traktör pulluğu (Saz 3 soklu)	—	3105	3395	3395	3395
PANKOBİRLİK FİYATLARI					
Pulluk (3 soklu)	—	3900	3900	4400	—
Kültivatör (11 ayak)	—	4500	4500	5000	—
Hatz motopomp (7 HP 3)	—	6875	9000	9800	—
KİMİ YEDEK PARÇALARIN SATIŞ FİYATLARI					
Dış lastik (11×36)	—	1241	1241	1241	—
İç lastik (11×36)	—	147	147	147	—
Krank (C5 NN 6303 m)	—	1102	1999	1999	—
Marş motoru (C7 NN 11000 DC)	—	1951	2044	2044	—
BUĞDAY BORSA FİYATLARI (cent/kg)					
Buğday	10,8	9,4	7,5	8,9	—

Çizelge - 3'den anlaşıldığına göre, resmi fiyatlar gerçek fiyatlardan o ölçüde farklıdır ki, bir kooperatifin fiyatlarının bile altında görünmektedirler. Ayrıca fiyatlarda önemli artışlar da olmuştur ve olmaktadır. Yedek parça fiyatlarında da büyük bir artış vardır. Buna karşın, buğday örneğinde görüldüğü gibi, temel tarım ürünlerinin borsa fiyatlarında bir düşüş vardır (Ancak bu sonuncu durumla ilgili istatistik verilerde çelişkiler bulunmaktadır).

Bu tarım alet ve makinaları içinde özel bir yeri bulunan biçerdöğer ve traktörler açısından ise tam bir dışa bağımlılık söz konusudur.

Örneğin, 1975 yılında 1.000 biçerdöğer "üretimi" programlaştırılmış ve bunun ancak 381 tanesi gerçekleştirilebilmişken, 523 tane biçerdöğer ithal edilmiştir.

1974 istatistiklerine göre ülkede çeşitli iş genişliğinde olan 10.796 biçerdöğer vardır. «Ancak bu rakama Marshall yardımı

⁹³ Resmi fiyatlar: Tarım Bakanlığı ve Zirai Donatım Kurumu; Pankobirlik ve Yedek parça fiyatları: TZDK; Buğday fiyatları: FAO, "Monthly Bulletin of Agricultural Economics and Statistics." Zikr. ZMO 20. Genel Kurul Raporu, s. 57, 62, 64.

devrinde (1948 - 1953) Türkiye Ziraat Kurumu tarafından ithal edilen ve ekonomik ömrünü çoktan dolduran 4.100 adet ci-varındaki biçerdöğere de dahildir.»⁹⁴ Bunların çıkarılmasından sonra elde ancak 6.700 biçerdöğere kalmaktadır. Yapılan hesaplara göre ise ortalama 13 bin biçerdöğere gerek vardır. Bunun dışında, bu düzeye eriştikten sonra da, biçerdöğere parkını ekonomik bakımdan çalışır durumda koruyabilmek için her yıl 1.300 yeni biçerdöğere gerekmektedir.

Ülkedeki biçerdöğere "üretimi", birkaç uluslararası tekelin ke-sin denetimi altındadır ve montaj olmaktan öteye geçememiştir. Bu firmalar arasında, John - Deere özellikle etkin bir rol oynamaktadır. 1965 yılında peşin satış fiyatıyla 146 bin liraya yakın olan 14 ayaklık John - Deere biçerdöğere 1973'de 225 bin liraya fırladığı, bu alanda söz sahibi olan bir başka tekelin, Massey Ferguson'un 14 ayaklık biçerdöğere de 1973 yılında 307 bin lira olduğu belirtilirse (yedek parça, vb. sözümüzün dışındadır), bu modern makinalara hangi grup köylülerin sahip olabileceği, sanırız, anlaşılabilir olur.

Traktöre gelince, tarım makinaları içindeki özel yerlerinden ve belirleyici konumlarından ötürü, traktör sorununu ayrı bir bölümde ele almak zorunlu gözüküyor. Ve bu sorun, tarım makinaları konusundaki yazımızın sonunda ele almak istediğimiz ikinci ve sonuncu noktadır.

B. TRAKTÖR SORUNU

a) Traktör "üretimi"

Traktörün tarım makinaları içindeki belirleyici konumuna karşın, Türkiye'nin traktör sorununda hemen bütünüyle uluslararası tekellere bağlı olduğu bilinmektedir. 1961 yılından önce komple dışalım biçiminde yürütülen traktör alımı, 1961'den sonra, komple dışalımın yanı sıra uygulanan montaj biçiminde de gerçekleştirilmeye başlanmıştır.

Ülkede 210 bine yakın traktör bulunmakta, oysa bu daldaki gereksinim 600 bine yaklaşmaktadır.

Ülkede bellibaşlı 6 kuruluş tarafından monte edilen yaklaşık 30 bin traktör (yıllık), bu bakımdan sorunu çözmek yeteneğinden uzaktır. Üstelik bu 6 kuruluşun «yalnızca Uzel, Türk Traktör ve Türkiye Ziraat Kurumu güçlü ve oldukça yüksek kapasiteli kuruluşlardır»⁹⁵ Bu kuruluşlarda Fiat 480, Fiat 640, Massey Ferguson 135, MF 165, Ford 3000, Ford 5000 tipi traktörlerin montajı yapılmaktadır. Büyük toprak sahiplerinin denetiminde olduğu bilinen TZOB bile, traktör üretiminin montaja dayandığını teslim etmekten kendini alamamıştır: «Motor ve aktarma organları sorunu çözümlenmediği için, imalat kısmen montaj hüviyetin-

⁹⁴ TZOB, Agy., s. 501.

⁹⁵ TZOB, Agy., s. 481.

de olup, yerli üretim oranı belli bir sınırı aşmamaktadır. MKEK öncülüğü ile yapılması öngörülen dizel motoru ve aktarma organları projeleri gerçekleşmemiştir.»⁹⁶ Traktörün esasını oluşturan motor, şanzıman, elektrik donanımı, yakıt pompaları, difransiyel gibi parçaların yapımı için hiçbir kuruluş yatırım yapmamış, yerli personelin eğitimi için gerekli hiçbir çaba gösterilmemiştir. Devlet eliyle kurulan TZDK'un yaptığı da, öbür 5 firma gibi, salt montajcılıktan öteye gitmemiştir. Faaliyetleri ithalatçılık, montajcılık ve piyasa tüccarlığı ile sınırlı olup, gerçek üretim alanına geçememiştir. Monografik bir incelemenin yazarlarının deyimiyle, özellikle üretim açısından «Zirai Donatım Kurumu yalnızca ismi olan, fakat cismi olmayan bir kuruluş durumunda»dır⁹⁷

Aslında bu alandaki emperyalizme bağımlılık dışardan görüldüğünden çok daha büyüktür. Çünkü, yerli imalât olarak kabul edilen parçaların kapsamı içinde bulunan kauçuk, boya hammadde, kaliteli çelik vb. sanki yerli üretimle sağlanıyormuş gibi, döviz tasarrufu hesabına sokulmaktadır. Bu durumda bile, örneğin MF 165 tipi traktörlerde döviz tasarruf oranı yüzde 17'yi aşamaktadır. Ve «bu uygulama hâlen devam etmekte olup, "traktör imalâtı" adı altında traktör ithalâtı yapılmaktadır.»⁹⁸

Traktör sanayiinin kurulmasını engelleyen etmenler arasında dışalım kolaylıkları ve traktör gümrük vergisinin yüzde 1 kadar düşük olması da yer almaktadır.

Üstelik, varolan montaj "fabrikaları" düşük kapasite ile çalıştırılmaktadır. Bunların 1974 yılındaki toplam kapasite kullanım oranı yüzde 50 kadar olmuş, yani yarı kapasiteyle çalışmışlardır. Türkiye Sınai ve Kalkınma Bankası, «1961-75 yılları arasında traktör tesislerinin en yüksek üretim kapasitesinin yüzde 66 olduğunu» belirterek, «bu kapasiteyle çalışmaya devam ettiği sürece iç talebin karşılanmasının olanak dışı olacağını ve yine ithalâta gerek duyulacağını» teslim etmiştir.⁹⁹

Traktör alanında değil yerli üretime, montaja bile zaman zaman karşı duran işbirlikçi çevreler ulusal bir traktör sanayiinin, emperyalist tekellere bağımlılıktan sıyrılmış, eşit ve âdil işbirliğine dayalı, özellikle sosyalist ülkelerdeki teknolojik olanaklardan yararlanmasını bilen bir traktör sanayiinin kurulmasını (ve genel olarak, böylesi bir ekonominin oluşturulmasını ve bu ekonomiyi gerçekliğe çevirecek ileri demokratik bir iktidarın işbaşına gelmesini) her yolla engellemeye çalışmaktadırlar.

Montajcı müesseseler anlaşmış oldukları traktör fabrikalarıyla sadece montaj anlaşması yapmışlar ve monte ettikleri traktö-

⁹⁶ Agy., s. 483.

⁹⁷ H. Soydaş, B. Kol, "Sarı Kum Köyü", Anadolu'da İnsan, s. 32, Ankara, 1969.

⁹⁸ A. Antepioğlu, "1976 Yılında Traktör Sorunu; Çözüm Yolları, Öneriler ve Giderilmesi İçin Gerekli Önlemler", Birlik Haberleri, S. 35, s. 6.

⁹⁹ Milliyet Gazetesi, 18 Ağustos 1977.

rün tüm yerli yapılması için herhangi bir lisans anlaşmasına yanaşmamışlardır. Yerli olarak yapıldığı iddia edilen parçalar ise, traktörün teferruatı oldukları halde, bunların dahi traktörlere takılabilmeleri için bile firmalardan müsaade alınması gerekmektedir.

«Montajcı müesseseler yerli parça yapsalar dahi, traktör tipinin imalâtçı firmalarca sık sık değiştirilmesi halinde, montajcı müesseseler müşkül durumda kalmakta ve yaptıkları yerli imalatın kalıpları işe yaramadığından imalat stokları ellerinde kalmakta ve maliyetleri yükseltmektedir. Binaenaleyh, **mevcut montaj talimatnameleri esası dahilinde montaj sanayiinden imalât sanayiine geçilmeğe imkân yoktur.**»¹⁰⁰

Ayrıca, tekelci çevreler ve yardakçıları, kâr uğruna, karşılına çıkan her marka traktörü almışlar ve ülkeye 100'e yakın marka traktör sokmuşlardır. Böylesine çok model ve çeşitli markanın varlığı, bu traktörlerin onarım, bakım ve yedek parça olanaklarını ortadan kaldırmıştır. Bu da, çoğu traktörlerin zamanından önce üretimden çıkmasına ve traktör açığımızın çoğalmasına neden olmuştur. Çeşitli marka ve modelde traktörlerin bulunması, traktör yan sanayiinin de gelişmesini büyük ölçüde engellemiştir. Devlet işletmelerinde ve büyük çiftliklerde tamir, bakım ve yedek parça yokluğundan traktör mezarlıkları ortaya çıkmıştır.

Üstelik, dışalım ya da monte edilen traktörlerin çoğunlukla ülke koşullarıyla bağdaşmadığı, gereğinden büyük güçlü traktörler oldukları da belirtilmektedir. Yapılan bir araştırmaya göre, Türkiye'deki traktörlerin ortalama büyüklüğü Avrupa ortalamasını aşmaktadır!! Oysa, ülkede küçük işletmelerin yaygın olduğu bilinmektedir. Bu durumda hem güç, hem de zaman kaybı olmaktadır. Traktörler, yılda ortalama 1.200 saat olan normal çalışma zamanı kadar işletilme olanağı bulamamaktadırlar. Bunun sonucu, kimi işletmelerde boş duran ve taşıt aracı işini gören traktörlere, kimi işletmelerde de traktör gereksinimine rastlanmaktadır. Gereğinden fazla güce sahip traktör ithalinin ve montajının durdurulması, zaman, güç ve para kaybının önlenmesi, orta ve küçük boy traktörlerin yapımına ya da ithaline geçilmesi gerekmektedir.

Ülkenin traktör alanında emperyalist tekellere bağımlılığını kırabilecek, sarsabilecek ilk adım, bildiğimiz kadarıyla, KÖY - KOOP'un (Köy Kalkınma ve Diğer Amaçlı Kooperatif Birlikleri Merkez Birliği'nin) Romanya'dan traktör ithal etmesiyle atılmıştır. Egemen çevrelerin ve Merkez Bankası'nın engelleme girişimlerine karşın, Romanya malı U-445 tipi traktörler ülkeye gelmiştir ve gelmeye devam etmektedir. KÖY - KOOP'tan yapılan bir açıklamaya göre, işbirlikçi çevrelerin engellemeleri ve döviz yokluğu ne-

¹⁰⁰ "Türkiye Tarımının Mekanizasyon Problemleri ve Çözüm Yolları" konulu açık oturumda F. Tanman'ın yaptığı konuşmadan, s. 35 - 6.

deniyle, «aradan 10 aylık (yaklaşık 300 gün) bir süre geçmesine karşın Romanya UTB firması Mart ayında gönderdiği traktörlerin parasını hâlâ alamamıştır.» Bu, belirli çevrelerin bu girişimden ne ölçüde rahatsız olduklarını açıkça göstermektedir. Bağimlilik sürmelidir ki, vurgun devam etsin!...

b) Traktör vurgunu ve köylülük

1974 traktör parkına göre, her 100 hektarlık işlenen alan başına 0,81 traktör düşmektedir. Bağ - bahçe, meyvelik ve zeytinliklerin, sebze alanlarının da hesaba katılması sonucu, bu oran 0,72'ye düşer. Oysa, daha 1965 yılında bile Sovyet Orta Asya cumhuriyetlerinde bu oran 3,5'dü (ve aynı yıllarda aynı oran Türkiye için yalnızca 0,2 idi). Bu bakımdan birçok kapitalist ülkenin de gerisinde bulunuyoruz. 1970 yılında, sözkonusu oran Yunanistan için 1,77, İtalya için 3,89, Fransa için 6,37 ve Batı Almanya için 14,65 şeklindeydi.

Hektar başına düşen traktör BG 1974 yılında 0,186 olup, FAO verilerine göre, ürün verimini optimum düzeyde tutan asgari BG/ha. değeri — gelişmekte olan ülkeler için — 0,5 - 0,8 arasındadır.

Bütün bunlara, 1975 yılından başlayarak her yıl, en az 30 bin traktörün hurdaya çıkacağıının da hesaplanmış olduğu eklenmelidir.¹⁰¹

Ülke tarımının böylesi bir traktör açlığı içinde bulunması ve "suyun başını devlerin tutmuş olması" sonucu, traktör ticaretinin tam bir vurgun niteliği kazandığı görülmektedir.

Bir traktörün ortalama piyasa fiyatı 1976 başlarında 170 bin liraydı. Diğer ülkelerde ortalama 30 ton buğdaya sağlanabilen bir traktörü, köylü en az iki kat buğday karşılığı alabilmekteydi. 1973 yılında İzmir Ticaret Borsası'nca düzenlenen bir seminerde belirtildiğine göre, traktörün o zamanki karaborsa fiyatı 120 ton buğdaya denkti. Son zam furyasından traktör fiyatları da nasibini almış ve yalnızca bununla ilgili olarak, traktör fiyatlarına 9.200 TL zam gelmiştir.¹⁰² (Son devalüasyonla ilgili artışlardan önce yazılmıştır.)

Fiyatı bu ölçüde yüksek olan traktörü orta köylülerin bile peşin parayla alması çok zorlaşmıştır. Bu yüzden, alıcı köylülerin çoğu krediye başvurmaktadır.

1966 tarihli bir genelgeye göre Ziraat Bankası, yüzde 25'i peşin ve gerisi kredili olmak üzere satılan traktörler için köylüye kredi vermektedir. Daha önce sözünü ettiğimiz açık oturumda verilen bilgilere göre, bu kredi, kişi başına traktör için azami 30 bin,

¹⁰¹ F. Tanman, Agy., s. 39.

¹⁰² Makina Mühendisleri Odası'nın düzenlediği bir teknik kongreye sunulan "Türkiye'de Montaj Sanayii" konulu bildiriye göre, traktörün dünya fiyatlarına göre pahalılık katsayısı 1,6'dır. (N. Akgül, "Türkiye'de Montaj Sanayii", Türkiye Sanayiinin Yapısal Sorunları, s. 18)

ekipman için de azami 10 bin olmak üzere; azami 40 bin lirayı bulmaktadır.

Kredilerin üzerine yıkılan komisyon, aracılık, muamele vergisi vb. masraflar bir yana, kredinin verilme koşulları da çoğu köylünün kaldıramayacağı ölçüde ağırdır. «Krediden istifade edecek olan çiftçilerin hububat ziraati yapmaları halinde 300 dekar; pamuk, çeltik, tütün, ayçiçeği, yağlı tohumlar ve şeker pancarı gibi çeşitli ürünler (endüstriyel bitkiler) yetiştirmeleri halinde asgari 200 dekar araziye sahip olmaları veya asgari 5 yıl vadeli noterden tasdikli kira mukavelesini tapu siciline şerh ettirmek suretiyle tevsik ettirmeleri icabetmektedir.

«Bu krediler gayrimenkul ipoteği, tüccar kefaleti, menkul rehni, çiftçilerin müteselsil kefaleti ile birlikte maddi teminat karşılığında da açılmakta, fakat çiftçilerin kefaleti ile muamele yapılmamaktadır.»¹⁰³

Türkiye'deki mevcut toprak rejimine göre 200 dekardan fazla toprağa sahip işletmeler, toplam köylü ocaklarının ancak yüzde 0,62'sini bulmakta ve ekilen toprağın yüzde 14'üne sahip bulunmaktadırlar. Öyleyse, köylülüğün ezici çoğunluğu, bu krediden yararlanmak bakımından çok kısır olanaklarla karşı karşıyadır. Bu durumda köylünün karaborsaya, tefecilerin eline düşmesi kaçınılmazdır.

«Traktörlerin büyük bir bölümünün karaborsa satışının yapıldığı ülkemizde traktör başına ortalama karaborsa kârı traktör model, marka durumuna göre 30 - 80 bin lira arasında değişmektedir. Senede 80 bin traktörün yaklaşık 50 bin tanesinin karaborsa olarak işlem gördüğü söylenirse fazla abartılmamış olur. 50 bin traktörün karaborsa kârı 2,5 milyar lira tutmaktadır. Buna normal olarak yasaların tanıdığı kârı da eklersek, bu miktar 5 milyar lira dolayında olmaktadır. Türkiye'nin gelecek içerisindeki traktör açığının kapandığını düşünürsek 5 - 10 traktör ithalatçısının toplam kârları 30 milyar dolaylarında olacaktır.»¹⁰⁴ Oysa, yıllık kapasitesi 70 - 80 bin traktör olan ve, motor ve aktarma organlarını da üreten bir fabrikanın 2 milyara çıkabileceği hesaplanmıştır.

Traktör dışalımçıları, dağıtımçıları (distribütör) ve satıcıları köylüleri çeşitli yollarla soymaktadırlar. Koparabildikleri kadar, yüzde 100'e varan peşinatı birkaç yıl kullanmakta, bundan sonra da, Ziraat Bankası kredisi veya peşin bedelle traktörü satmak istemeyerek, köylüyü "ticari" kredi ile vadeli almaya zorlamakta, böylelikle vade farkı ile aşırı fiyat zamları yapmakta, makbuz dışı büyük paralar koparmaktadırlar. Daha ortada olmayan, dışalım yapılmamış, hatta montajı yapılmamış "traktörleri" köylülere satmak olanağı bulmaktadırlar. Böylesine tatlı bir kâr sağlayan ara-

¹⁰³ F. Tanman, Agy., s. 37.

¹⁰⁴ Dr. O. Fetullahoğlu, "Traktör Sorunu", Kırsal Gelişim, S. 11 - 12, s. 3.

cuların, işbirlikçilerin yatırım masraflarına girmeyi gereksiz görmelerinde şaşılacak birşey yoktur.

Elbette, bu koşullarda ancak köylülüğün belirli unsurlarının, yani esas olarak büyük toprak sahiplerinin, kapitalist çiftçilerin ve kimi orta köylülerin traktör sahibi olmalarında da şaşılacak birşey olmasa gerek. Gerçekten de 1963 Genel Tarım Sayımları'na göre, toplam işlenen alanın yüzde 47'sine sahip olan 100 dekarlık ve 100 dekardan daha küçük işletmelerin, toplam köylü ocaklarının yüzde 87'sini buldukları halde, kullanılan traktörlerin ancak yüzde 30'una sahip oldukları anlaşılmaktadır. Öte yandan, işlenen toplam arazinin yüzde 13'ünü ellerinde tutan 500 dekardan büyük işletmeler, toplam köylü ocaklarının ancak yüzde 0,5'ini buldukları halde, kullanılan toplam traktörlerin yüzde 26'sına sahip bulunmaktadırlar.¹⁰⁵

Görüldüğü gibi, genel tarımsal makinalaşmada ve hatta ülke çapındaki mülkiyet ilişkilerinde olduğu gibi, traktör sorununda da büyük bir eşitsizlik, adaletsizlik, dengesiz bir gelişim vardır. Emperyalist tekellerin, «traktör tröstlerinin yıllardan beri ... rahatlıkla at oynattıkları bir ülke»¹⁰⁶ durumundadır Türkiye. Aynı yazarın da belirttiği gibi, bundan zarar gören ise daima üretici köylüdür, yoksul, küçük ve çoğu orta köylülerdir, giderek de, tüm emekçi halktır.

Traktör sorunu, elbette, genel tarımsal makinalaşma sorununun, genel tarım politikaları sorununun, ülkenin genel ekonomik ve politik yöneliminin ayrılmaz bir bölümüdür. Bunlardan ayrı düşünülemez, bunlardan kopuk bir şekilde rayına oturtulamaz.

Bu nokta akılda tutulmak koşuluyla, traktör sorunun olumlu, yani emekçi halk yararına bir çözüme ulaştırılması için şu önlemler öne sürülebilir:¹⁰⁷

— Montaj komedisine son vererek, devlet eliyle imalât sanayi kurulmalıdır.

— Traktörün maliyet çözümlenmeleri ciddi bir şekilde yapılmalı ve dağıtım sistemindeki aksaklıklar giderilmelidir.

— İmalâta yabancı sermaye ve emperyalist ülkelere bağımlı parça dışalımını asgariye indirilmelidir.

— Parça dışalımını için tanınan yüzde 1'lik gümrük vergisi uygulaması kaldırılmalıdır.

— Dışalımdaki FOB fiyatların gerçeğe uygunluğu etkin bir şekilde araştırılmalıdır.

— Traktörün de trafiğe kaydı sağlanmalı ve el değiştirdiğinde satış vergisi alınmalıdır.

— Traktör satışı çiftçilerden oluşacak kooperatiflerce yapılmalıdır.

¹⁰⁵ Türkiye'de Toplumsal ve Ekonomik Gelişmenin 50 Yılı, s. 112 ve 134.

¹⁰⁶ G. Kökten, "Traktör", Ziraat Mühendisliği, S. 116, s. 5.

¹⁰⁷ A. Antepioğlu, Agy.

— Bireysel ve karşılıksız traktör dışalımını tümünden kaldırılmadığıdır. Ancak bu dışalım emekçi köylülerden oluşacak kooperatif ve kamu iktisadi kuruluşlarınca yapılmalıdır. Bu yolda KÖY - KOOP'un attığı adımlar desteklenmelidir. Ayrıca, KÖY - KOOP örneğinde olduğu gibi, emperyalist piyasaların tekeli kırarak, sosyalist ülkelerden dışalım yoluna gidilmeli, âdil ve karşılıklı yarara dayanan bir temelde alışveriş yapılmalıdır.

— Traktörlerin teknik nitelikleri ve uygunlukları da önemle dikkate alınmalıdır.

— Köylülerin makinalaştırılması, demokratik bir toprak reformuyla birlikte uygulanacak olan kapsamlı bir tarımsal iyileştirme programı çerçevesinde, en başta köy proleterlerinin, yoksul ve küçük köylülerin dirimsel çıkarları gözetilerek, sağlam bir işçi - köylü bağlaşıklığının kurulması ve geliştirilmesi zorunluluğu gözönüne alınarak ve köy komitelerinin denetimi altında gerçekleştirilmelidir.

Bütün bu önlemler ve başkaları, öteki tarım makineleri için de (belirli değişikliklerle) uygulanırken, makinalaşma ile mülkiyet arasındaki ilişkiler emekçi halk yararına gözden geçirilmeli; kendi başına olumlu bir nitelik taşıyan makinalaşmanın, kapitalist koşullarda büründüğü niteliğe, yani, bu makinalara büyük ölçüde sahip olan büyük toprak sahiplerinin, kapitalist çiftçilerin, bu araçlardan yararlanarak, yoksul, küçük ve kimi orta köylüleri sömürmesine bir sınır getirilmeli ve giderek, bu (ve başka her tür) sömürü ortadan kaldırılmalıdır.

Bu ise, herkesin teslim edeceği gibi, şimdiki soygun düzeninin ve egemen çevrelerin işi olamaz. Ancak ileri demokratik bir iktidar, gerçek bir halk iktidarı bu sınırlamayı getirebilir ve sömürüyü, her biçimiyle, toptan yokedecek olan sosyalist bir iktidara yol açabilir.

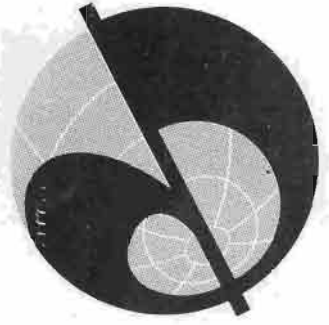
Ve ancak böylesi bir düzende, böylesi bir iktidarda makinalaşmanın (bu arada, tarımsal makinalaşmanın) nimetleri emekçiler için, halkın ezici çoğunluğu için gerçekten sözkonusu olabilecektir.

Köylüler! Demokratik toprak reformu için köylü komitelerinde birleşin! İşçiler! Toprak ağalarına karşı köylülerin toprak ve özgürlük savaşını destekleyin!

Yaşasın işçi ve köylülerin savaş birliği - savaş bağlaşıklığı!

Barış ve Sosyalizm Sorunları

nisan 1978/4

- **Yumuşama, Silahsızlanma ve Toplumsal İlerleme - J. FARIA**
- **Leninizm ve Dünyanın Devrimci Yenilenmesi - K. ZARODOV**
- **İvedi Bir Görev: Silahsızlanma H. SAFARI**
- **Etiyopya Devriminin Yaşadığı Çetin Günler - B. BAYIĞH**
- **Kongo: Bugünkü Aşamanın Başlıca Ödevleri - D.S. NGUESSO**
- **Latin Amerika'da Faşizmin Doğuşu ve Özellikleri**

Türkiye Dağıtımı: TEMEL DAĞITIM, Hima-
ye-i Etfal Sok. Orhanbey İşhanı, No: 6,
Kat: 1 D: 1 Cağaloğlu - İSTANBUL

15 lira